

หลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรการศึกษาออกกระบบ
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ระดับประถมศึกษา

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ
เอกสารทางวิชาการลำดับที่ 109/2553

หลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551

“ระดับประถมศึกษา”

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อหนังสือ : หลักสูตรสถานศึกษา
หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
ระดับประถมศึกษา
เอกสารทางวิชาการลำดับที่ 109/2553

พิมพ์ครั้งที่ 1 : 2,000 เล่ม

จัดพิมพ์และเผยแพร่ : กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ
โทรศัพท์ 0 2282 2853, 0 2282 1895
โทรสาร 0 2281 3732

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว
2249 ถนนลาดพร้าว แขวงสะพานสอง เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ 10310

คำนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2551 เพื่อให้ใช้แทนหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่เป็นไปตามหลักการและปรัชญาการศึกษานอกโรงเรียน นโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 โดยให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้เรียนที่อยู่นอกระบบ เพื่อให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีสติปัญญา มีศักยภาพในการประกอบอาชีพ ดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัว ชุมชน สังคม ได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้ สถานศึกษาที่จะนำหลักสูตรนี้ไปใช้ต้องพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษานั้นๆ

ดังนั้น เพื่อให้การนำหลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนรู้ยังสถานศึกษาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจึงได้จัดทำเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และใช้เป็นเอกสารประกอบการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

(นายอภิชาติ จีระวุฒิ)

เลขาธิการ กศน.

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
ความเป็นมาของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ	
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	1
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรสถานศึกษา.....	3
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
พุทธศักราช 2551.....	12
ทิศทางการจัดการศึกษา.....	13
องค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษา.....	13
หลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
พุทธศักราช 2551.....	15
บริบทพื้นฐาน	17
ปรัชญา “คิดเป็น”	20
วิสัยทัศน์	20
พันธกิจ	20
หลักการ	20
จุดหมาย	21
กลุ่มเป้าหมาย	21
กรอบโครงสร้าง.....	21
ระดับการศึกษา	21
สาระการเรียนรู้.....	21
กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต	22
มาตรฐานการเรียนรู้.....	22
เวลาเรียน	22
หน่วยกิต	22
โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา	22
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้.....	23
สาระทักษะการเรียนรู้.....	25
คำอธิบายรายวิชาบังคับและรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาบังคับ	29
คำอธิบายรายวิชาเลือกและรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาเลือก	41

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
สาระความรู้พื้นฐาน	47
คำอธิบายรายวิชาบังคับและรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาบังคับ	53
คำอธิบายรายวิชาเลือกและรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาเลือก	87
สาระการประกอบอาชีพ	96
คำอธิบายรายวิชาบังคับและรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาบังคับ	99
คำอธิบายรายวิชาเลือกและรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาเลือก	113
สาระทักษะการดำเนินชีวิต	118
คำอธิบายรายวิชาบังคับและรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาบังคับ	121
คำอธิบายรายวิชาเลือกและรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาเลือก	137
สาระการพัฒนาสังคม	144
คำอธิบายรายวิชาบังคับและรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาบังคับ	147
คำอธิบายรายวิชาเลือกและรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาเลือก	161
แผนการลงทะเบียนเรียน ระดับประถมศึกษา	165
วิธีการจัดการเรียนรู้.....	166
การจัดกระบวนการเรียนรู้.....	166
สื่อการเรียนรู้	168
การเทียบโอน	168
การวัดและประเมินผลการเรียน	168
การจบหลักสูตร	169
เอกสารหลักฐานการศึกษา.....	169
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	170
ภาคผนวก.....	173
คณะผู้จัดทำ.....	198

ความเป็นมาของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่ต้องการจัดการศึกษาให้ทั่วถึงและพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้คุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมรวมถึงการเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจึงได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ขึ้น และกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2551 แล้ว เพื่อให้ใช้แทนหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่เป็นไปตามหลักการและปรัชญาการศึกษานอกระบบโรงเรียน นโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 และสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้เรียนที่อยู่นอกระบบ เพื่อให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีสติปัญญา มีศักยภาพในการประกอบอาชีพ การศึกษาตลอดชีวิต ดำรงชีวิตอยู่ในครอบครัว ชุมชน สังคม ได้อย่างมีความสุข โดยสถานศึกษาต้องนำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไปพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพ ปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษานั้น ๆ

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กสศ.) ได้ดำเนินการนำร่องการใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในทุกภาคของประเทศ ภาคละ 2 จังหวัด (กระบี่ นครศรีธรรมราช เชียงราย พิจิตร มหาสารคาม อุบลราชธานี ชลบุรี ระยอง ราชบุรี และพระนครศรีอยุธยา) และกรุงเทพมหานคร ในเขตปทุมวันและเขตพระโขนง ตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 กับผู้ที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กสศ. สถานศึกษาในกำกับสำนักงาน กสศ. และสถานศึกษาภาคีเครือข่ายที่จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้มีการวิจัยติดตามผลการนำร่องการใช้หลักสูตรดังกล่าวด้วย ซึ่งจากผลการติดตามในระยะแรกได้พบปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้อง และได้มีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนทั่วไปที่ไม่ได้อยู่ในระบบโรงเรียนให้มากที่สุด และในปีการศึกษา 2553 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั่วประเทศ กับผู้ที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กสศ. สถานศึกษาในกำกับสำนักงาน กสศ. และสถานศึกษาภาคีเครือข่ายที่จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรอิงมาตรฐาน (Standard-based curriculum) คือ เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานเป็นเป้าหมายหรือสิ่งที่คาดหวังในการพัฒนาผู้เรียน โดยกำหนดโครงสร้าง เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ที่สะท้อนถึงสิ่งที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนที่ระบุไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจะต้องเชื่อมโยงมาตรฐานการเรียนรู้ ดังนั้น เพื่อให้การใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 บรรลุถึงหลักการและจุดหมายที่กำหนดไว้ตามหลักสูตรดังกล่าว รวมทั้งสาระสำคัญที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่นำไปสู่การประกาศใช้หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 บริบทของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน จึงต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม นอกจากนี้ หลักสูตรสถานศึกษาต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของโลก เพื่อเตรียมคนให้สามารถปรับตัว และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2553 เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยใช้เป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน อันเป็นหลักประกันให้กับผู้เรียนและผู้รับบริการมีความมั่นใจว่าการศึกษาที่ได้รับนั้นมีมาตรฐานตามที่สถานศึกษาได้ประกันคุณภาพไว้

ซึ่งมาตรฐานที่ 2 การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามตัวบ่งชี้สถานศึกษาจะต้องพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาด้วย

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรสถานศึกษา

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management : SBM)

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คืออะไร

นักวิชาการศึกษาได้ให้ความหมายของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ดังนี้

Cheng (1996: 4) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ตัวแทนคณะครู ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ ซึ่งมารวมตัวเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ได้มีโอกาสจัดการศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ส่งผลให้สถานศึกษามีประสิทธิผลสูงขึ้น และได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืน

David (1996: 4-5) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นแนวทางหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาโดยการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษาให้มากขึ้น โดยมีความเชื่อว่า การให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่มากขึ้นจะทำให้ประสิทธิภาพของสถานศึกษาสูงขึ้น มีความยืดหยุ่นมากขึ้น และมีผลผลิตดีขึ้น

อุทัย บุญประเสริฐ (2543: ข-ค) กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นกลยุทธ์ในการปรับปรุงการศึกษาโดยเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจากส่วนกลางไปยังแต่ละโรงเรียน โดยให้คณะกรรมการโรงเรียนซึ่งประกอบด้วย ผู้ปกครอง ครู สมาชิกในชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ ศิษย์เก่า และผู้บริหารโรงเรียนได้มีอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ บุคลากร และวิชาการ โดยให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

จากความหมายของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานดังกล่าว สรุปได้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาโดยตรง ให้สถานศึกษามีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ บุคลากร และวิชาการ โดยให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน องค์กร และชุมชน อันจะส่งผลให้การดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษามีประสิทธิผลสูงขึ้น

การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีหลักการสำคัญอย่างไร

อุทัย บุญประเสริฐ (2545: 189-191) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของไทย ดังนี้คือ

1. หลักการกระจายอำนาจ เป็นการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยมีความเชื่อว่าโรงเรียนเป็นหน่วยสำคัญในการจัดการศึกษา ในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาของเด็ก

2. หลักการมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ร่วมตัดสินใจและร่วมจัดการศึกษา ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ ได้แก่ ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน ตัวแทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนนักเรียน ฯลฯ การที่บุคคลผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และจะเต็มใจและยินดีร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น

3. หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน ในอดีตตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาการจัดการศึกษาจะเป็นแบบมีการรวมการจัดการศึกษาไปไว้ที่ส่วนกลาง เพื่อให้เกิดเอกภาพและมาตรฐานทางการศึกษา แต่เมื่อความเจริญก้าวหน้าต่าง ๆ รุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว คนมีการศึกษามากขึ้น สังคมเปลี่ยนแปลงไปมากและค่อนข้างรวดเร็ว การจัดการศึกษาโดยส่วนกลางเริ่มมีข้อจำกัด เกิดความล่าช้าและไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนอย่างแท้จริง จึงต้องให้อำนาจคืนสู่ท้องถิ่น ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชนให้ได้มีบทบาทจัดการศึกษามากขึ้น

4. หลักการบริหารจัดการตนเอง เนื่องจากระบบการจัดการศึกษาโดยทั่วไปนั้นมักจะกำหนดให้โรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัติตามนโยบายของส่วนกลางเป็นหลักในแทบทุกเรื่อง โรงเรียนไม่มีอำนาจอย่างแท้จริงในการบริหารจัดการด้วยตนเองเลย การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้นมีความเชื่อว่าวิธีการทำงานให้บรรลุเป้าหมายนั้นทำได้หลายวิธี และถ้าส่วนกลางทำหน้าที่เพียงแต่กำหนดนโยบายและเป้าหมายแล้วปล่อยให้โรงเรียนมีระบบการบริหารด้วยตนเอง โดยให้โรงเรียนมีอำนาจ หน้าที่ และความรับผิดชอบในการดำเนินงานได้ สามารถดำเนินการได้ด้วยวิธีการที่แตกต่างกันได้แล้วแต่ความพร้อมและสถานการณ์ของโรงเรียน ผลที่ได้น่าจะมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม ที่ทุกอย่างถูกกำหนดมาจากส่วนกลาง ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม

การบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานมีรูปแบบอย่างไร

อุทัย บุญประเสริฐ (2543: จ) ได้กล่าวถึง รูปแบบการบริหารที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน ดังนี้คือ

1. รูปแบบที่มีผู้บริหารเป็นหลัก (administration control SBM) ผู้บริหารเป็นประธานคณะกรรมการส่วนกรรมการอื่น ๆ ได้มาจากการเลือกตั้งหรือคัดเลือกจากกลุ่มผู้ปกครอง ครู และชุมชน คณะกรรมการมีบทบาทให้คำปรึกษา แต่อำนาจการตัดสินใจยังคงอยู่ที่ผู้บริหารโรงเรียน

2. รูปแบบที่มีครูเป็นหลัก (professional control SBM) เกิดแนวคิดที่ว่าครูเป็นผู้ใกล้ชิดนักเรียนมากที่สุด ย่อมรู้ปัญหาได้ดีกว่าและสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด ตัวแทนคณะครูมีบทบาทที่มากที่สุด ในคณะกรรมการโรงเรียน ผู้บริหารยังคงเป็นประธานคณะกรรมการโรงเรียน บทบาทของคณะกรรมการโรงเรียนเป็นคณะกรรมการบริหาร

3. รูปแบบที่ชุมชนมีบทบาทหลัก (community control SBM) แนวคิดสำคัญคือ การจัดการศึกษาควรตอบสนองความต้องการและค่านิยมของผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด ตัวแทนของผู้ปกครองและชุมชนเป็นประธานคณะกรรมการ โดยมีผู้บริหารเป็นกรรมการและเลขานุการ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนเป็นคณะกรรมการบริหาร

4. รูปแบบที่ครูและชุมชนมีบทบาทหลัก (professional-community control SBM) แนวคิดเรื่องนี้เชื่อว่า ทั้งครูและผู้ปกครองต่างมีความสำคัญในการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก เนื่องจากทั้ง 2 กลุ่มต่างอยู่ใกล้ชิดกันมากที่สุด รับรู้ปัญหาและความต้องการได้ดีที่สุด สักส่วนของครูและผู้ปกครองในคณะกรรมการโรงเรียนจะมีเท่ากันแต่มากกว่าตัวแทนกลุ่มอื่น ผู้บริหารโรงเรียนเป็นประธาน บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนเป็นคณะกรรมการการบริหาร

การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development)

หลักสูตรคืออะไร

คำว่า “curriculum” มาจากภาษาละติน หมายถึง “race course” หรือสนามแข่ง เพราะในการศึกษามีการแข่งขันไปสู่หลักชัย และได้รับวุฒิปัตริหรือปริญญาบัตรเป็นรางวัล (เสาวพร เมืองแก้ว, 2538: 21)

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของหลักสูตรต่าง ๆ กัน ดังนี้

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539: 3) กล่าวว่า หลักสูตร คือ รายวิชาหรือเนื้อหาที่เรียน จุดมุ่งหมายที่ผู้เรียนพึงบรรลุ แผนสำหรับจัดโอกาสการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ที่คาดหวังแก่นักเรียน ประสบการณ์ทั้งปวงของผู้เรียนที่จัดโดยโรงเรียน และกิจกรรมทางการศึกษาที่จัดให้กับผู้เรียน

Good (1973: 522) ได้ให้ความหมายหลักสูตรไว้ 3 ความหมายดังนี้ (1) เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษา เพื่อให้สำเร็จหรือรับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง (2) แก่โครงทั่วไป หรือเค้าโครงเฉพาะ ซึ่งทางโรงเรียนจัดให้ผู้เรียนได้เรียนเพื่อรับประกาศนียบัตร หรือสามารถเรียนต่อในทางอาชีพต่อไป และ (3) กลุ่มวิชาและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนภายใต้การแนะนำของโรงเรียน หรือสถาบันการศึกษาคอยแนะแนวทางให้คำปรึกษา ความหมายของหลักสูตร ในข้อนี้ หมายถึง หลักสูตรทั้งฉบับ ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาวิชาส่วนหนึ่งและการจัดประสบการณ์ให้อีกส่วนหนึ่ง

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ในการเรียนรู้ และกิจกรรมทางการศึกษาที่จัดให้กับผู้เรียนที่จัดโดยสถาบัน เพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ตามความสามารถของผู้เรียน

หลักสูตรมีความสำคัญอย่างไร

หลักสูตรมีความสำคัญต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ ดังที่ นักการศึกษาและนักวิชาการได้ให้ความสำคัญของหลักสูตรไว้ ดังนี้

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539: 11) กล่าวถึงความสำคัญของหลักสูตรว่า หลักสูตรเป็นเครื่องมือในการแปลจุดมุ่งหมายและนโยบายทางการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในสถาบันการศึกษาในระดับต่าง ๆ หลักสูตรจะเป็นเสมือนหางเสือที่จะคอยกำหนดทิศทางให้การเรียนการสอนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ หลักสูตรเป็นเครื่องชี้นำทางในการจัดความรู้ และประสบการณ์แก่ผู้เรียน ซึ่งครูจะต้องปฏิบัติตาม เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มุ่งสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน หลักสูตรจึงเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาและเป็นเครื่องชี้ความเจริญของชาติ ถ้าประเทศใดมีหลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ คนในประเทศนั้นก็จะมีความรู้และศักยภาพในการพัฒนาประเทศได้อย่างเต็มที่

อำภา บุญช่วย (2537: 17-18) ได้สรุปความสำคัญของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. เป็นเอกสารของทางราชการ หรือเป็นบัญญัติของทางรัฐบาล เพื่อให้บุคคลที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นสถาบันการศึกษาของรัฐบาลหรือเอกชน ดังนั้น หลักสูตรจึงเปรียบเสมือน “คำสั่ง” หรือ “ข้อบังคับ” ของทางราชการชนิดหนึ่งนั่นเอง

2. เป็นเกณฑ์มาตรฐานทางการศึกษาเพื่อควบคุมการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาในระดับต่าง ๆ รวมทั้งเป็นเกณฑ์มาตรฐานอย่างหนึ่งในการที่จะจัดสรรงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษาของรัฐบาลให้แก่โรงเรียน

3. เป็นแผนการดำเนินงานของนักบริหารการศึกษา ที่จะต้องอำนวยการควบคุมดูแลและติดตามประเมินผลให้เป็นไปตามนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาล

4. เป็นแผนการปฏิบัติงาน หรือเครื่องชี้แนวทางในการปฏิบัติงานของครู เพราะหลักสูตรจะเสนอแนะจุดมุ่งหมายการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนการสอน ซึ่งครูควรจะต้องปฏิบัติตามจริงจัง

5. เป็นเครื่องมือของรัฐ ในอันที่จะพัฒนาคนและพัฒนากำลังคน ซึ่งจะเป็ตัวจักรสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามแผนของรัฐบาล

6. เป็นเครื่องชี้ถึงความสำเร็จของชาติ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน ถ้าประเทศชาติใดมีหลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ ก็จะทำให้คนในประเทศของตนมีคุณภาพ

จากความสำคัญของหลักสูตรดังกล่าวสรุปได้ว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา เป็นสิ่งที่กำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของประเทศชาติ

หลักสูตรมีกี่ประเภท

สมนึก ธาตุทอง และ นุชนารถ ธาตุทอง (2545: 12-13) ได้อธิบายลักษณะของหลักสูตรแบบต่าง ๆ ดังนี้

1. **หลักสูตรเนื้อหาวิชา** (subject curriculum or subject centered curriculum) เป็นหลักสูตรที่เน้นเนื้อหาความรู้เป็นหลัก ประกอบด้วยเนื้อหาสาระที่สำคัญ ได้แก่ ความคิดรวบยอด ทักษะ กฎเกณฑ์ หลักเกณฑ์ต่าง ๆ เน้นที่ผลการเรียนจากเนื้อหาสาระอย่างเดียว ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างเหมือนกัน ไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่ได้เน้นที่ความสนใจหรือความต้องการของผู้เรียน แต่เน้นที่ทฤษฎีและการถ่ายทอดเนื้อหาวิชามากกว่าการนำไปใช้ การทำข้อสอบจึงมีความสำคัญมากกว่าการนำไปใช้ในชีวิตจริง

2. **หลักสูตรหมวดวิชา** (broad-field curriculum) เป็นหลักสูตรรวบรวมศาสตร์และวิชาต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาสาระใกล้เคียงกันเข้าไว้ในหมวดวิชาใหม่ เช่น หมวดวิชาภาษาจะรวมภาษาไทย และภาษาต่างประเทศเข้าด้วยกันประกอบด้วย วรรณคดี การอ่าน การสื่อสาร การใช้ภาษา หลักภาษา ตัวอย่างของหลักสูตรรวมวิชาจะเห็นได้ชัดเจนในหลักสูตรการศึกษาปี 2530 ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

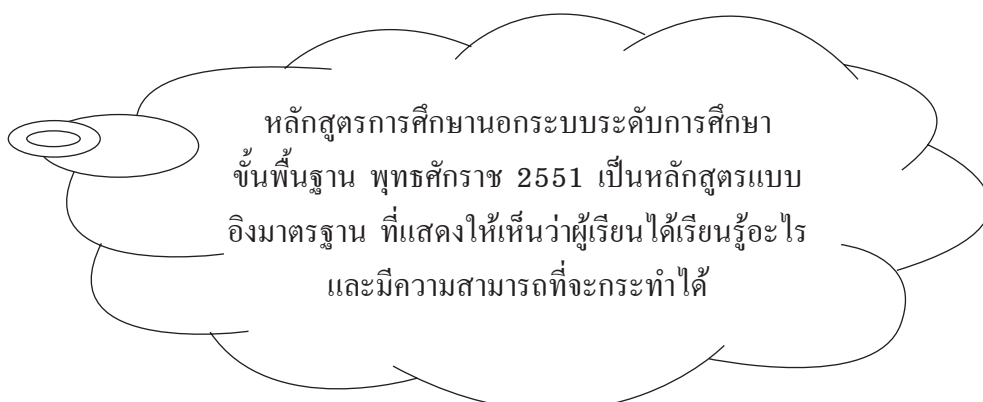
3. **หลักสูตรสัมพันธ์** (core curriculum) เป็นหลักสูตรที่ผสมผสานเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่ใกล้เคียงกันอยู่กับหมวดหมู่เดียวกันเน้นวิธีการแก้ปัญหา ซึ่งจะเป็ปัญหาของบุคคลหรือส่วนรวมก็ได้ จะใช้เวลาเรียนติดต่อกันในแต่ละครั้งประมาณ 2-3 ชั่วโมง โดยครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ เป็นที่ปรึกษา ซึ่งการเรียนการสอนแบบหน่วย และมีการจัดทำหน่วยการเรียนรู้หลาย ๆ หน่วย เน้นการบูรณาการ

4. หลักสูตรสหสัมพันธ์ (correlated curriculum) เป็นหลักสูตรที่มีความสัมพันธ์กันในหมวดวิชา หรือระหว่างวิชา มีความสอดคล้องต่อเนื่อง เชื่อมโยงกันไม่ขาดตอน เช่น วรรณคดีกับประวัติศาสตร์ คณิตศาสตร์กับวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

5. หลักสูตรประสบการณ์ (experience curriculum) หรือ หลักสูตรที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ (child-centered curriculum) หรือหลักสูตรยึดการดำรงชีวิต (area of living design) มีลักษณะที่คล้ายกัน กล่าวคือ การจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ใด ๆ ก็ตาม ต้องจัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้มีความเจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของการดำรงชีวิต โดยผู้เรียนมีบทบาทมีส่วนร่วมในการเลือกหากิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ และตรงกับจุดหมายในหลักสูตร ลักษณะการร่วมกิจกรรมจะต้องอยู่บนพื้นฐานความถนัด ความสนใจของผู้เรียน เรียนรู้ด้วยการแก้ปัญหาและสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

6. หลักสูตรบูรณาการ (integrated curriculum) เป็นหลักสูตรที่รวมประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ซึ่งคัดเลือกมาจากหลายวิชา แล้วจัดเป็นกลุ่มหรือหมวดหมู่ของประสบการณ์ เป็นการบูรณาการเข้าด้วยกัน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์สัมพันธ์และต่อเนื่อง มีคุณค่าต่อการดำเนินชีวิต จะเห็นได้ชัดเจนในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียน โดยนำวิชา หรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เรียกว่า “มวลประสบการณ์” มาจัดกลุ่มเพื่อสร้างเสริมให้ผู้เรียนมีความเจริญงอกงาม ได้แก่ กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ และกลุ่มประสบการณ์พิเศษ

7. หลักสูตรแบบอิงมาตรฐาน (standard-based curriculum) หลักสูตรแบบอิงมาตรฐานเป็นหลักสูตรที่มีการกำหนดมาตรฐานเชิงเนื้อหา (content standard) อย่างชัดเจน จากผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขา Jons S. Kendall and Robert J. Marzano (1996 อ้างถึงใน สมนึก ธาตุทอง และ นุชนารถ ธาตุทอง, 2545: 13) ได้อธิบายไว้ว่า มาตรฐานเนื้อหาแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนได้เรียนรู้อะไรและมีความสามารถที่จะกระทำได้ โดยที่มาตรฐานการปฏิบัติได้ (performance standard) ทำให้มีความชัดเจน คือ ระดับของประสิทธิภาพที่คาดหวังตามมาตรฐานเนื้อหา

หลักสูตรมีองค์ประกอบอย่างไร

นักการศึกษา ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตร ดังนี้

ธำรง บัวศรี (2531: 7-8) กล่าวว่า หลักสูตรนั้นมีองค์ประกอบที่สำคัญและขาดไม่ได้อย่างน้อย 6 อย่างคือ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดประสงค์ของการเรียนการสอน เนื้อหาสาระ และประสบการณ์ ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน

วิชัย ดิสสระ (2535: 11) กล่าวว่า หลักสูตรประกอบด้วย

1. หลักสูตรแม่บท ได้แก่ ข้อกำหนดของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกอบด้วยจุดหมายและแนวทางการศึกษา โครงสร้างของเนื้อหาสาระ ประกอบด้วยหมวดวิชาหรือกลุ่มวิชาเนื้อหาวิชาเป็นหัวข้อสำคัญ ๆ อัตราเวลาเรียน และแนวทางการสอน ตลอดจนการประเมินผลการเรียน

2. เอกสารและวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ได้แก่ เอกสารและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ครูใช้สอนและนักเรียนใช้เรียน เช่น คู่มือครู แผนการสอน โครงการสอน หนังสืออ่านเพิ่มเติม แบบฝึกหัด ฯลฯ และวัสดุอุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร

3. กิจกรรมการเรียน ได้แก่ การดำเนินการต่าง ๆ ในโรงเรียน ทั้งของครูและนักเรียน เช่น การสอน ให้ผู้เรียนค้นคว้า อภิปราย การอบรม การบรรยาย การสาธิต การปฏิบัติ ฯลฯ ตลอดจนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูและผู้บริหารการศึกษา เป็นผู้ปฏิบัติให้สอดคล้องกับแนวทางและจุดหมายในหลักสูตรแม่บท

4. การประเมินผล ได้แก่ หลักการของการประเมิน กระบวนการวัดต่าง ๆ พร้อมทั้งเครื่องมือและแบบฟอร์มในการประเมินผลการศึกษาเพื่อที่จะรู้ว่าผู้เรียนคนใดมีการเปลี่ยนแปลงหรือมีความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ ขึ้นหรือไม่เพียงใด เมื่อทราบแล้วจะได้พิจารณาถึงเกณฑ์ที่ต้องการหรือไม่ ถ้าไม่ถึงจะได้หาทางปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้นักเรียนผู้นั้นบรรลุจุดหมายตามที่ตั้งไว้

Beauchamp (1975: 107-109) กล่าวว่า องค์ประกอบสำคัญ ซึ่งจะต้องเขียนไว้ในเอกสารหลักสูตร มี 4 ประการ คือ เนื้อหาสาระและวิธีการจัด จุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ แนวการนำหลักสูตรไปใช้สอน และการประเมินผล

Saylor and Alexander (1974: 189) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตร ได้แก่ ความมุ่งหมายของการศึกษา การจัดเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผล

Taba (1962: 1) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตรว่า หลักสูตรไม่ว่าจะมีรูปแบบใด จะมีองค์ประกอบอย่างน้อยที่สุด 4 อย่างคือ วัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะวิชา เนื้อหาวิชาและจำนวนชั่วโมงสำหรับการสอนแต่ละวิชา กระบวนการเรียนการสอนหรือการนำหลักสูตรไปใช้ และโครงการประเมินผลตามหลักสูตร

จากแนวคิดขององค์ประกอบของหลักสูตรที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักสูตรควรประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญคือ วัตถุประสงค์ เนื้อหา การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

หลักสูตร ควรประกอบด้วย

❶ วัตถุประสงค์ ❷ เนื้อหา ❸ การจัดการเรียนรู้ และ ❹ การวัดและประเมินผล

หลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษา (School-Based Curriculum) คืออะไร

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2551: 1) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ไว้ว่า หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง แผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ซึ่งจัดทำโดยคณะบุคคลของสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาผู้เรียน และชุมชน สังคม ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ และส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในชุมชน สังคม อย่างมีความสุขซึ่งต้องไม่ขัดต่อความมั่นคงของชาติ และสิทธิมนุษยชน

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามีรูปแบบอย่างไร

ในการพัฒนาหลักสูตร มีรูปแบบที่คล้ายคลึงกัน นักการศึกษาได้เสนอรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

Tyler (1949: 2) ได้เสนอรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร โดยตั้งคำถามไว้ 4 ข้อ คือ

1. มีวัตถุประสงค์ทางการศึกษาอะไรบ้างที่โรงเรียนต้องจัดให้ผู้เรียนได้รับ
2. มีประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้างที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์เหล่านี้
3. จะจัดประสบการณ์ทางการศึกษาเหล่านี้ให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร
4. จะพิจารณาได้อย่างไรว่าวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้นั้นได้บรรลุแล้ว

Taba (1962: 345-399) ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. จำแนกความต้องการ (diagnosis of need) เป็นการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการโดยการสำรวจปัญหา และความต้องการ รวมทั้งความจำเป็นต่าง ๆ ของสังคมเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดจุดมุ่งหมาย

2. การกำหนดจุดมุ่งหมาย (formulation of objectives) โดยพิจารณาข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ เพื่อนำมาพิจารณาจัดการศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการ และเป็นการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยใช้คำว่า เป้าหมาย (goal) และจุดมุ่งหมาย (objectives)

3. การคัดเลือกเนื้อหาวิชา (selection of content) โดยคัดเลือกเนื้อหาความรู้ที่จะต้องนำมากำหนดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามความต้องการ และความจำเป็นของสังคมโดยพิจารณาจากจุดมุ่งหมาย ซึ่งสอดคล้องกันระหว่างเนื้อหา และจุดมุ่งหมาย

4. การจัดรวบรวมเนื้อหา (organization of content) โดยพิจารณาจากความยากง่ายของสาระวิชา วุฒิภาวะ ความพร้อมของผู้เรียน

5. การคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (selection of learning experience) เพื่อนำมาเสริมเนื้อหาวิชาที่ต้องนำมาสอนและกระบวนการเรียนรู้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย

6. การจัดรวบรวมกระบวนการเรียนรู้ (organization of learning activities) โดยพิจารณาว่าในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนความเชื่อมโยงและจัดลำดับกิจกรรมให้มีความสอดคล้องกัน

7. การพิจารณาถึงวิธีการและแนวทาง (determination of what to evaluate and of the ways and means of doing it) การประเมินผลเป็นการประเมินขั้นสุดท้าย เป็นการประเมินผลประสิทธิภาพของหลักสูตรว่า

ผู้เรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่และมีความเหมาะสมเพียงใด และกำหนดด้วยว่า จะใช้วิธีประเมินผลอย่างไร มีอะไรช่วยในการประเมิน

Saylor and Alexander (1974: 27) ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรไว้ ดังนี้

1. การศึกษาตัวแปรต่าง ๆ จากภายนอก ได้แก่ ภูมิหลังของผู้เรียน สังคม ธรรมชาติของการเรียนรู้ แผนการศึกษาชาติ ทรัพยากรและความสะดวกสบายในการพัฒนาหลักสูตร และคำแนะนำจากผู้ประกอบอาชีพ
2. การกำหนดความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การประเมินผล

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร มี 6 ขั้นตอนคือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน สังคม และปรัชญาการศึกษา 2) การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) การกำหนดเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้ 4) การนำหลักสูตรไปใช้ 5) การประเมินผลหลักสูตร 6) การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

ผู้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาคือใคร

ในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการขึ้น ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าว ควรจะประกอบด้วย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา
2. หัวหน้าหมวดวิชาหรือกลุ่มวิชา
3. หัวหน้างานแนะแนว
4. หัวหน้างานวัดผลและประเมินผล
5. ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ
6. ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขา ผู้ทรงคุณวุฒิ ภูมิปัญญาท้องถิ่น
7. ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์
8. ผู้แทนผู้ปกครอง
9. ผู้แทนองค์กรชุมชน
10. ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
11. ผู้แทนศิษย์เก่า

บทบาทของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ ควรมีดังนี้

1. ร่วมกันกำหนดนโยบายและวางแผนดำเนินงานวิชาการ
2. ร่วมกันกำหนดรูปแบบและขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
3. ร่วมกันศึกษาสภาพ ปัญหา และวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
4. ร่วมกันกำหนดจุดหมาย หลักการ โครงสร้าง สาระการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งจะต้องสอดคล้องและเป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
5. จัดทำคู่มือการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษา

6. ประสานความร่วมมือจากบุคคล หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ และชุมชน เพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ

7. นิเทศ ติดตามผล ตรวจสอบผลสำเร็จหรือปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

เมื่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการได้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะต้องนำเสนอ **ขออนุมัติหลักสูตรกับคณะกรรมการสถานศึกษาก่อนนำไปใช้** (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2546: 7-8)

เมื่อสถานศึกษาโดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ
พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก่อนจะนำไปใช้
สถานศึกษาจะต้อง **ขออนุมัติหลักสูตรกับคณะกรรมการสถานศึกษา**

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้างหลักสูตร การจัดหลักสูตร การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ สารและ มาตรฐานการเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การเทียบโอน การวัดและ ประเมินผลการเรียน การจบหลักสูตร เอกสารหลักฐานการศึกษา และการบริหารหลักสูตร ในการดำเนินงาน จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ภารกิจที่สำคัญของ สถานศึกษา คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยกำหนดสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้เป็นไปตามที่กำหนดตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนี้

โครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ที่	สาระการเรียนรู้	จำนวนหน่วยกิต					
		ประถมศึกษา		มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย	
		วิชาบังคับ	วิชาเลือก	วิชาบังคับ	วิชาเลือก	วิชาบังคับ	วิชาเลือก
1	ทักษะการเรียนรู้	5		5		5	
2	ความรู้พื้นฐาน	12		16		20	
3	การประกอบอาชีพ	8		8		8	
4	ทักษะการดำเนินชีวิต	5		5		5	
5	การพัฒนาสังคม	6		6		6	
	รวม	36	12	40	16	44	32
		48 หน่วยกิต		56 หน่วยกิต		76 หน่วยกิต	
	กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต	100 ชั่วโมง		100 ชั่วโมง		100 ชั่วโมง	

หมายเหตุ วิชาเลือกในแต่ละระดับสถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการทำโครงงาน จำนวนอย่างน้อย 3 หน่วยกิต

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นการดำเนินงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และภาคีเครือข่าย โดยยึดหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นฐานเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการเรียนรู้ สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาของจังหวัด อำเภอ และชุมชน ให้เป็นไปตามปรัชญา “คิดเป็น” และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ด้วยการวิเคราะห์สภาพ ปัญหา ความต้องการการพัฒนาระดับจังหวัด อำเภอ และชุมชน เพื่อกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาที่จะนำไปสู่การจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อไป

ทิศทางการจัดการศึกษา

ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษากำหนดทิศทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามที่ผู้เรียนต้องการ และสอดคล้องกับความต้องการพัฒนาจังหวัด อำเภอ และชุมชน โดยสถานศึกษาจะต้อง ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. เอกสารสาระการเรียนรู้ จำนวน 5 สาระ ดังนี้
 - 2.1 สาระทักษะการเรียนรู้
 - 2.2 สาระความรู้พื้นฐาน (ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์)
 - 2.3 สาระการประกอบอาชีพ
 - 2.4 สาระทักษะการดำเนินชีวิต
 - 2.5 สาระการพัฒนาสังคม
3. เอกสารการดำเนินงาน จำนวน 4 เล่ม ดังนี้
 - 3.1 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
 - 3.2 แนวทางการเทียบโอนผลการเรียน
 - 3.3 คู่มือดำเนินงาน (การบริหารจัดการ การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) การวัดและประเมินผลการเรียน)
 - 3.4 แนวทางการจัดการเรียนรู้
4. ข้อมูลความต้องการพัฒนาของจังหวัด อำเภอ และชุมชน จากที่ได้ศึกษาเอกสารและข้อมูลที่กล่าวไว้ข้างต้นแล้วนั้น สถานศึกษากำหนดทิศทางการจัดการศึกษา โดยการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ตอบสนอง เป้าหมายของผู้เรียน การพัฒนาของจังหวัด อำเภอ และชุมชน ให้สอดคล้องกับปรัชญา “คิดเป็น”

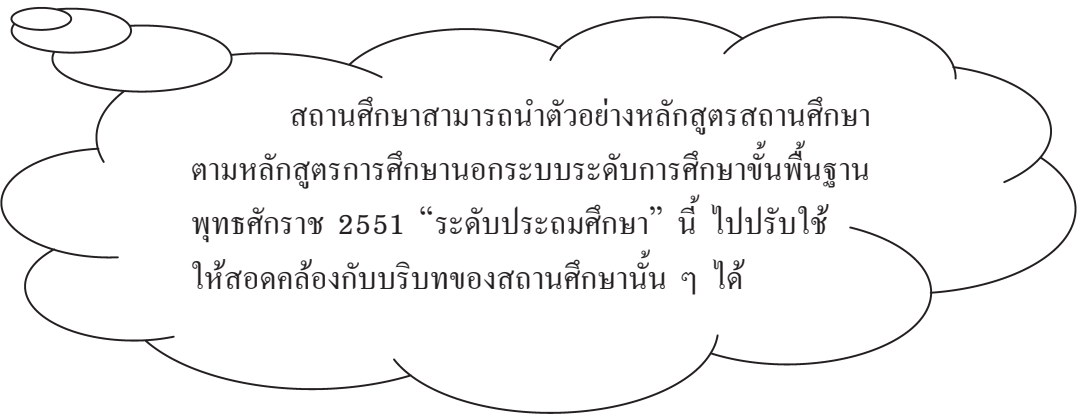
องค์ประกอบของหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษา เป็นการกำหนดกรอบการจัดการศึกษาเพื่อให้เป็นทิศทางในการพัฒนาผู้เรียน และชุมชน สังคม ดังนั้น หลักสูตรสถานศึกษาควรมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. บริบทพื้นฐาน
2. ปรัชญา “คิดเป็น”
3. วิสัยทัศน์
4. พันธกิจ
5. หลักการ จุดหมายของหลักสูตร
6. กลุ่มเป้าหมาย
7. กรอบโครงสร้าง
 - 7.1 ระดับการศึกษา
 - 7.2 สาระการเรียนรู้
 - 7.3 กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

- 7.4 มาตรฐานการเรียนรู้
- 7.5 เวลาเรียน
- 7.6 หน่วยกิต
- 7.7 โครงสร้างหลักสูตร
- 8. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
 - 8.1 ทักษะการเรียนรู้
 - 8.2 ความรู้พื้นฐาน (ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์)
 - 8.3 การประกอบอาชีพ
 - 8.4 ทักษะการดำเนินชีวิต
 - 8.5 การพัฒนาสังคม
- 9. แผนการลงทะเบียเรียนของสถานศึกษาตลอดหลักสูตร
- 10. วิธีการจัดการเรียนรู้
 - 10.1 การเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - 10.2 การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม
 - 10.3 การเรียนรู้แบบทางไกล
 - 10.4 การเรียนรู้แบบชั้นเรียน
 - 10.5 การเรียนรู้ในรูปแบบอื่น ๆ
- 11. การจัดกระบวนการเรียนรู้
 - 11.1 สภาพปัญหา ความต้องการ
 - 11.2 แสวงหาข้อมูลและจัดการเรียนรู้
 - 11.3 นำไปประยุกต์ใช้
 - 11.4 ประเมินผลการเรียนรู้
- 12. สื่อการเรียนรู้
- 13. การเทียบโอน
- 14. การวัดและประเมินผลการเรียน
- 15. การจบหลักสูตร
- 16. เอกสารหลักฐานการศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบ
ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
“ระดับประถมศึกษา”

สถานศึกษาสามารถนำตัวอย่างหลักสูตรสถานศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 “ระดับประถมศึกษา” นี้ ไปปรับใช้
ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษานั้น ๆ ได้

บริบทพื้นฐาน

ประวัติความเป็นมาของจังหวัด.....

จังหวัด.....เป็นจังหวัดที่.....

นโยบายพัฒนาของจังหวัด.....

วิสัยทัศน์

พันธกิจ

ยุทธศาสตร์จังหวัด

ข้อมูลอำเภอ.....

สภาพภูมิศาสตร์

ประวัติความเป็นมาของอำเภอ

ตำแหน่งที่ตั้ง

อำเภอ.....เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัด.....ตั้งอยู่ทางด้านทิศ
.....ของอำเภอเมือง.....ห่างจากจังหวัดประมาณ.....กิโลเมตร และ
ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ กิโลเมตร

อาณาเขต

อำเภอ.....มีเนื้อที่ทั้งสิ้น ประมาณตารางกิโลเมตร หรือประมาณ
.....ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ ทิศเขตอำเภอ.....
ทิศตะวันตก ทิศเขตอำเภอ.....
ทิศใต้ ทิศเขตอำเภอ.....
ทิศตะวันออก ทิศเขตอำเภอ.....
แผนที่อำเภอ.....

ลักษณะภูมิอากาศ

การปกครอง

การปกครองส่วนท้องถิ่น

ลักษณะประชากร

อำเภอ.....มีประชากรรวมทั้งสิ้น.....คน แยกเป็นชาย.....คน
หญิง.....คน (ข้อมูล ณ เดือนพ.ศ.)

สภาพเศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ

..... (ข้อมูล ณ เดือน.....พ.ศ.)

สภาพสังคมและวัฒนธรรม สิ่งสำคัญและสิ่งโดดเด่นในชุมชน

ข้อมูลสถานศึกษา

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอ.....

ชื่อสถานศึกษา

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ..... ตั้งอยู่เลขที่.....

หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์..... โทรสาร.....

เว็บไซต์ :

E-mail:

ประวัติความเป็นมาของสถานศึกษา

.....
.....

สังกัด

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ..... สังกัด

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด.....

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ

บุคลากร

.....
.....
.....

คณะกรรมการสถานศึกษา

.....
.....
.....

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

.....
.....
.....

แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในชุมชน

.....
.....
.....

เป้าหมายการจัดการศึกษา

.....
.....
.....
.....

ปรัชญา “คิดเป็น”

ปรัชญา “คิดเป็น” มีแนวคิดภายใต้ความเชื่อที่ว่า “คนเราสามารถพัฒนาการคิด การตัดสินใจ ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นได้ ด้วยการฝึกทักษะ การใช้ข้อมูลที่หลากหลายทั้งด้านตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม และ วิชาการมาวิเคราะห์ เชื่อมโยง สัมพันธ์ สร้างสรรค์ เป็นแนวทาง วิธีการ สำหรับตนเอง แล้วประเมินตีค่า ตัดสินใจเพื่อตนเอง ชุมชน และสังคม ซึ่งเป็นลักษณะของคน “คิดเป็น”

วิสัยทัศน์

พ.ศ. 2555 ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต.....
จัดการศึกษาพัฒนาทักษะการคิด ให้ผู้เรียนสามารถชี้นำตนเองในการเรียนรู้เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจพอเพียงได้

พันธกิจ

เพื่อให้การดำเนินงานจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นไปตามวิสัยทัศน์ และ สอดคล้องกับปรัชญา “คิดเป็น” มีพันธกิจ ดังนี้

1. จัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับผู้เรียนสามารถชี้นำตนเองในการเรียนรู้ เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจพอเพียงได้ ด้วยการพัฒนาประสิทธิภาพการคิด ตัดสินใจ
2. จัดการเรียนรู้พัฒนาประสิทธิภาพการคิด ตัดสินใจ ของผู้เรียนด้วยการพัฒนาทักษะการแสวงหา ความรู้ และการเรียนรู้ร่วมกันของคนในชุมชน
3. สนับสนุน ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายร่วมมือจัดการศึกษานอกระบบ เพื่อตอบสนองความต้องการ พัฒนาการเรียนรู้ของภาคีเครือข่าย ด้วยการใช้องค์ความรู้และปัจจัยดำเนินการของตนเองให้สอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้
4. พัฒนาประสิทธิภาพของสถานศึกษา ให้สามารถจัดการศึกษาได้ตามปรัชญาและวิสัยทัศน์ของ สถานศึกษาด้วยการประกันคุณภาพการศึกษา

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นด้านสาระการเรียนรู้ เวลาเรียน และการจัดการเรียนรู้ โดยเน้น การบูรณาการเนื้อหาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ความแตกต่างของบุคคล ชุมชน และสังคม
2. ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษา ตามอัธยาศัย
3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตโดยตระหนักว่าผู้เรียนมีความสำคัญ สามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ
4. ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมี คุณธรรม จริยธรรม มีสติปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีศักยภาพในการประกอบอาชีพ และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ต้องการ จึงกำหนดจุดหมาย ดังต่อไปนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข
2. มีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิต และการเรียนรู้ต่อเนื่อง
3. มีความสามารถในการประกอบสัมมาอาชีพ ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และตามทัน ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง
4. มีทักษะการดำเนินชีวิตที่ดี และสามารถจัดการกับชีวิต ชุมชน สังคม ได้อย่างมีความสุข ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
5. มีความเข้าใจประวัติศาสตร์ชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย โดยเฉพาะภาษา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญาไทย ความเป็นพลเมืองดี ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนา ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
6. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
7. เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ และบูรณาการ ความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเกษตรกร กลุ่มคนพิการ กลุ่มผู้ใช้แรงงาน กลุ่มผู้นำท้องถิ่น กลุ่ม อสม. กลุ่มทหารกองประจำการ

กรอบโครงสร้าง

1. **ระดับการศึกษา**
ระดับประถมศึกษา
2. **สาระการเรียนรู้**
สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 สาระ ดังนี้
 1. **สาระทักษะการเรียนรู้** เป็นสาระเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ การจัดการ ความรู้ การคิดเป็น และการวิจัยอย่างง่าย
 2. **สาระความรู้พื้นฐาน** เป็นสาระเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
 3. **สาระการประกอบอาชีพ** เป็นสาระเกี่ยวกับการมองเห็นช่องทาง และการตัดสินใจประกอบ อาชีพ ทักษะในอาชีพ การจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม และการพัฒนาอาชีพให้มั่นคง
 4. **สาระทักษะการดำเนินชีวิต** เป็นสาระเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สุขภาพอนามัยและ ความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต ศิลปะและสุนทรียภาพ
 5. **สาระการพัฒนาสังคม** เป็นสาระที่เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี หน้าที่พลเมือง และการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม

3. กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม

4. มาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ตามสาระการเรียนรู้ทั้ง 5 สาระ ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียน ดังนี้

1. มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละระดับ ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

5. เวลาเรียน

ในแต่ละระดับใช้เวลาเรียน 4 ภาคเรียน ยกเว้นกรณีที่มีการเทียบโอนผลการเรียน ทั้งนี้ ผู้เรียนต้องลงทะเบียนเรียนในสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ภาคเรียน

6. หน่วยกิต

ใช้เวลาเรียน 40 ชั่วโมง มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา

ที่	สาระการเรียนรู้	จำนวนหน่วยกิต	
		ประถมศึกษา	
		วิชาบังคับ	วิชาเลือก
1	ทักษะการเรียนรู้	5	4
2	ความรู้พื้นฐาน	12	3
3	การประกอบอาชีพ	8	2
4	ทักษะการดำเนินชีวิต	5	2
5	การพัฒนาสังคม	6	1
		36	12
	รวม	48 หน่วยกิต	
กิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต		100 ชั่วโมง	

หมายเหตุ วิชาเลือกในแต่ละระดับสถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการทำโครงการ จำนวนอย่างน้อย 3 หน่วยกิต

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ดังนี้

1. สาระทักษะการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 มาตรฐาน ดังนี้

- มาตรฐานที่ 1.1 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- มาตรฐานที่ 1.2 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการใช้แหล่งเรียนรู้
- มาตรฐานที่ 1.3 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการจัดการความรู้
- มาตรฐานที่ 1.4 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการคิดเป็น
- มาตรฐานที่ 1.5 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการวิจัยอย่างง่าย

2. สาระความรู้พื้นฐาน ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน ดังนี้

- มาตรฐานที่ 2.1 มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร
- มาตรฐานที่ 2.2 มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

3. สาระการประกอบอาชีพ ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน ดังนี้

- มาตรฐานที่ 3.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ มองเห็นช่องทางและตัดสินใจประกอบอาชีพได้ตามความต้องการ และศักยภาพของตนเอง
- มาตรฐานที่ 3.2 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก
- มาตรฐานที่ 3.3 มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม
- มาตรฐานที่ 3.4 มีความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง

4. สาระทักษะการดำเนินชีวิต ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ดังนี้

- มาตรฐานที่ 4.1 มีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม
- มาตรฐานที่ 4.2 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการดูแล ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต
- มาตรฐานที่ 4.3 มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับศิลปะและสุนทรียภาพ

5. สาระการพัฒนาสังคม ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน ดังนี้

- มาตรฐานที่ 5.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง สามารถนำมาปรับใช้ในการดำรงชีวิต
- มาตรฐานที่ 5.2 มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่า และสืบทอดศาสนา วัฒนธรรมประเพณี เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐานที่ 5.3 ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย มีจิตสาธารณะเพื่อความสงบสุข
ของสังคม

มาตรฐานที่ 5.4 มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญของหลักการพัฒนา และสามารถพัฒนา
ตนเอง ครอบครัว ชุมชน/สังคม

หมายเหตุ สาระการเรียนรู้ความรู้พื้นฐาน มาตรฐานที่ 2.1 มีความรู้ความเข้าใจทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับ
ภาษาและการสื่อสาร ซึ่งภาษาในมาตรฐานนี้หมายถึง ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ

สาระทักษะการเรียนรู้

สาระทักษะการเรียนรู้ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในเรื่องของการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ การจัดการความรู้ การคิดเป็น และการวิจัยอย่างง่าย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถกำหนดเป้าหมายและวางแผนการเรียนรู้ โดยใช้ทักษะการเรียนรู้เป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าของตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต

สาระทักษะการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1.1 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ 1.2 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการใช้แหล่งเรียนรู้

มาตรฐานที่ 1.3 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการจัดการความรู้

มาตรฐานที่ 1.4 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการคิดเป็น

มาตรฐานที่ 1.5 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการวิจัยอย่างง่าย

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ในแต่ละมาตรฐาน

มาตรฐานที่ 1.1 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	ความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. อธิบายความหมายของการเรียนรู้ด้วยตนเองและวิธีการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง 2. ปฏิบัติตนตามขั้นตอนการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง 3. เห็นคุณค่าของกิจกรรมการแสวงหาความรู้

มาตรฐานที่ 1.2 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการใช้แหล่งเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	รู้จัก เห็นคุณค่า และใช้แหล่งเรียนรู้ถูกต้อง
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. บอกประเภท คุณลักษณะของแหล่งเรียนรู้ในชุมชน และเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม 2. ใช้แหล่งเรียนรู้อย่างเห็นคุณค่า 3. ทำตามกฎ กติกา และขั้นตอนการใช้แหล่งเรียนรู้

มาตรฐานที่ 1.3 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการจัดการความรู้

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	เข้าใจความหมายกระบวนการชุมชนปฏิบัติการ และทำตามกระบวนการจัดการความรู้ชุมชน
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. อธิบายความหมาย กระบวนการชุมชนปฏิบัติการ กำหนดขอบเขตความรู้จากความสามารถหลักของชุมชน และวิธีการยกระดับขอบเขตความรู้ให้สูงขึ้น 2. ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสรุปผลการเรียนรู้ที่บ่งชี้ถึงคุณค่าของกระบวนการจัดการความรู้ 3. สามารถสังเกต และทำตามกระบวนการจัดการความรู้ชุมชน

มาตรฐานที่ 1.4 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการคิดเป็น

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	ความสามารถในการอธิบายปรัชญาคิดเป็น และทักษะในการใช้กระบวนการคิดเป็นในการแก้ปัญหา
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. อธิบาย และเชื่อมโยงความเชื่อพื้นฐานทางการศึกษาผู้ใหญ่/การศึกษานอกระบบสู่ปรัชญาคิดเป็น 2. เข้าใจความหมายและความสำคัญของปรัชญาคิดเป็น สามารถอธิบายถึงขั้นตอนและกระบวนการแก้ปัญหาคิดเป็น 3. เข้าใจลักษณะของข้อมูลด้านวิชาการ ตนเอง และสังคม สิ่งแวดล้อม และสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลทั้งสามด้าน

มาตรฐานที่ 1.5 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการวิจัยอย่างง่าย

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	เข้าใจความหมาย เห็นความสำคัญ และปฏิบัติการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการหาความรู้ ความจริง
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ และขั้นตอนในการทำวิจัยอย่างง่าย ค้นหาความรู้ความจริง 2. เห็นความสำคัญของการค้นหาความรู้ ความจริง 3. ปฏิบัติการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการหาความรู้ความจริง

**สาระทักษะการเรียนรู้
รายวิชาบังคับ**

มาตรฐานที่	ระดับประถมศึกษา			
	สาระ	รหัสรายวิชา	รายวิชาบังคับ	หน่วยกิต
1.1-1.5	ทักษะการเรียนรู้	ทร11001	ทักษะการเรียนรู้	5
รวม				5

รายวิชาเลือก

มาตรฐานที่	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			
	สาระ	รหัสรายวิชา	รายวิชาเลือก	หน่วยกิต
1.1	ทักษะการเรียนรู้	ทร02005	การรู้จักตนเอง	1
		ทร02006	โครงการ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้	3
รวม				4

คำอธิบายรายวิชาบังคับ
และรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาบังคับ

คำอธิบายรายวิชา ทร11001 ทักษะการเรียนรู้ จำนวน 5 หน่วยกิต ระดับประถมศึกษา

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

1. ความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
2. รู้จัก เห็นคุณค่า และใช้แหล่งเรียนรู้ถูกต้อง
3. เข้าใจความหมาย กระบวนการชุมชนปฏิบัติการและทำตามกระบวนการจัดการความรู้ชุมชน
4. ความสามารถในการอธิบายปรัชญาคิดเป็น และทักษะในการใช้กระบวนการคิดเป็นในการแก้ปัญหา
5. เข้าใจความหมาย เห็นความสำคัญ และปฏิบัติการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการหาความรู้ ความจริง

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ความหมาย ความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ฝึกทักษะพื้นฐานทางการศึกษาหาความรู้ ทักษะการแก้ปัญหาและเทคนิคในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ด้านการอ่าน การฟัง การสังเกต การจำ และการจดบันทึก

เจตคติ/ปัจจัย ที่ทำให้การเรียนรู้ด้วยตนเองประสบความสำเร็จ การเปิดรับโอกาสการเรียนรู้ การคิดริเริ่มและเรียนรู้ด้วยตนเอง การสร้างแรงจูงใจ การสร้างวินัยในตนเอง การคิดเชิงบวก ความคิดสร้างสรรค์ ความรักในการเรียน การใฝ่รู้ใฝ่เรียน และความรับผิดชอบ

2. การใช้แหล่งเรียนรู้

ศึกษาความหมาย ความสำคัญ ของแหล่งเรียนรู้โดยทั่วไป เช่น กลุ่มบริการข้อมูล กลุ่มศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ กลุ่มข้อมูลท้องถิ่น กลุ่มสื่อ กลุ่มสถานการศึกษา สืบหาแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน จัดกลุ่มประเภท และความสำคัญ ศึกษาเรียนรู้กับภูมิปัญญา ปราชญ์ ผู้รู้ในท้องถิ่น

การเข้าถึงและเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ ห้องสมุดประชาชน สถานศึกษา และศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ศรช.) ศึกษาบทบาทหน้าที่และการบริการของแหล่งเรียนรู้ด้านต่าง ๆ กฎ กติกา เงื่อนไขต่าง ๆ ในการไปขอใช้บริการ ฝึกทักษะการใช้ข้อมูลสารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนให้สอดคล้องกับความต้องการ ความจำเป็น เพื่อนำไปใช้ในการเรียนรู้ของตนเอง

3. การจัดการความรู้

ศึกษาความหมาย ความสำคัญ หลักการของการจัดการความรู้ กระบวนการจัดการความรู้ การรวมกลุ่มเพื่อต่อยอดความรู้ การพัฒนาขอบข่ายความรู้ของกลุ่ม การจัดทำสารสนเทศเผยแพร่ความรู้

ฝึกทักษะกระบวนการจัดการความรู้ด้วยตนเองและด้วยการรวมกลุ่มปฏิบัติการโดยการกำหนด เป้าหมายการเรียนรู้ ระบุความรู้ที่ต้องใช้ การแสวงหาความรู้ สรุปองค์ความรู้ ประยุกต์ใช้ความรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ การรวมกลุ่มปฏิบัติการเพื่อต่อยอดความรู้ การพัฒนาขอบข่ายความรู้ของกลุ่ม สรุปองค์ความรู้ของกลุ่ม จัดทำสารสนเทศองค์ความรู้ในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว

4. การคิดเป็น

ศึกษาทำความเข้าใจกับความเชื่อพื้นฐานทางการศึกษาผู้ใหญ่/การศึกษานอกระบบ และเชื่อมโยงไปสู่การเรียนรู้เรื่องความหมายและความสำคัญของการคิดเป็น โดยใช้ข้อมูลด้านวิชาการ ตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อมอย่างพอเพียง มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อกำหนดทางเลือกในการคิด การตัดสินใจ แก้ปัญหาที่เหมาะสมอย่างคนคิดเป็น ฝึกทักษะในการทำความเข้าใจในลักษณะของข้อมูลด้านวิชาการ ตนเอง และสังคม สิ่งแวดล้อม และฝึกการใช้ข้อมูลทั้ง 3 ด้าน ในการประกอบการคิดและการตัดสินใจแก้ปัญหาที่หลากหลาย ตามกระบวนการแก้ปัญหาอย่างคนคิดเป็น

5. การวิจัยอย่างง่าย

ศึกษา/ฝึกทักษะ ความหมาย ความสำคัญของการวิจัยอย่างง่าย กระบวนการและขั้นตอนของการดำเนินงาน ได้แก่ การระบุ/กำหนดปัญหา ที่ต้องการหาความรู้ ความจริง หรือสิ่งต้องการพัฒนา การแสวงหาความรู้จากการศึกษาเอกสาร ผู้ทรงคุณวุฒิ ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อกำหนดแนวคำตอบเบื้องต้น การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการ สอบถาม สัมภาษณ์/ทดลอง การนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์หาคำตอบที่ต้องการ การเขียนรายงานสรุปผล และการนำความรู้ไปปฏิบัติจริง

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ควรจัดในลักษณะของการบูรณาการทักษะต่าง ๆ ไปพร้อมกับการสร้างสถานการณ์ในการเรียนรู้ อย่างสร้างสรรค์ เพื่อ 1) ฝึกให้ผู้เรียนได้กำหนดเป้าหมาย และวางแผนการเรียนรู้ 2) เพิ่มพูนให้มีทักษะพื้นฐานในการอ่าน ฟัง สังเกต จำ จดบันทึก 3) มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ทำให้การเรียนรู้ด้วยตนเองประสบผลสำเร็จ และนำความรู้ไปใช้ในวิถีชีวิตให้เหมาะสมกับตนเอง และชุมชน/สังคม

2. การใช้แหล่งเรียนรู้

ต้องให้ผู้เรียนทุกคนไปศึกษาห้องสมุดประชาชนอำเภอ ทำความเข้าใจบทบาท หน้าที่ กฎ กติกา เงื่อนไขการให้บริการ เพื่อใช้ห้องสมุดประชาชนให้สอดคล้องกับความต้องการ ความจำเป็นในการนำไปใช้ในการเรียนรู้ของตนเอง รวมทั้งมอบหมายให้ผู้เรียนไปศึกษาจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ชุมชน

3. การจัดการความรู้

ศึกษาค้นคว้าหลักการ และกระบวนการของการจัดการความรู้ การฝึกปฏิบัติจริงโดยการรวมกลุ่ม ปฏิบัติการ/ชุมชนปฏิบัติการ (Community of Practice = CoPs) สรุปลองค์ความรู้ของกลุ่มและจัดทำสารสนเทศ เผยแพร่ความรู้

4. การคิดเป็น

ให้ผู้เรียนได้ศึกษาทำความเข้าใจกับความเชื่อพื้นฐานทางการศึกษาผู้ใหญ่/การศึกษานอกระบบด้วยกระบวนการอภิปรายกลุ่มและร่วมสรุปสาระสำคัญที่เชื่อมโยงไปสู่การคิดเป็นด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งด้าน วิชาการ ตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม และนำไปสู่การคิดและการแก้ปัญหาตามกระบวนการคิดเป็นที่มี คุณธรรม จริยธรรม และมีความสุข จากใบงานและใบความรู้ต่าง ๆ ที่มีการจัดเตรียมไว้ให้ผู้เรียนมีโอกาส

ฝึกทักษะในการคิด การให้เหตุผลในการแก้ปัญหาหลากหลายชนิดที่เสนอขึ้นมาเป็นกรณีตัวอย่าง และสรุปให้เห็นว่าการแก้ปัญหาตามกระบวนการคิดเป็นนั้นต้องใช้ข้อมูลประกอบอย่างน้อย 3 ประการดังกล่าว

5. การวิจัยอย่างง่าย

จัดให้ผู้เรียนได้ศึกษา ค้นคว้า เอกสารที่เกี่ยวข้อง ฝึกทักษะการสังเกตและค้นหาปัญหาที่พบในชีวิตประจำวัน/ในสาระที่เรียน การตั้งคำถาม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน/ผู้รู้ การคาดเดาคำตอบอย่างมีเหตุผล การฝึกปฏิบัติการเขียนโครงการวิจัยง่าย ๆ การเก็บรวบรวมข้อมูล การสรุปข้อมูลและเขียนรายงานผลอย่างง่าย ๆ

การวัดและประเมินผล

1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง

ใช้การประเมินจากสภาพจริงของผู้เรียนที่แสดงออกเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมาย และวางแผนการเรียนรู้ รวมทั้งทักษะพื้นฐานและเทคนิคในการเรียนรู้ต่าง ๆ ตลอดจนปัจจัยที่ทำให้การเรียนรู้ประสบความสำเร็จ

2. การใช้แหล่งเรียนรู้

ข้อมูลจากการนำเสนอ ซึ่งเป็นผลจากการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเขียนรายงาน การร่วมกันอภิปราย การนำในการพบกลุ่ม เป็นต้น

3. การจัดการความรู้

จากการสังเกต ความสนใจ การแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วม การให้ความร่วมมือในกลุ่มปฏิบัติการ ผลงาน/ชิ้นงานจากการรวมกลุ่มปฏิบัติการ ใช้วิธีการประเมินแบบมีส่วนร่วมระหว่างครู ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้องร่วมกันประเมินตีค่าความสามารถ ความสำเร็จกับเป้าหมายที่วางไว้ และระบุข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไข ส่วนที่ทำได้ดีแล้วก็พัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

4. การคิดเป็น

ประเมินจากการร่วมอภิปรายของผู้เรียน และจากการใช้ข้อมูลทางวิชาการ ตนเอง และสังคมสิ่งแวดล้อม มาประมวลใช้ประกอบการคิด การตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างเหมาะสมและพอเพียงของผู้เรียน

5. การวิจัยอย่างง่าย

จากการสังเกต ความสนใจ การมีส่วนร่วม ความร่วมมือ จากผลงาน/ชิ้นงานที่มอบหมายให้ฝึกปฏิบัติ ในระหว่างเรียนและการสอบปลายภาคเรียน

**รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา ทร11001 ทักษะการเรียนรู้ จำนวน 5 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา**

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

1. ความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
2. รู้จัก เห็นคุณค่า และใช้แหล่งเรียนรู้ถูกต้อง
3. เข้าใจความหมาย กระบวนการชุมชนปฏิบัติการและทำตามกระบวนการจัดการความรู้ชุมชน
4. ความสามารถในการอธิบายปรัชญาคิดเป็น และทักษะในการใช้กระบวนการคิดเป็นในการแก้ปัญหา
5. เข้าใจความหมาย เห็นความสำคัญ และปฏิบัติการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการหาความรู้ ความจริง

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	การเรียนรู้ด้วยตนเอง	1. รู้ เข้าใจความหมาย ตระหนัก และเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง	1. ความหมาย ความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3
		2. สามารถกำหนดเป้าหมายและวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง	2. การกำหนดเป้าหมายและวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง	6
		3. มีทักษะพื้นฐานทางการศึกษาหาความรู้ ทักษะการแก้ปัญหา และเทคนิคในการเรียนรู้ด้วยตนเอง	3. ทักษะพื้นฐานทางการศึกษาหาความรู้ ทักษะการแก้ปัญหา และเทคนิคในการเรียนรู้ด้วยตนเอง (การอ่าน การฟัง การสังเกต การจำ และการจดบันทึก)	25
		4. สามารถอธิบายปัจจัยที่ทำให้การเรียนรู้ด้วยตนเองประสบความสำเร็จ	4. เจตคติ/ปัจจัย ที่ทำให้การเรียนรู้ด้วยตนเองประสบความสำเร็จ (การเปิดรับโอกาสการเรียนรู้ การคิดริเริ่มและเรียนรู้ด้วยตนเอง การสร้างแรงจูงใจ การสร้างวินัยในตนเอง การคิดเชิงบวก ความคิดสร้างสรรค์ ความรักในการเรียน การใฝ่รู้ใฝ่เรียน และความรับผิดชอบ)	6

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
2	การใช้ แหล่งเรียนรู้	1. รู้ เข้าใจความหมาย ตระหนัก และเห็น ความ สำคัญ ของ แหล่งเรียนรู้โดยทั่วไป	1. ความหมาย ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้โดยทั่วไป (กลุ่มบริการข้อมูล กลุ่มศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ กลุ่มข้อมูลท้องถิ่น กลุ่มสื่อ กลุ่มสันตินาการ)	3
		2. อธิบายถึงความสำคัญของการใช้แหล่งเรียนรู้	2. การเข้าถึงและเลือกใช้แหล่งเรียนรู้ (ห้องสมุดประชาชนอำเภอของสถานศึกษา และ ศรช.)	12
		3. สามารถบอกและยกตัวอย่างประเภทของแหล่งเรียนรู้	3. บทบาทหน้าที่และการบริการของแหล่งเรียนรู้ด้านต่าง ๆ	6
		4. สามารถเลือกและบอกวิธีการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้	4. กฎ กติกา เงื่อนไขต่าง ๆ ในการไปขอใช้บริการแหล่งเรียนรู้	3
		5. ยกตัวอย่างการใช้แหล่งเรียนรู้ของตนเอง	5. ทักษะการใช้ข้อมูลสารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนที่สอดคล้องกับความต้องการ ความจำเป็นเพื่อนำไปใช้ในการเรียนรู้ของตนเอง	16
		6. สามารถอธิบายหรือยกตัวอย่างการใช้ข้อมูลสารสนเทศจากห้องสมุดประชาชนที่สอดคล้องกับความต้องการ ความจำเป็นเพื่อนำไปใช้ในการเรียนรู้ของตนเอง		
3	การจัดการ ความรู้	1. รู้ เข้าใจ ความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์หลักการของการจัดการความรู้	1. ความหมาย ความสำคัญ หลักการของการจัดการความรู้	5
		2. รู้ เข้าใจกระบวนการจัดการความรู้	2. กระบวนการจัดการความรู้ (กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้/ระบุความรู้/กำหนดความรู้ที่ต้องการใช้/การแสวงหาความรู้/สรุพอรรถความรู้ ปรับปรุง ดัดแปลงให้เหมาะสมต่อการใช้งาน/ประยุกต์ใช้ความรู้ในกิจกรรมงานของตน/แลกเปลี่ยนความรู้/รวมกลุ่มปฏิบัติการต่อยอดความรู้ พัฒนาขอบข่ายความรู้ของกลุ่ม/สรุพอรรถความรู้ของกลุ่ม/จัดทำสารสนเทศ เผยแพร่ความรู้)	5

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
			การจัดทำสารสนเทศเผยแพร่ องค์ความรู้ 1. การถ่ายทอดความรู้ รูปแบบ วิธีการ 2. การประสานความรู้ 3. การถอดองค์ความรู้ 4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 5. การจัดเก็บความรู้ของกลุ่ม/องค์กร การสร้างคลังความรู้ การประยุกต์ใช้ ICT	5
4	การคิดเป็น	1. เข้าใจและเชื่อมั่นในความเชื่อพื้นฐานทางการศึกษาผู้ใหญ่/ การศึกษานอกระบบที่เป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการเข้าถึงปรัชญาคิดเป็น 2. รู้และเข้าใจปรัชญาคิดเป็น สามารถอธิบายได้ถึงความหมายและความสำคัญของการคิดเป็น ที่เชื่อมโยงจากความเชื่อพื้นฐานทางการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบ/การศึกษาตามอัธยาศัย 3. เขียนผังกระบวนการคิดแก้ปัญหาตามแนวทางของนักคิดเป็น 4. อธิบายเสนอแนวทางการแก้ปัญหาตามกระบวนการคิดเป็นจากกรณีตัวอย่างที่กำหนดได้อย่างมีข้อมูลเพียงพอ 5. ทำแบบฝึกหัดการแก้ปัญหาตามกระบวนการคิดเป็นที่กำหนดให้ได้คล่อง	1. ความเชื่อพื้นฐานทางการศึกษาผู้ใหญ่/ การศึกษานอกระบบ 5 ประการ 1.1 คนทุกคนมีความแตกต่างกัน แต่ทุกคนต้องการความสุข ความสุขของแต่ละคนจึงแตกต่างกัน 1.2 ความสุขของคนจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีการปรับตัวเองและสิ่งแวดล้อมให้เข้าหากันอย่างผสมกลมกลืนจนเกิดความพอดี 1.3 สภาวะแวดล้อมในสังคมเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้เกิดปัญหา เกิดความทุกข์ ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ อยู่ตลอด 1.4 เมื่อเกิดปัญหาหรือเกิดทุกข์ ก็ต้องหาวิธีแก้ปัญหา ซึ่งการแก้ปัญหาที่เหมาะสมต้องมีข้อมูลประกอบการคิด การตัดสินใจ อย่างน้อย 3 ประการ คือ ข้อมูลด้านวิชาการ ข้อมูลด้านตนเอง ข้อมูลด้านสังคม สิ่งแวดล้อม	15

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
4	การคิดเป็น (ต่อ)		1.5 เมื่อได้ใช้วิธีแก้ปัญหาด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลและไตร่ตรองข้อมูลอย่างรอบคอบ ทั้ง 3 ด้าน จนมีความพอใจแล้วก็พร้อมที่จะรับผิดชอบการตัดสินใจที่เกิดความพอดี ความสมดุลระหว่างชีวิตกับธรรมชาติอย่างสันติสุข 2. ประยุกต์คิดเป็น 2.1 ความหมาย 2.2 ความสำคัญ 2.3 คำที่เกี่ยวข้อง 2.4 การเชื่อมโยงความเชื่อพื้นฐานทางการศึกษาผู้ใหญ่/การศึกษานอกระบบ กับประยุกต์คิดเป็น 3. กระบวนการและขั้นตอนการแก้ปัญหาอย่างคนคิดเป็น 3.1 ทุกซ์/ปัญหาที่ปรากฏ 3.2 ศึกษาสาเหตุของทุกซ์ ปัญหาโดยการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ทั้งข้อมูลวิชาการ ข้อมูลตนเอง และข้อมูลทางสังคม สิ่งแวดล้อม ให้รู้ลักษณะเบื้องต้นของข้อมูล ทั้ง 3 ประการ และเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลต่าง ๆ อย่างง่าย ๆ ได้ 3.3 กำหนดทางเลือกในการดับทุกซ์/ปัญหา และเลือกแนวทางที่เหมาะสม 3.4 ดำเนินการแก้ปัญหาเพื่อการดับทุกซ์	10 10

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
			3.5 ประเมินผลการดำเนินงาน หากมีผลเป็นที่พอใจก็จะเกิดสันติสุข ถ้ายังไม่พอใจก็จะย้อนกลับไปพิจารณาสาเหตุ ทุกข์หรือปัญหาใหม่และแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมอย่างพอเพียงจนพอใจกับการตัดสินใจของตนเอง 4. กรณีตัวอย่างที่หลากหลายเพื่อฝึกทักษะการคิดเป็นด้วยกระบวนการแก้ปัญหาอย่างคนคิดเป็น	5
5	การวิจัยอย่างง่าย	1. รู้เข้าใจความหมายและตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัย 2. วิเคราะห์และกำหนดปัญหาหรือสิ่งที่อยากรู้/ต้องการทราบคำตอบ	1. วิจัยคืออะไร ทำไมต้องรู้เรื่องการวิจัย (ความหมายและความสำคัญของการวิจัย) 1.1 ความหมายของการวิจัย 1.2 ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย 2. ทำวิจัยอย่างไร (กระบวนการและขั้นตอนการวิจัย) 2.1 คำถามที่ต้องการคำตอบคืออะไร ปัญหาที่ต้องการทราบจากการวิจัยคืออะไร (การระบุปัญหาการวิจัย) 2.2 คาดเดาคำตอบว่าอย่างไร กำหนดแนวคำตอบเบื้องต้น (สมมติฐาน) 2.3 วิธีการหาคำตอบที่ต้องการรู้/แหล่งคำตอบ/การรวบรวมคำตอบ (การเก็บรวบรวมข้อมูล/เครื่องมือการวิจัย)	2 30

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		3. รู้เข้าใจกระบวนการและขั้นตอนการวิจัย 4. ฝึกปฏิบัติการสังเกตปัญหา การระบุปัญหา การตั้งสมมติฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูล การสรุปข้อมูลและการเขียนรายงานการวิจัยอย่างง่าย	2.4 ตอบคำถามที่สงสัยว่าอย่างไร (การวิเคราะห์ข้อมูล/สรุปผลการวิจัย) 3. เขียนอย่างไร ให้คนอ่านเข้าใจ (การเขียนรายงานการวิจัยอย่างง่าย) 3.1 ความเป็นมา/ความสำคัญของเรื่องที่ทำวิจัย 3.2 วัตถุประสงค์การวิจัย 3.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย 3.4 เอกสารที่เกี่ยวข้อง 3.5 วิธีดำเนินการวิจัย 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล 3.7 สรุปผลและข้อเสนอแนะ 3.8 เอกสารอ้างอิง	8

คำอธิบายรายวิชาเลือก
และรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาเลือก

**คำอธิบายรายวิชา ทร02005 การรู้จักตนเอง จำนวน 1 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย**

มาตรฐานที่ 1.1 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

ความสำคัญของการรู้จักตนเองเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ วิธีการค้นหาตนเอง (แบบทดสอบความถนัด การแนะนำ การพูดคุย การประเมินตนเอง ฯลฯ) รูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบต่าง ๆ ความหมาย ความสำคัญของการวางแผนการเรียนรู้และประโยชน์ของการวางแผนการเรียนรู้ องค์ประกอบของการวางแผนการเรียนรู้ วิธีการและกระบวนการวางแผนการเรียนรู้ ปฏิบัติการวางแผนการเรียนรู้รายบุคคลและรายกลุ่ม

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ควรจัดในลักษณะของการบูรณาการทักษะต่าง ๆ ไปพร้อมกับการสร้างสถานการณ์ในการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ เพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้ฝึกวิธีการค้นหาตนเอง ออกแบบและวางแผนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองที่ทำให้การเรียนรู้ด้วยตนเองประสบความสำเร็จ และนำความรู้ไปใช้ในวิถีชีวิตให้เหมาะสมกับตนเอง ชุมชน และสังคม

การวัดและประเมินผล

ใช้การประเมินจากสภาพจริงของผู้เรียนที่แสดงออกเกี่ยวกับความสามารถในการออกแบบและวางแผนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง

**รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา ทร02005 การรู้จักตนเอง จำนวน 1 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย**

มาตรฐานที่ 1.1 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	การรู้จักตนเอง	1. เข้าใจความสำคัญของการรู้จักตนเอง 2. สามารถค้นหารูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง 3. สามารถออกแบบและวางแผนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง 4. ตระหนักและเห็นความสำคัญของการวางแผนการเรียนรู้ 5. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับองค์ประกอบของการวางแผนการเรียนรู้ 6. อธิบายและบอกกระบวนการวางแผนการเรียนรู้ 7. สามารถวางแผนการเรียนรู้ของตนเองได้	1. ความสำคัญของการรู้จักตนเองเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ 2. วิธีการค้นหาตนเอง (แบบทดสอบความถนัด การแนะแนว การพูดคุย การประเมินตนเอง ฯลฯ) 3. รูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบต่างๆ 4. ความหมายความสำคัญของการวางแผนการเรียนรู้และประโยชน์ของการวางแผนการเรียนรู้ 5. องค์ประกอบของการวางแผนการเรียนรู้ 6. วิธีการและกระบวนการวางแผนการเรียนรู้ 7. ปฏิบัติการวางแผนการเรียนรู้ 7.1 รายบุคคล 7.2 รายกลุ่ม	40

คำอธิบายรายวิชา ทร02006 โครงการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ จำนวน 3 หน่วยกิต ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

มาตรฐานที่ 1.1 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

หลักการและแนวคิดของโครงการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ความหมายของโครงการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ การเตรียมการทำโครงการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ ทักษะและกระบวนการที่จำเป็นในการทำโครงการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ (การหาข้อมูล การเลือกใช้ข้อมูล การจัดทำข้อมูล การนำเสนอข้อมูล การพัฒนาต่อยอดความรู้) การดำเนินการในการทำโครงการ เช่น การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การทำไดอารี่ออนไลน์) การสะท้อนความคิดเห็นต่อโครงการ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ควรจัดในลักษณะของการบูรณาการทักษะต่าง ๆ ไปพร้อมกับการสร้างสถานการณ์ในการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ เพื่อฝึกให้ผู้เรียนได้ฝึกดำเนินการในการทำโครงการ และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ที่ทำให้การเรียนรู้ด้วยตนเองประสบความสำเร็จ และนำความรู้ไปใช้ในวิถีชีวิต ให้เหมาะสมกับตนเอง ชุมชน และสังคม

การวัดและประเมินผล

ใช้การประเมินจากสภาพจริงของผู้เรียนที่แสดงออกเกี่ยวกับดำเนินการในการทำโครงการ

**รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา ทร02006 โครงการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ จำนวน 3 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย**

มาตรฐานที่ 1.1 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	โครงการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้	1. มีความรู้ความเข้าใจ หลักการและแนวคิดโครงการ ความหมายของโครงการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ประเภทของโครงการ การเตรียมการทำโครงการ ทักษะและกระบวนการในการทำโครงการ การดำเนินการในการทำโครงการ 2. มีความสามารถในการดำเนินการทำโครงการ และสะท้อนความคิดเห็นต่อโครงการ 3. มีเจตคติที่ดีต่อการทำโครงการ และเห็นคุณค่าของโครงการ	1. หลักการและแนวคิดของโครงการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ 2. ความหมายของโครงการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ 3. การเตรียมการทำโครงการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ 4. ทักษะและกระบวนการที่จำเป็นในการทำโครงการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ (การหาข้อมูล การเลือกใช้ข้อมูล การจัดทำข้อมูล การนำเสนอข้อมูล การพัฒนาต่อยอดความรู้) 5. การดำเนินการในการทำโครงการ เช่น การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การทำไดอารีออนไลน์ 6. การสะท้อนความคิดเห็นต่อโครงการ	120

สาระความรู้พื้นฐาน

สาระความรู้พื้นฐาน เป็นสาระเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

สาระความรู้พื้นฐาน ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 2.1 มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร

มาตรฐานที่ 2.2 มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ในแต่ละมาตรฐาน

มาตรฐานที่ 2.1 มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับภาษาและการสื่อสาร

รายวิชา ภาษาไทย

มาตรฐาน การเรียนรู้ระดับ	การฟัง การดู 1. เห็นความสำคัญของการฟัง และดู 2. สามารถจับใจความ และสรุปความจากเรื่องที่ฟังและดู 3. มีมารยาทในการฟัง และดู
ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง	1. รู้และเข้าใจหลักการ ความสำคัญและจุดมุ่งหมายของการฟังและดู 2. จับใจความสำคัญ และสรุปความจากเรื่องที่ฟังและดู 3. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทในการฟังและดู

มาตรฐาน การเรียนรู้ระดับ	การพูด 1. เห็นความสำคัญ และลักษณะการพูดที่ดี 2. สามารถพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม 3. มีมารยาทในการพูด
ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง	1. เข้าใจความสำคัญ และลักษณะการพูดที่ดี 2. พูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก ได้อย่างเหมาะสม 3. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทในการพูด

มาตรฐาน การเรียนรู้ระดับ	การอ่าน 1. เห็นความสำคัญของการอ่าน ทั้งการอ่านออกเสียงและอ่านในใจ 2. สามารถอ่านได้อย่างถูกต้อง และอ่านได้เร็ว เข้าใจความหมายของถ้อยคำ ข้อความ เนื้อเรื่องที่อ่าน 3. มีมารยาทในการอ่านและนิสัยรักการอ่าน
ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง	1. เข้าใจความสำคัญ หลักการ และจุดมุ่งหมายของการอ่านทั้งอ่านออกเสียงและอ่านในใจ 2. อ่านออกเสียงคำ ข้อความ บทสนทนา เรื่องสั้น บทร้อยกรอง และบทร้องเล่น บทกล่อมเด็ก 3. อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน 4. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐาน การเรียนรู้ระดับ	การเขียน 1. เห็นความสำคัญของการเขียนและประโยชน์ของการคัดลายมือ 2. สามารถเขียนคำ คำคล้องจอง ประโยค และเขียนบันทึกเรื่องราว สื่อสาร เหตุการณ์ ในชีวิตประจำวันได้ 3. มีมารยาทในการเขียนและนิสัยรักการเขียน
ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง	1. เข้าใจหลักการเขียน และเห็นความสำคัญของการเขียน 2. รู้จักอักษรไทย เขียนสะกดคำ และรู้ความหมายของคำ คำคล้องจอง และประโยค 3. เขียนสื่อสารในชีวิตประจำวัน จดบันทึก โดยใช้คำถูกต้อง ชัดเจน 4. เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมาย ได้ตามรูปแบบ 5. เขียนรายงาน การค้นคว้า สามารถอ้างอิงแหล่งความรู้ 6. กรอกรวบรวมรายการต่าง ๆ 7. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทในการเขียนและมีการจดบันทึกอย่างสม่ำเสมอ

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	หลักการใช้ภาษา 1. สามารถสะกดคำ โดยนำเสียงและรูปอักษรไทยประสมเป็นคำอ่านและเขียนได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา 2. สามารถใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้ถูกต้องและเหมาะสม 3. เข้าใจลักษณะของคำไทย คำภาษาถิ่น และคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. อธิบายการใช้เสียง และรูปอักษรไทย อักษร 3 หมู่ และการผันวรรณยุกต์ได้ 2. อธิบายเกี่ยวกับคำ การสะกดคำ พยางค์ และประโยคได้ถูกต้อง 3. ใช้เครื่องหมายวรรคตอนและอักษรย่อได้ถูกต้อง 4. บอกประโยชน์การใช้พจนานุกรม 5. บอกความหมายของสำนวน คำพังเพย สุภาษิต คำราชาศัพท์ คำสุภาพ และนำไปใช้ได้ถูกต้อง เหมาะสม 6. บอกลักษณะคำไทย คำภาษาถิ่น และคำภาษาต่างประเทศที่มีใช้ในภาษาไทย

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	วรรณคดี วรรณกรรม 1. สามารถค้นคว้าเรื่องราว ประโยชน์และคุณค่าของนิทาน นิทานพื้นบ้าน วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่น
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. อธิบายถึงประโยชน์ และคุณค่าของนิทาน นิทานพื้นบ้าน วรรณกรรมและวรรณกรรมในท้องถิ่น

รายวิชา ภาษาต่างประเทศ

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติ เกี่ยวกับการฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ถูกต้องตามหลักภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. เข้าใจเกี่ยวกับการฟัง พูด อ่าน เขียน เพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน 2. ยอมรับ และเห็นคุณค่าภาษาต่างประเทศ เพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน 3. มีทักษะที่ถูกต้องในการสื่อสารตามหลักภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

มาตรฐานที่ 2.2 มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะพื้นฐานเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
รายวิชา คณิตศาสตร์

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจำนวนและตัวเลข เศษส่วน ทศนิยมและร้อยละ การวัด เรขาคณิต สถิติและความน่าจะเป็นเบื้องต้น
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. ระบุหรือยกตัวอย่างเกี่ยวกับจำนวนและการดำเนินการ เศษส่วน ทศนิยมและร้อยละ การวัด เรขาคณิต สถิติ และความน่าจะเป็นเบื้องต้นได้ 2. สามารถคิดคำนวณและแก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับจำนวนนับ เศษส่วน ทศนิยม ร้อยละ การวัด เรขาคณิตได้

รายวิชา วิทยาศาสตร์

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	มีความรู้ ความเข้าใจทักษะและเห็นคุณค่าเกี่ยวกับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งมีชีวิต ระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น สาร แร่ พลังงาน กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก และดาราศาสตร์ มีจิตวิทยาศาสตร์และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. ใช้ความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสม 2. จำแนกสิ่งมีชีวิตในแหล่งที่อยู่ อธิบายความสัมพันธ์ของกลุ่มสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศ ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมกับการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิตในชุมชนและท้องถิ่น 3. อธิบายความหมาย ประเภทของทรัพยากรธรรมชาติ การใช้และการดูแลรักษา ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนและท้องถิ่นได้ 4. อธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ และการพยากรณ์ทางอากาศ 5. อธิบายเกี่ยวกับสมบัติของสาร การแยกสารในชีวิตประจำวันและการเลือกใช้สารได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและปลอดภัย 6. อธิบายเกี่ยวกับประเภทของแรง ผลที่เกิดจากการกระทำของแรง ความดัน แรงลอยตัว แรงดึงดูดของโลก แรงเสียดทาน และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน 7. อธิบายเกี่ยวกับพลังงานในชีวิตประจำวัน 8. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างดวงอาทิตย์ โลก และดวงจันทร์ได้

**สาระความรู้พื้นฐาน
รายวิชาบังคับ**

มาตรฐานที่	ระดับประถมศึกษา			
	สาระ	รหัสรายวิชา	รายวิชาบังคับ	หน่วยกิต
2.1	ความรู้พื้นฐาน	พท11001	ภาษาไทย	3
2.1		พต11001	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน	3
2.2		พค11001	คณิตศาสตร์	3
2.2		พว11001	วิทยาศาสตร์	3
รวม				12

รายวิชาเลือก

มาตรฐานที่	ระดับประถมศึกษา			
	สาระ	รหัสรายวิชา	รายวิชาเลือก	หน่วยกิต
2.1	ความรู้พื้นฐาน	พท12004	บันทึกไว้ได้ประโยชน์	1
2.1		พค12004	ปัญหาพาเพลิน	2
รวม				3

คำอธิบายรายวิชาบังคับ
และรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาบังคับ

คำอธิบายรายวิชา พท11001 ภาษาไทย จำนวน 3 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

การฟัง การดู

1. เห็นความสำคัญของการฟังและดู
2. สามารถจับใจความ และสรุปความจากเรื่องที่ฟังและดู
3. มีมารยาทในการฟังและดู

การพูด

1. เห็นความสำคัญ และลักษณะการพูดที่ดี
2. สามารถพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
3. มีมารยาทในการพูด

การอ่าน

1. เห็นความสำคัญของการอ่าน ทั้งการอ่านออกเสียงและอ่านในใจ
2. สามารถอ่านได้อย่างถูกต้อง และอ่านได้เร็ว เข้าใจความหมายของถ้อยคำ ข้อความ เนื้อเรื่องที่อ่าน
3. มีมารยาทในการอ่านและนิสัยรักการอ่าน

การเขียน

1. เห็นความสำคัญของการเขียนและประโยชน์ของการคัดลายมือ
2. สามารถเขียนคำ คำคล้องจอง ประโยค และเขียนบันทึกเรื่องราว สื่อสาร เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันได้
3. มีมารยาทในการเขียนและนิสัยรักการเขียน

หลักการใช้ภาษา

1. สามารถสะกดคำ โดยนำเสียงและรูปอักษรไทยประสมเป็นคำอ่านและเขียนได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา
2. สามารถใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้ถูกต้องและเหมาะสม
3. เข้าใจลักษณะของคำไทย คำภาษาถิ่น และคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย

วรรณคดี วรรณกรรม

สามารถค้นคว้าเรื่องราว ประโยชน์และคุณค่าของนิทาน นิทานพื้นบ้าน วรรณกรรมและวรรณกรรมท้องถิ่น

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

การฟัง การดู

หลักการ ความสำคัญ จุดมุ่งหมาย การสรุปความ และมารยาทของการฟังและดู

การพูด

ความสำคัญ ลักษณะการพูดที่ดี และมารยาทในการพูด

การอ่าน

หลักการ ความสำคัญ จุดมุ่งหมาย ของการอ่านออกเสียงและอ่านในใจ บทร้อยแก้ว บทร้อยกรองและมารยาทของการอ่าน

การเขียน

หลักการ ความสำคัญของการเขียน การคัดลายมือ การเขียนสื่อสารในชีวิตประจำวันด้วยวิธีการเขียนประเภทต่าง ๆ และการกรอกแบบรายการต่าง ๆ ตลอดจนมีมารยาทในการเขียน

หลักการใช้ภาษา

การใช้เสียงและรูปอักษรไทย อักษร 3 หมู่ การผันวรรณยุกต์ ความหมายของคำ คำไทย คำภาษาถิ่น คำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย การสะกดคำ พยางค์และประโยค การใช้เครื่องหมายวรรคตอน พจนานุกรม และความหมายของสำนวน คำพังเพย สุภาษิต คำราชาศัพท์ คำสุภาพ

วรรณคดี และวรรณกรรม

ประโยชน์และคุณค่าของนิทาน นิทานพื้นบ้าน และวรรณกรรมในท้องถิ่น

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

จัดประสบการณ์หรือสถานการณ์ในชีวิตประจำวันให้ผู้เรียนได้ศึกษา ค้นคว้าโดยการปฏิบัติจริงเป็นรายบุคคลหรือใช้กระบวนการกลุ่มเกี่ยวกับทักษะการฟัง การดู การพูด การอ่าน การเขียน และหลักการใช้ภาษา

การวัดและประเมินผล

การสังเกต การฝึกปฏิบัติ การทดสอบ (แบบทดสอบ) และการประเมินชิ้นงานในแต่ละกิจกรรม

**รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา พท11001 ภาษาไทย จำนวน 3 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา**

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

การฟัง การดู

1. เห็นความสำคัญของการฟังและดู
2. สามารถจับใจความ และสรุปความจากเรื่องที่ฟังและดู
3. มีมารยาทในการฟังและดู

การพูด

1. เห็นความสำคัญ และลักษณะการพูดที่ดี
2. สามารถพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
3. มีมารยาทในการพูด

การอ่าน

1. เห็นความสำคัญของการอ่าน ทั้งการอ่านออกเสียงและอ่านในใจ
2. สามารถอ่านได้อย่างถูกต้อง และอ่านได้เร็ว เข้าใจความหมายของถ้อยคำ ข้อความ เนื้อเรื่องที่อ่าน
3. มีมารยาทในการอ่านและนิสัยรักการอ่าน

การเขียน

1. เห็นความสำคัญของการเขียนและประโยชน์ของการคัดลายมือ
2. สามารถเขียนคำ คำคล้องจอง ประโยค และเขียนบันทึกเรื่องราว สื่อสาร เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันได้
3. มีมารยาทในการเขียนและนิสัยรักการเขียน

หลักการใช้ภาษา

1. สามารถสะกดคำ โดยนำเสียงและรูปอักษรไทยประสมเป็นคำอ่านและเขียนได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา
2. สามารถใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้ถูกต้องและเหมาะสม
3. เข้าใจลักษณะของคำไทย คำภาษาถิ่น และคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย

วรรณคดี วรรณกรรม

สามารถค้นคว้าเรื่องราว ประโยชน์และคุณค่าของนิทาน นิทานพื้นบ้าน วรรณกรรมและวรรณกรรม

ท้องถิ่น

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	การฟัง การดู	1. รู้และเข้าใจหลักการ ความสำคัญ และจุดมุ่งหมายของการฟังและดู 2. จับใจความสำคัญ และสรุปความ จากเรื่องที่ฟังและดู 3. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทในการฟังและดู	1. หลักการ ความสำคัญและจุดมุ่งหมายของการฟังและดู 2. การจับใจความสำคัญจากการฟังและดู 3. การสรุปความจากการฟังและดู 4. มารยาทในการฟังและดู	2 3 3 2
2.	การพูด	1. เข้าใจหลักการ ความสำคัญ และจุดมุ่งหมายของลักษณะการพูดที่ดี 2. การเตรียมการ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก ได้อย่างเหมาะสม 3. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทในการพูด	1. หลักการ ความสำคัญและจุดมุ่งหมายของการพูด 2. การเตรียมการพูดและลักษณะการพูดที่ดี 3. การพูดในโอกาสต่างๆ - การพูดอวยพร - การพูดขอบคุณ - การพูดแสดงความเสียใจ ดีใจ - การพูดต้อนรับ - การพูดรายงาน 4. มารยาทในการพูด	2 2 5 1
3.	การอ่าน	1. เข้าใจความสำคัญ หลักการ และจุดมุ่งหมายของการอ่านทั้งอ่านออกเสียงและอ่านในใจ 2. อ่านออกเสียงคำ ข้อความ บทความ บทสนทนา เรื่องสั้น บทร้อยกรองและบทร้องเล่น บทกล่อมเด็ก 3. อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน	1. ความสำคัญ หลักการ และจุดมุ่งหมายของการอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ 2. การอ่านร้อยแก้ว 2.1 การอ่านออกเสียง 2.2 การอ่านข้อความ บทความ บทสนทนา เรื่องสั้น และบทกล่อมเด็ก 2.3 การอ่านจับใจความสำคัญ 2.4 การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น และสรุปความ	4 16

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
			3. การอ่านร้อยกรอง 3.1 การอ่านคำคล้องจอง บทกล่อมเด็ก นิทาน เพลงพื้นบ้าน 3.2 การอ่านกลอนสุภาพ 4. การเลือกอ่านหนังสือและประโยชน์ของการอ่าน 5. การสร้างนิสัยรักการอ่านและมารยาทในการอ่านที่ดี	12 4 4
4	การเขียน	4. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน	1. หลักการเขียน ความสำคัญของการเขียน 2. การเขียนอักษรไทย (พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ตัวเลขไทย) 3. การเขียนสะกดคำและความหมายของคำ 4. การเขียนสื่อสาร - การเขียนประวัติตนเอง - การเขียนบันทึกประจำวัน - การเขียนเล่าเรื่อง ข่าว เหตุการณ์ 5. การเขียนตามรูปแบบ - การเขียนเรียงความ - การเขียนย่อความ - การเขียนจดหมาย (การใช้จดหมายอิเล็กทรอนิกส์) 6. การเขียนรายงานการค้นคว้าและอ้างอิงความรู้ 7. การเขียนกรอกรายการ (แบบฟอร์ม) 8. การปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทในการเขียนและมีนิสัยรักการเขียน	2 2 2 4 4 2 2 2
		1. เข้าใจหลักการเขียน และเห็นความสำคัญของการเขียน 2. รู้จักอักษรไทย เขียนสะกดคำ และรู้ความหมายของคำ คำคล้องจอง และประโยค 3. เขียนสื่อสารในชีวิตประจำวัน จดบันทึก โดยใช้คำถูกต้อง ชัดเจน 4. เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมาย ได้ตามรูปแบบ 5. เขียนรายงานการค้นคว้า สามารถอ้างอิงแหล่งความรู้ 6. กรอกรายการต่าง ๆ 7. ปฏิบัติตนเป็นผู้มีมารยาทในการเขียนและมีการจดบันทึกอย่างสม่ำเสมอ		

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
5	หลักการใช้ ภาษา	1. อธิบายการใช้เสียง และรูป อักษรไทย อักษร 3 หมู่ และ การผันวรรณยุกต์ 2. อธิบายเกี่ยวกับคำ การสะกด พยางค์ คำ และประโยค ได้ถูกต้อง 3. ใช้เครื่องหมายวรรคตอนและ อักษรย่อได้ถูกต้อง 4. บอกวิธีการใช้ และประโยชน์ ของการใช้พจนานุกรม 5. บอกความหมายของสำนวน คำพังเพย สุภาษิต คำราชาศัพท์ คำสุภาพ และนำไปใช้ได้ถูกต้อง เหมาะสม 6. บอกลักษณะคำไทย คำภาษาถิ่น และคำภาษาต่างประเทศที่มีใช้ ในภาษาไทย	1. เสียงและรูปอักษรไทย (พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์) 2. การผันอักษร 3 หมู่ (ไตรยางศ์) 3. พยางค์และคำ 4. คำในมาตราตัวสะกด 9 มาตรา 5. ชนิดและหน้าที่ของคำ 7 ชนิด 6. โครงสร้างและชนิดของประโยค 7. เครื่องหมายวรรคตอน 8. การใช้พจนานุกรม 9. ความหมายและการใช้สำนวน คำพังเพย สุภาษิต คำราชาศัพท์ และคำสุภาพ 10. การใช้ภาษาที่เหมาะสมกับบุคคล สถานการณ์ วัฒนธรรม ประเพณี 11. ลักษณะของคำไทย คำภาษาถิ่น คำภาษาต่างประเทศที่มีใช้ใน ภาษาไทย	1 3 1 2 3 2 1 1 3 1 2
6	วรรณคดี วรรณกรรม	อธิบายถึงประโยชน์และคุณค่าของ นิทานนิทานพื้นบ้าน วรรณกรรม และวรรณกรรมในท้องถิ่น	1. เรื่องราว นิทาน นิทานพื้นบ้าน และวรรณกรรมท้องถิ่น 2. เรื่องราววรรณคดีที่มีความ หลากหลาย - กลอนบทละคร (สังข์ทอง) - กลอนนิทาน (พระอภัยมณี) - กลอนเสภา (ขุนช้าง ขุนแผน)	5 15

คำอธิบายรายวิชา พต11001 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน จำนวน 3 หน่วยกิต ระดับประถมศึกษา

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติเกี่ยวกับ การฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาต่างประเทศ เพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ถูกต้องตามหลักภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

1. วิธีการทักทาย (Greeting) การแนะนำ (Introduction) ตัวเองและผู้อื่น และการกล่าวลา (Leave Taking) รวมทั้งการตอบรับทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการที่ถูกต้องตามหลักภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา
2. การอ่าน เขียน และออกเสียงพยัญชนะ สระ และการประสมคำภาษาอังกฤษที่ถูกต้อง การใช้จำนวนนับ ลำดับที่ และการใช้คำศัพท์ รวมทั้งสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่พบในชีวิตประจำวันโดยทั่วไป
3. การใช้ประโยคขอร้อง คำสั่ง และขอโทษที่ถูกต้องตามกาลเทศะ โครงสร้างของประโยคความเดียว (Simple Sentence) ใน Present Simple Tense, Present Continuous Tense และ Future Simple Tense การใช้ประโยคคำถามและคำตอบง่ายๆ รวมทั้งการใช้คำสรรพนาม คำบุพบท และคำคุณศัพท์พื้นฐาน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. ฝึกฟัง พูด อ่าน เขียนในการทักทาย แนะนำ และ กล่าวลา ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
2. ฝึกฟัง พูด อ่าน เขียน ให้ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์
3. ฝึกการใช้ประโยคต่าง ๆ คำสรรพนาม คำบุพบท และคำคุณศัพท์ได้สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพ

การวัดและประเมินผล

1. ตรวจสอบด้วยวิธีการที่เหมาะสมและแสดงให้เห็นว่าสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง
2. ตรวจสอบการอ่านคำศัพท์ จำนวนนับ ลำดับที่ และสัญลักษณ์ได้ถูกต้อง และอธิบายความหมายของคำศัพท์ จำนวนนับ ลำดับที่ และสัญลักษณ์ต่าง ๆ
3. ตรวจสอบการใช้ประโยค คำสรรพนาม คำบุพบท และคำคุณศัพท์ให้ถูกต้องตามสถานการณ์

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา พต11001 ภาษาอังกฤษพื้นฐาน จำนวน 3 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติเกี่ยวกับ การฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาต่างประเทศ เพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ได้ถูกต้องตามหลักภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	การทักทาย และ การตอบรับ การทักทาย (Greeting)	ทักทายและตอบรับ การทักทายเพื่อสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคล	การทักทายและตอบรับการทักทายเพื่อสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 1. การทักทายช่วงเวลาต่าง ๆ Good morning. Good afternoon. Good evening.	2
			2. การทักทายบุคคลเมื่อพบครั้งแรก A : How do you do? B : How do you do? A : Nice to meet you. B : Nice to meet you, too.	3
			3. การทักทายบุคคลที่รู้จักมาก่อน A : How are you? B : Fine, thanks. And you? A : I'm fine. Thank you.	4
2	การแนะนำตนเอง และการแนะนำ ผู้อื่น (Introducing)	แนะนำตนเองและ แนะนำผู้อื่นตามมารยาท ที่ดีทางสังคม	การแนะนำตนเองและการแนะนำผู้อื่นตาม มารยาทที่ดีทางสังคม 1. การแนะนำตนเองกับผู้อื่น Rose : Hello, I am Rose. Cherry : Hello, I am Cherry.	4
			2. การแนะนำผู้อื่นให้รู้จักกัน John : Hi Judy. Judy : Hi John. John : Judy this is Sandra.	6

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
			Judy : Hello Sandra, please to meet you. Sandra : Hello Judy, I'm please to meet you, too.	
3	การกล่าวลา และการตอบรับ การกล่าวลา (Leave Taking)	กล่าวลาและตอบรับ การกล่าวลาตามความเหมาะสมในโอกาสต่าง ๆ	การกล่าวลาและตอบรับการกล่าวลาตามความเหมาะสมในโอกาสต่าง ๆ 1. การกล่าวลาในโอกาสต่าง ๆ ได้แก่ 1.1 การกล่าวลาหลังพุดคุยกันแล้ว A : Good-bye. B : Good-bye. See you later. 1.2 การกล่าวลาก่อนเดินทาง 1.2.1 กรณีส่งชาวต่างชาติเดินทางกลับบ้าน A : Have a safe journey back home. B : Thank you. 1.2.2 อาจพุดด้วยข้อความสั้น ๆ A : Bon voyage! B : Thank you. 1.3 การกล่าวลาทางโทรศัพท์ A : I'll have a meeting in five minutes. Bye now. B : O.K. Bye. I'll call you later. 1.4 การกล่าวลาหลังงานเลี้ยงเล็ก A : Thank you for this lovely meal. B : You're welcome. Bye. A : Bye! 1.5 การกล่าวลาก่อนเข้านอน 1.5.1 A : Good night. B : Good night. 1.5.2 A : Sleep well. Good night. B : Thank you. Good night.	3 3 3 3 3

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
			2. การตอบรับการกล่าวลาในโอกาสต่างๆ - Good-bye. - Bye. - See you. - Good night. - See you later. - I'll call you later.	6
4	การเขียน การอ่าน พยัญชนะ สระ และการประสมคำ	เขียน อ่านพยัญชนะ สระ และประสมคำ ภาษาอังกฤษ	พยัญชนะ สระ และการประสมคำ 1. การเขียนพยัญชนะ การเขียนพยัญชนะตัวพิมพ์ใหญ่ และตัวพิมพ์เล็ก ตัวเขียนใหญ่ และตัวเขียนเล็ก 2. การออกเสียงสระแท้และสระประสม 3. วิธีการประสมคำ 3.1 คำประกอบด้วยพยัญชนะและสระแท้ a, e, i, o, u เช่น d + o = do g + o = go m + e = me w + e = we etc. 3.2 คำประกอบด้วยพยัญชนะ สระแท้ และตัวสะกด เช่น b + a + t = bat s + i + t = sit s + u + n = sun g + u + n = gun etc. 3.3 คำประกอบด้วยอักษรนำ 2 ตัว เช่น gl + a + d = glad pl + a + n = plan sp + o + t = spot pl + u + m = plum etc.	2 4 10

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
			3.4 คำประกอบด้วยตัวสะกด 2 ตัว เช่น $l + a + s + t = \text{last}$ $l + a + m + p = \text{lamp}$ $f + i + s + h = \text{fish}$ $c + o + l + d = \text{cold}$ etc. 3.5 คำประกอบด้วยสระประสม เช่น $m + e + e + t = \text{meet}$ $r + o + o + f = \text{roof}$ $m + o + o + n = \text{moon}$ $t + o + o + l = \text{tool}$ $t + e + a + m = \text{team}$ $p + a + i + n = \text{pain}$ $g + o + a + t = \text{goat}$ $r + o + a + d = \text{road}$ etc. 3.6 คำขึ้นต้นด้วยสระ เช่น $o + r = \text{or}$ $a + m = \text{am}$ $i + t = \text{it}$ $u + s = \text{us}$ etc. 3.7 คำที่ขึ้นต้นด้วย ch และ sh เช่น $ch + a + t = \text{chat}$ $ch + o + t = \text{chop}$ $sh + o + t = \text{shot}$ $sh + u + t = \text{shut}$ etc.	

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
5	จำนวนนับและลำดับที่	ใช้จำนวนนับและลำดับที่ได้ถูกต้อง	จำนวนนับและลำดับที่ 1. การอ่านและการเขียนจำนวนนับ เช่น one - ten eleven - twenty twenty one - ninety nine one hundred one thousand one million etc. 2. การอ่านและการเขียนลำดับที่ เช่น first, second, third, fourth, fifth, sixth, seventh, eighth, ninth, tenth etc. 3. การเขียนประโยคที่มีจำนวนนับหรือลำดับที่ เช่น - I have four pens. - She buys two shirts. - He is the third person. - We are the first group. etc. 4. การพูดประโยคที่มีจำนวนนับหรือลำดับที่ เช่น - I am the first child. - We live on the second floor. - He eats two oranges. - She washes four skirts. etc.	2 2 3 4

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
6	คำนาม (Noun) และคำศัพท์หมวดต่างๆ	รู้จักคำนามและวิธีการใช้ รวมทั้งใช้คำศัพท์เกี่ยวกับวัน เดือน ปี สี เครื่องญาติ เครื่องใช้ ในชีวิตประจำวัน และสภาพดินฟ้าอากาศ อย่างง่าย	ลักษณะคำนามและวิธีการใช้คำนามและคำศัพท์หมวดต่าง ๆ 1. ลักษณะและวิธีการใช้คำนาม 1.1 คำนามมี 2 ลักษณะ คือ คำนามนับได้ (Countable Noun) และคำนามนับไม่ได้ (Uncountable Noun) 1.2 คำนามนับได้ เช่น a cat, two sisters, five stars, seven horses เป็นต้น คำนามนับไม่ได้ เช่น milk, sugar, butter, water เป็นต้น 2. คำศัพท์เกี่ยวกับวัน เดือน ปี 2.1 คำศัพท์เกี่ยวกับวัน เช่น Sunday, Monday, Tuesday, Wednesday, Thursday, Friday, Saturday 2.2 คำศัพท์เกี่ยวกับเดือน เช่น January, February, March, April, May, June, July, August, September, October, November, December 2.3 คำศัพท์เกี่ยวกับปี เช่น 2008 = two thousand and eight 1995 = nineteen ninety five last year, this year, next year etc. 3. คำศัพท์เกี่ยวกับสี เช่น black, red, purple, yellow, gray, green, light blue, dark brown เป็นต้น 4. คำศัพท์เกี่ยวกับเครือญาติ เช่น father, mother, sister, brother, aunt, uncle เป็นต้น 5. คำศัพท์เกี่ยวกับเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น plate, fork and spoon, glass, table, chair, bed, bench, pan, lamp, bottle เป็นต้น	2 2 1 2 2

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
			6. คำศัพท์เกี่ยวกับสภาพดินฟ้าอากาศ เช่น cloudy, windy, rainy, sunny, cold, warm เป็นต้น	1
7	สัญลักษณ์	เข้าใจความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ทั่วไป	สัญลักษณ์ 1. สัญลักษณ์ตามท้องถนน เช่น No Parking, No Entry, Turn left, Turn Right, U-Turn เป็นต้น 2. สัญลักษณ์ตามโรงพยาบาล เช่น Danger, In/Out, Entrance, Exit, No Smoking, No Mobile Phone เป็นต้น 3. สัญลักษณ์บริเวณโรงเรียน เช่น Keep off the grass, Toilet, Roundabout, One-way, School Zone เป็นต้น 4. สัญลักษณ์ตามร้านอาหาร เช่น No Pets, Telephone, Reserved เป็นต้น	2 2 2 2
8	การขอร้อง การออกคำสั่ง และการขอโทษ	ใช้ประโยคขอร้อง ออกคำสั่งและขอโทษ	ประโยคขอร้อง ออกคำสั่งและขอโทษ 1. การพูด ขอร้องและการตอบรับ 1.1 ประโยคขอร้อง เช่น - Please open the window. - Please wash these dishes. - Quiet please. - Speak louder, please. etc. 1.2 การตอบรับ เช่น - Alright. - No problem. - O.K. etc.	6

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
			2. การออกคำสั่งและการตอบรับ 2.1 ประโยคคำสั่ง เช่น - Come here. - Stop. - Sit down. - Stand up. - etc. 2.2 การตอบรับ เช่น - O.K. - Alright. - etc. 3. ประโยคขอโทษและการตอบรับ 3.1 ประโยคขอโทษ เช่น - I'm sorry. I don't know the answer. - I'm sorry. I'm late. - I'm sorry. I forget to do my homework. - etc. 3.2 การตอบรับ เช่น - That's alright. - That's O.K. - Don't worry. - etc.	6
9	ประโยคความเดียว (Simple Sentence)	สร้างประโยคความเดียวและเล่าเรื่องเกี่ยวกับตนเองโดยใช้ Present Simple Tense, Present Continuous Tense และ Future Simple Tense	การใช้ Tense อย่างง่ายสร้างประโยคความเดียวเพื่อเล่าเรื่องเกี่ยวกับตนเอง 1. ลักษณะของประโยคที่ใช้ Present Simple Tense เล่าเรื่องเกี่ยวกับตนเอง เช่น - My name is Sam. - I am Sam. - I am a worker. - I live in Bangkok. - I will move to my new office.	6

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
			- I will work in a Japanese factory. - I will stay near my office. - I will walk to my office. etc.	
10	ประโยคคำถาม ประโยคคำตอบ คำสรรพนาม คำบุพบท และ คำคุณศัพท์	ใช้ประโยคคำถาม ประโยคคำตอบ และใช้คำสรรพนาม คำบุพบท และ คำคุณศัพท์ อย่างง่ายได้ถูกต้อง	ประโยคคำถามและประโยคคำตอบ คำสรรพนาม คำบุพบท และคำคุณศัพท์ 1. คำสรรพนาม เช่น I, you, he, she, it, we, they, me, her, him, them, our เป็นต้น 2. คำบุพบท เช่น in, at, on, under, of, by, out เป็นต้น 3. คำคุณศัพท์ เช่น green, yellow, warm, cool, fat, small, tall, short, long, good เป็นต้น 4. ประโยคคำถามและประโยคคำตอบ เช่น - What is your name? - My name is Sally. - Where is your home? - My home is on New Road. - When do you get up? - I get up at six o'clock. - What time do you go to bed? - I go to bed at ten. etc.	3 3 2 3

คำอธิบายรายวิชา พค11001 คณิตศาสตร์ จำนวน 3 หน่วยกิต ระดับประถมศึกษา

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจำนวนและการดำเนินการ เศษส่วน ทศนิยม และร้อยละ การวัด เรขาคณิต สถิติและความน่าจะเป็นเบื้องต้น

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

จำนวนและการดำเนินการ การอ่านและเขียนตัวเลขแทนจำนวน การเขียนในรูปการกระจาย การเปรียบเทียบจำนวน การเรียงลำดับ การประมาณค่า สมบัติของจำนวน การบวก ลบ คูณ หาร การแก้โจทย์ปัญหาตามสถานการณ์และตัวประกอบของจำนวนนับ

เศษส่วน การอ่านและเขียนเศษส่วน การเปรียบเทียบเศษส่วน การบวก ลบ คูณ หาร และการแก้โจทย์ปัญหาตามสถานการณ์

ทศนิยม การอ่านและเขียนทศนิยม การเขียนในรูปการกระจาย การเปรียบเทียบทศนิยม การเรียงลำดับ การประมาณค่า ความสัมพันธ์ระหว่างทศนิยมกับเศษส่วน การบวก ลบ คูณ หาร และการแก้โจทย์ปัญหาตามสถานการณ์

ร้อยละ ความหมายของร้อยละและการใช้สัญลักษณ์เปอร์เซ็นต์ (%) ความสัมพันธ์ระหว่างเศษส่วน ทศนิยมและร้อยละ โจทย์ปัญหา การคูณ หาร (บัญญัติไตรยางศ์) และการประยุกต์

การวัด การวัดความยาวและระยะทาง การชั่ง การตวง การหาพื้นที่ ปริมาตรและความจุ ทิศและแผนผัง เงิน เวลา อุณหภูมิ การคาดคะเนที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

เรขาคณิต ชนิดของรูปเรขาคณิตสามมิติ ลูกบาศก์ การประดิษฐ์รูปเรขาคณิตสองมิติหรือสามมิติ

สถิติ การเก็บรวบรวมข้อมูล การจำแนกข้อมูลโดยการสังเกตและการสำรวจ การอ่านและเขียนแผนภูมิรูปภาพ แผนภูมิแท่ง เปรียบเทียบกราฟเส้น และแผนภูมิรูปวงกลม

ความน่าจะเป็นเบื้องต้น โอกาสและเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นแน่นอนหรืออาจจะเกิดขึ้น หรืออาจจะไม่เกิดขึ้นหรือเป็นไปได้

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

จัดประสบการณ์หรือสถานการณ์ในชีวิตประจำวันให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า โดยการปฏิบัติจริง ทดลอง สรุปรายงาน เพื่อพัฒนาทักษะ/กระบวนการในการคิดคำนวณ การแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์และนำประสบการณ์ด้านความรู้ ความคิด ทักษะกระบวนการที่ได้ไปใช้ในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และใช้ในชีวิตประจำวันอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งเห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ สามารถทำงานอย่างเป็นระบบระเบียบ มีความรอบคอบ มีความรับผิดชอบ มีวิจารณญาณ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง

การวัดและประเมินผล

ใช้วิธีการที่หลากหลายตามสภาพความเป็นจริงให้สอดคล้องกับเนื้อหาและทักษะที่ต้องการวัด

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา พค11001 คณิตศาสตร์ จำนวน 3 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจำนวนและการดำเนินการ เศษส่วน ทศนิยม และ ร้อยละ การวัด เรขาคณิต สถิติและความน่าจะเป็นเบื้องต้น

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	จำนวนและการดำเนินการ	1. อ่านและเขียนตัวเลขแทนจำนวน	1. การอ่านและเขียนตัวเลขแทนจำนวน	0.5
		2. บอกค่าประจำหลักและค่าของตัวเลข	2. ค่าประจำหลักและค่าของตัวเลข	0.5
		3. เขียนจำนวนในรูปการกระจาย	3. การเขียนในรูปการกระจาย	1
		4. เปรียบเทียบจำนวน	4. การเรียงลำดับจำนวน	1
		5. ประมาณค่าเป็นจำนวนเต็ม	5. การประมาณค่า	1
		6. นำความรู้และสมบัติเกี่ยวกับจำนวนนับและศูนย์ไปใช้	6. สมบัติของจำนวนนับและศูนย์และการนำไปใช้ในการแก้ปัญหา	2
		7. บวก ลบ คูณ หาร จำนวนนับ และการแก้ปัญห	7. การบวก ลบ คูณ หารจำนวนนับ และการแก้ปัญห	3
		8. หาตัวประกอบของจำนวนนับ	8. ตัวประกอบของจำนวนนับและการหาตัวประกอบ	1
		9. บอกจำนวนเฉพาะและตัวประกอบเฉพาะ	9. จำนวนเฉพาะและตัวประกอบเฉพาะ	1
		10. แยกตัวประกอบของจำนวนนับได้	10. การแยกตัวประกอบ	2
		11. หา ห.ร.ม. และ ค.ร.น. ของจำนวนนับที่กำหนดให้ได้	11. ห.ร.ม. และ ค.ร.น.	3
2	เศษส่วน	1. บอกความหมาย ลักษณะและอ่านเศษส่วน	1. ความหมาย ลักษณะของเศษส่วนและการอ่านเศษส่วน	1
		2. เขียนเศษส่วนให้อยู่ในรูปเศษส่วนอย่างต่ำ จำนวนคละ และเศษเกิน	2. การเขียนเศษส่วนให้อยู่ในรูปเศษส่วนอย่างต่ำ จำนวนคละ และเศษเกิน	1
		3. เปรียบเทียบและเรียงลำดับเศษส่วน	3. การเปรียบเทียบเศษส่วน	2

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		4. บวก ลบ เศษส่วนและนำความรู้เกี่ยวกับเศษส่วนไปใช้แก้โจทย์ปัญหา 5. คูณเศษส่วนและนำความรู้เกี่ยวกับการคูณเศษส่วนไปใช้แก้โจทย์ปัญหา 6. หารเศษส่วนและนำความรู้เกี่ยวกับการหารเศษส่วนไปใช้แก้โจทย์ปัญหา 7. บวก ลบ คูณ หาร เศษส่วน และนำความรู้ไปใช้แก้โจทย์ปัญหา	4. การบวก ลบ เศษส่วน และโจทย์ปัญหา 5. การคูณเศษส่วนและโจทย์ปัญหา 6. การหารเศษส่วนและโจทย์ปัญหา 7. การบวก ลบ คูณ หาร เศษส่วน ระคน และโจทย์ปัญหา	4 3 3 4
3	ทศนิยม	1. บอกความหมาย และเขียน อ่าน ทศนิยม 2. บอกค่าประจำหลักและค่าของตัวเลขในแต่ละหลักของทศนิยม 3. เขียนทศนิยมในรูปการกระจาย 4. เปรียบเทียบและเรียงลำดับ ทศนิยม 5. แปลงทศนิยมให้อยู่ในรูปเศษส่วน และแปลงเศษส่วน จำนวนนับให้อยู่ในรูปทศนิยม 6. ประมาณค่าทศนิยมหนึ่งตำแหน่ง สองตำแหน่ง และสามตำแหน่ง 7. บวก ลบ ทศนิยม และนำความรู้ไปใช้แก้โจทย์ปัญหา 8. คูณ หาร ทศนิยมและนำความรู้ไปใช้แก้โจทย์ปัญหา	1. ความหมายของทศนิยม การเขียน และการอ่าน 2. ค่าประจำหลักและค่าของตัวเลขในแต่ละหลักของทศนิยม 3. การเขียนทศนิยม ในรูปการกระจาย 4. การเปรียบเทียบและเรียงลำดับ ทศนิยม 5. ความสัมพันธ์ระหว่างทศนิยมและเศษส่วน 6. การประมาณค่าใกล้เคียงทศนิยม 7. การบวก ลบ ทศนิยม และโจทย์ปัญหา 8. การคูณ หาร ทศนิยมและโจทย์ปัญหา	1 1 1 1 4 2 3 5
4	ร้อยละ	1. เขียนเศษส่วนที่มีตัวส่วนเป็น 100 ให้อยู่ในรูปร้อยละ และใช้สัญลักษณ์เปอร์เซ็นต์ (%)	1. ความหมายของร้อยละ	1

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		2. หาค่าเศษส่วน และเขียนร้อยละ หรือเปอร์เซ็นต์ให้อยู่ในรูปเศษส่วน	2. ความสัมพันธ์ระหว่างเศษส่วนและ ร้อยละ	3
		3. แก้โจทย์ปัญหาการคูณ การหาร (บัญญัติไตรยางศ์) ของจำนวน นับ และนำไปประยุกต์ใช้	3. โจทย์ปัญหา การคูณ การหาร (บัญญัติไตรยางศ์) และการประยุกต์	7
5	การวัด	<u>การวัดความยาวและระยะทาง</u> 1. วัดความยาว ความสูง และ ระยะทาง โดยใช้เครื่องมือที่เป็น มาตรฐาน 2. เลือกเครื่องวัดและหน่วยวัด ความยาว ความสูง และระยะทาง ที่เป็นมาตรฐานให้เหมาะสม กับสิ่งที่วัด 3. เปลี่ยนหน่วยวัดความยาว ความสูง หรือระยะทางจากหน่วยใหญ่ เป็นหน่วยย่อย และจากหน่วยย่อย เป็นหน่วยใหญ่ 4. หาคความยาว ความสูง หรือ ระยะทางจริงจากรูปที่ย่อส่วน เมื่อกำหนดมาตราส่วนให้ 5. แก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการวัด ความยาว ความสูง และระยะทาง <u>การชั่งและการตวง</u> 1. เลือกหน่วยการชั่ง การตวง ที่ เป็นมาตรฐานให้เหมาะสมกับ สิ่งที่จะชั่งและตวง 2. เปลี่ยนหน่วยการชั่ง การตวง <u>การหาพื้นที่</u> 1. หาพื้นที่และความยาวรอบรูป ของรูปเรขาคณิต 2. แก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการหา พื้นที่ของรูปเรขาคณิต	1. การวัดความยาว และระยะทาง 2. การเลือกเครื่องวัดและหน่วยวัด ความยาว ความสูง หรือระยะทาง ที่เหมาะสม 3. การเปลี่ยนหน่วยการวัด 4. มาตราส่วน 5. โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับการวัด ความยาว ความสูง และระยะทาง 1. เลือกหน่วยการชั่ง การตวง ที่เป็น มาตรฐานให้เหมาะสม 2. เปลี่ยนหน่วยการชั่ง การตวง 1. หาพื้นที่และความยาวรอบรูปของ รูปเรขาคณิต 2. โจทย์ปัญหาของการหาพื้นที่ของ รูปเรขาคณิต	1 1 1 1 2 2 3 3 3

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		<u>ปริมาตรและความจุ</u> 1. หาปริมาตรและความจุของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากและแก้ปัญห 2. บอกความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยของปริมาตร หรือ หน่วยของความจุ <u>ทศและแผนผัง</u> 1. บอกชื่อและทิศทางของทิศทั้งแปด 2. อ่าน เขียนแผนผังแสดงตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ และแผนผังแสดงการเดินทางโดยใช้มาตราส่วน <u>เงิน</u> 1. เขียนและอ่านจำนวนเงินโดยใช้จุดทศนิยมกำหนดหน่วยจำนวนเต็มและเศษของหน่วย 2. เปรียบเทียบจำนวนเงินและแลกเงิน 3. แก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับเงินได้ 4. อ่าน และ เขียน บั น ที่ ก รายรับ-รายจ่าย <u>อุณหภูมิ</u> 1. การวัดอุณหภูมิเป็นองศาฟาเรนไฮต์ และองศาเซลเซียส 2. เปลี่ยนหน่วยการวัดอุณหภูมิ <u>เวลา</u> 1. บอก เขียนและอ่านเวลา จากหน้าปัดนาฬิกาได้ โดยใช้จุดทศนิยมกำหนดหน่วยชั่วโมงและนาที 2. อ่านบันทึกเวลา และบันทึกกิจกรรมหรือเหตุการณ์ต่างๆ โดยระบุเวลา	1. การหาปริมาตรและความจุของทรงสี่เหลี่ยมมุมฉากและการแก้ปัญห 2. ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยของปริมาตร หรือหน่วยของความจุ 1. การบอกชื่อและทิศทางของทิศทั้งแปด 2. การอ่าน เขียนแผนผังแสดงตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ และแผนผังแสดงการเดินทางโดยใช้มาตราส่วน 1. การเขียนและการอ่านจำนวนเงิน 2. การเปรียบเทียบจำนวนเงินและแลกเปลี่ยนเงินตรา 3. การแก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับเงิน 4. การอ่านและบันทึกรายรับ-รายจ่าย 1. การวัดอุณหภูมิเป็นองศาฟาเรนไฮต์ และองศาเซลเซียส 2. การเปลี่ยนหน่วยการวัด 1. บอกและเขียนเวลาจากหน้าปัดนาฬิกา 2. การอ่านตารางเวลา และการบันทึกเหตุการณ์ หรือกิจกรรม	3 3 1 2 1 2 1 1 1 1 1 1

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		3. เปลี่ยนหน่วยเวลาจากหน่วยใหญ่เป็นหน่วยย่อยและจากหน่วยย่อยเป็นหน่วยใหญ่ได้	3. ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเวลา	1
		4. แก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเวลา	4. การแก้ปัญหเกี่ยวกับเวลา	2
		การคาดคะเน		
		1. คาดคะเนเกี่ยวกับความยาวพื้นที่ ปริมาตร ความจุ น้ำหนัก และเวลา	1. การคาดคะเนเกี่ยวกับความยาวพื้นที่ ปริมาตร ความจุ น้ำหนัก และเวลา	2
6	เรขาคณิต	1. จำแนกชนิดของรูปเรขาคณิตสองมิติและสามมิติ	1. ชนิดของรูปเรขาคณิต สองมิติและสามมิติ	1
		2. เข้าใจลักษณะของลูกบาศก์และนำไปใช้	2. ลูกบาศก์	1
		3. เขียนรูปเรขาคณิตสองมิติ และประดิษฐ์รูปเรขาคณิตสามมิติ	3. การประดิษฐ์รูปเรขาคณิตสองมิติหรือสามมิติ	3
7	สถิติ	1. เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตอบคำถามโดยใช้การสังเกต การสำรวจ และการทดลอง	1. การเก็บรวบรวมข้อมูล การจำแนกข้อมูลโดยการสังเกต และการสำรวจ	3
		2. อ่านและเขียนแผนภูมิรูปภาพและแผนภูมิแท่ง เปรียบเทียบ	2. การอ่าน การเขียนและเปรียบเทียบแผนภูมิรูปภาพ และแผนภูมิแท่ง	3
		3. อ่านและเขียนกราฟเส้น	3. การอ่านและการเขียนกราฟเส้น	2
		4. อ่านและเขียนแผนภูมิรูปวงกลม	4. การอ่านแผนภูมิรูปวงกลม	2
8	ความน่าจะเป็นเบื้องต้น	อธิบายเหตุการณ์เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับคำที่มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า “แน่นอน” “อาจจะเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้น” “เป็นไปได้” และรู้จักใช้คำเหล่านี้	โอกาสและเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นแน่นอนหรืออาจจะเกิดขึ้นหรืออาจจะไม่เกิดขึ้นหรือเป็นไปได้	2

คำอธิบายรายวิชา พว11001 วิทยาศาสตร์ จำนวน 3 หน่วยกิต ระดับประถมศึกษา

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเห็นคุณค่าเกี่ยวกับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งมีชีวิต ระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในท้องถิ่น สาร แรง พลังงาน กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก และดาราศาสตร์ มีจิตวิทยาศาสตร์และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

1. กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี

ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เจตคติทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และโครงงานวิทยาศาสตร์

2. สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม

สิ่งมีชีวิต ระบบนิเวศ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์ ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

3. สารเพื่อชีวิต

สมบัติของสาร การแยกสาร สารในชีวิตประจำวัน การเลือกซื้อและการเลือกใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและปลอดภัย

4. แรงและพลังงานเพื่อชีวิต

แรงและการเคลื่อนที่ของแรง พลังงานในชีวิตประจำวัน และการอนุรักษ์พลังงาน

5. ดาราศาสตร์เพื่อชีวิต

ความสัมพันธ์ระหว่างดวงอาทิตย์ โลก และดวงจันทร์

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด และทักษะ มีความสามารถในการตัดสินใจ นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีจิตวิทยาศาสตร์ คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ให้ผู้เรียน ศึกษา ค้นคว้า สำรวจ ตรวจสอบ ทดลอง จำแนก อธิบาย อภิปราย นำเสนอด้วยการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยการพบกลุ่ม การสอนเสริม การเรียนรู้ด้วยตนเอง การรายงาน การศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ ประสบการณ์ตรงโดยใช้สถานการณ์จริง ปรากฏการณ์ธรรมชาติ และประสบการณ์จากผู้เรียน

การวัดและประเมินผล

ประเมินจากการสังเกต การอภิปราย การสัมภาษณ์ ทักษะปฏิบัติ รายงานการทดลอง การมีส่วนร่วม
ในกิจกรรมการเรียนรู้ ผลงาน การทดสอบ การประเมินการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา พว11001 วิทยาศาสตร์ จำนวน 3 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และเห็นคุณค่าเกี่ยวกับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งมีชีวิต ระบบนิเวศทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในท้องถิ่น สาร แรง พลังงาน กระบวนการเปลี่ยนแปลงของโลก และดาราศาสตร์ มีจิตวิทยาศาสตร์และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิต

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	กระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี 1.1 กระบวนการทาง วิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี	1. อธิบายธรรมชาติและความสำเร็จของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 2. อธิบายกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 3. นำความรู้ และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ 4. เกิดเจตคติทางวิทยาศาสตร์ 5. มีจิตวิทยาศาสตร์ 6. เลือกใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม 7. ใช้อุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์บางชนิด	1. ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ 1.1 ความหมายและความสำคัญของวิทยาศาสตร์ 1.2 กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 1.2.1 วิธีการทางวิทยาศาสตร์ 5 ขั้นตอน 1.2.2 ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ 13 ทักษะ 1.2.3 เจตคติทางวิทยาศาสตร์ 6 ลักษณะ 1.2.4 จิตวิทยาศาสตร์ 2. เทคโนโลยี 2.1 ความหมายและความสำคัญ 2.2 เทคโนโลยีกับชีวิต 3. อุปกรณ์วิทยาศาสตร์ 3.1 ประเภท 3.2 วิธีใช้อุปกรณ์	3

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
	1.2 โครงงาน วิทยาศาสตร์	1. อธิบายประเภท การเลือก หัวข้อ วิธิดำเนินการ และ การนำเสนอโครงการ 2. นำความรู้เกี่ยวกับกระบวนการ ทางวิทยาศาสตร์ และโครงการ ไปใช้ 3. เกิดกระบวนการกลุ่ม	1. ประเภทของโครงการ 2. การเลือกหัวข้อโครงการ 3. การเขียนโครงการ 4. การวางแผน และการทำ โครงการ 5. การนำเสนอโครงการ	2
2	สิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม 2.1 สิ่งมีชีวิต	1. บอกลักษณะและการจัดกลุ่ม ของสิ่งมีชีวิตในท้องถิ่น 2. อธิบายเกี่ยวกับประเภทของ พืช ลักษณะภายนอกและ หน้าที่ของราก ลำต้น ใบ ดอก และผลของพืชท้องถิ่น ที่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิต ในสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน 3. อธิบายเกี่ยวกับปัจจัยที่จำเป็น ต่อการดำรงชีวิตของพืช 4. อธิบายวิธีการขยายพันธุ์พืช ด้วยวิธีการต่าง ๆ 5. จำแนกพืชในท้องถิ่น 6. อธิบายเกี่ยวกับประเภท โครงสร้าง และหน้าที่ของ สัตว์ท้องถิ่นที่เหมาะสมต่อ การดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อม ที่แตกต่างกัน 7. อธิบายเกี่ยวกับปัจจัยที่จำเป็น ต่อการดำรงชีวิตของสัตว์และ การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ 8. อธิบายการขยายพันธุ์สัตว์ และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์	1. ลักษณะและการจัดกลุ่มของ สิ่งมีชีวิต 2. พืช 2.1 ประเภทของพืช 2.2 ลักษณะภายนอกของ ส่วนประกอบต่าง ๆ ของพืช 2.3 หน้าที่ของส่วนประกอบ ของพืช 2.4 ปัจจัยที่จำเป็นต่อการ ดำรงชีวิตของพืช 2.5 การขยายพันธุ์พืช 2.6 พืชในท้องถิ่น 3. สัตว์ 3.1 การแบ่งประเภทของสัตว์ 3.2 โครงสร้างและหน้าที่ ของอวัยวะของสัตว์ 3.3 ปัจจัยที่จำเป็นต่อการ เจริญเติบโตของสัตว์ 3.4 การขยายพันธุ์สัตว์และ การนำไปใช้ประโยชน์	20

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
	2.2 ระบบนิเวศ	1. อธิบายความสัมพันธ์ของกลุ่มสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ กับสภาพแวดล้อม 2. อธิบายความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตในห่วงโซ่อาหาร 3. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นกับการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิต	1. ความเป็นอยู่ของสิ่งมีชีวิตในท้องถิ่น 1.1 แหล่งที่อยู่อาศัย 1.2 ความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตกับสิ่งมีชีวิต 1.3 ความสัมพันธ์ของกลุ่มสิ่งมีชีวิต กับสภาพแวดล้อม 2. ห่วงโซ่อาหาร 2.1 ความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตในห่วงโซ่อาหาร 2.2 การถ่ายทอดพลังงานจากผู้ผลิตสู่ผู้บริโภค 3. ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมกับการดำรงชีวิตของสิ่งมีชีวิต 3.1 สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมของสิ่งมีชีวิตในแต่ละแหล่งที่อยู่ 3.2 ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม	10
	2.3 ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์	1. อธิบายความหมาย และประเภทของทรัพยากรธรรมชาติ	1. ทรัพยากรธรรมชาติ 1.1 ความหมายและประเภท 1.2 การใช้ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น 1.3 ผลกระทบจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น 1.4 การดูแลรักษา	10

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		2. อธิบายเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ผลกระทบ และการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ 3. อธิบายความหมาย และประเภทของสิ่งแวดล้อม 4. อธิบาย การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นและเสนอแนวทางป้องกันและแก้ไข	2. สิ่งแวดล้อม 2.1 ความหมายและประเภท 2.2 การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น 2.3 การป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น 2.4 สถานะโลกร้อนสาเหตุและผลกระทบการป้องกันและแก้ไขปัญหาโลกร้อน	
	2.4 ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ	1. อธิบายการเกิดเมฆ หมอก น้ำค้าง ฝน และลูกเห็บ 2. บอกสภาพอากาศของท้องถิ่น	1. การเกิดปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ 1.1 เมฆ 1.2 หมอก 1.3 น้ำค้าง 1.4 ฝน 1.5 ลูกเห็บ 1.6 กรณีศึกษาน้ำค้างแข็งสาเหตุและผลกระทบ 2. การรายงานสภาพอากาศของท้องถิ่น	5
3	สารเพื่อชีวิต 3.1 สารและสมบัติของสาร	1. อธิบายความหมายความสำคัญ และความจำเป็นในการใช้สาร 2. อธิบายสมบัติทั่วไปของสาร 3. จำแนกสารโดยใช้สถานะและการจัดเรียงอนุภาค 4. อธิบายปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนสถานะของสาร	1. ความหมาย ความสำคัญและความจำเป็นในการใช้สาร 2. สมบัติทั่วไปของสาร 3. สถานะของสาร 4. การจัดเรียงอนุภาคของสาร 5. ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนสถานะของสาร	10

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
	3.2 การแยกสาร	1. อธิบายวิธีการและกระบวนการแยกสาร 2. เลือกใช้วิธีการแยกสารที่เหมาะสม และนำมาใช้	1. การแยกสาร 1.1 การกรองแบบต่าง ๆ 1.2 การกลั่น 1.3 การระเหย 1.4 การตกตะกอน 1.5 การตกผลึก 1.6 การกลั่นลำดับส่วน 1.7 การระเหิดหรือการระเหยแห้ง 1.8 โครมาโตกราฟี 2. การแยกสารที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	10
	3.3 สารในชีวิตประจำวัน	1. อธิบายสมบัติของสารที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวัน 2. อธิบายการเข้าสู่ร่างกายของสาร 3. จำแนกประเภทของสารและผลิตภัณฑ์ที่พบในชีวิตประจำวัน 4. อธิบายวิธีการใช้สารในชีวิตประจำวันบางชนิดและผลกระทบที่เกิดต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม 5. เลือกซื้อและเลือกใช้สารได้ถูกต้อง และเหมาะสม	1. สมบัติของสารที่ใช้ในชีวิตประจำวัน 2. การเข้าสู่ร่างกายของสาร 3. ประเภทของสารที่พบในชีวิตประจำวัน 4. สาร และผลิตภัณฑ์ของสารที่ใช้ในชีวิตประจำวัน 4.1 สารทำความสะอาด 4.2 สารทางการเกษตร 4.3 ยารักษาโรค 4.4 สารปรุงแต่ง และสารปนเปื้อน 4.5 ผลิตภัณฑ์เสริมความงาม 5. ผลกระทบที่เกิดจากการใช้สารต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม 6. การเลือกซื้อ และการเลือกใช้สาร	15

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
4	แรงและพลังงานเพื่อชีวิต 4.1 แรงและการเคลื่อนที่ของแรง	1. อธิบายความหมาย หน่วย ประเภทของแรง ผลที่เกิดจากการกระทำของแรง ความดัน แรงลอยตัว แรงดึงดูดของโลก และแรงเสียดทาน 2. การนำแรงและการเคลื่อนที่ของแรงไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน	1. ความหมาย หน่วย และ ประเภทของแรง 2. ผลของแรงที่กระทำต่อวัตถุ และประโยชน์ของแรง 3. ความดัน 3.1 ความหมาย 3.2 ความดันของของเหลว 3.3 ความดันของอากาศ 3.4 แรงลอยตัว 4. แรงดึงดูดของโลกความหมาย ประโยชน์และโทษของแรงดึงดูดของโลก 5. แรงเสียดทาน 5.1 ความหมาย ประโยชน์ และโทษของแรงเสียดทาน 5.2 การนำแรงเสียดทานไปใช้ในชีวิตประจำวัน	15
	4.2 พลังงานในชีวิตประจำวัน และการอนุรักษ์พลังงาน	1. อธิบายประเภทของพลังงานที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน 2. อธิบายวิธีการใช้ไฟฟ้าในบ้าน และต่อวงจรไฟฟ้าอย่างง่าย 3. อธิบายเกี่ยวกับการประหยัดและอนุรักษ์พลังงานไฟฟ้า	1. พลังงาน และประเภทของพลังงานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน 2. พลังงานไฟฟ้า 2.1 แหล่งกำเนิด 2.2 การเปลี่ยนรูป 2.3 ไฟฟ้าในบ้าน วงจรไฟฟ้าอย่างง่าย 2.5 ความปลอดภัยในการใช้ไฟฟ้าในครัวเรือน 2.6 การประหยัดและอนุรักษ์พลังงานไฟฟ้า	15

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		4. บอกคุณสมบัติของแสงและอธิบายปรากฏการณ์ธรรมชาติจากแสง 5. บอกคุณสมบัติของเสียงและการป้องกันมลภาวะของเสียง 6. บอกคุณสมบัติและชนิดของพลังงานทดแทนในชีวิตประจำวัน	3. พลังงานแสง 3.1 แหล่งกำเนิดแสง 3.2 สมบัติของแสง 3.3 ปรากฏการณ์ธรรมชาติของแสง 4. พลังงานเสียง 4.1 การเกิด และสมบัติของเสียง 4.2 ความดัง และอันตรายที่เกิดจากเสียง	
5	ดาราศาสตร์เพื่อชีวิต ความสัมพันธ์ระหว่าง ดวงอาทิตย์ โลก และ ดวงจันทร์	อธิบายอิทธิพลของดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ที่มีผลต่อการเกิดปรากฏการณ์ทางดาราศาสตร์บนโลก และการนำไปใช้ประโยชน์ได้	1. การเกิดกลางวัน กลางคืน 2. การเกิดข้างขึ้น ข้างแรม 3. การเกิดสุริยุปราคา และจันทรุปราคา 4. การเกิดฤดูกาล 5. การเกิดลมบก ลมทะเล	5

คำอธิบายรายวิชาเลือก
และรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาเลือก

**คำอธิบายรายวิชา พท12004 บันทึกไว้ได้ประโยชน์ จำนวน 1 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา**

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

การฟัง การดู

1. เห็นความสำคัญของการฟังและดู
2. สามารถจับใจความ และสรุปความจากเรื่องที่ฟังและดู
3. มีมารยาทในการฟังและดู

การพูด

1. เห็นความสำคัญ และลักษณะการพูดที่ดี
2. สามารถพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
3. มีมารยาทในการพูด

การอ่าน

1. เห็นความสำคัญของการอ่าน ทั้งการอ่านออกเสียงและอ่านในใจ
2. สามารถอ่านได้อย่างถูกต้อง และอ่านได้เร็ว เข้าใจความหมายของถ้อยคำ ข้อความ เนื้อเรื่องที่อ่าน
3. มีมารยาทในการอ่านและนิสัยรักการอ่าน

การเขียน

1. เห็นความสำคัญของการเขียนและประโยชน์ของการคัดลายมือ
2. สามารถเขียนคำ คำคล้องจอง ประโยค และเขียนบันทึกเรื่องราว สื่อสาร เหตุการณ์ ในชีวิตประจำวันได้
3. มีมารยาทในการเขียนและนิสัยรักการเขียน

หลักการใช้ภาษา

1. สามารถสะกดคำ โดยนำเสียงและรูปอักษรไทยประสมเป็นคำอ่านและเขียนได้ถูกต้อง ตามหลักการใช้ภาษา
2. สามารถใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้ถูกต้องและเหมาะสม
3. เข้าใจลักษณะของคำไทย คำภาษาถิ่น และคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย

วรรณคดี วรรณกรรม

สามารถค้นคว้าเรื่องราว ประโยชน์และคุณค่าของนิทาน นิทานพื้นบ้าน วรรณกรรมและวรรณกรรมท้องถิ่น

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

หลักการความสำคัญ และประโยชน์ของการจดบันทึก ลักษณะการจดบันทึกและการใช้ภาษาที่เหมาะสม รูปแบบของการจดบันทึก (ใช้บัตรบันทึก สมุดบันทึก) บันทึกเตือนความจำ บันทึกกิจวัตรประจำวัน บันทึกการเรียนรู้ บันทึกการเดินทาง บันทึกการใช้จ่าย บันทึกความดี และวิเคราะห์ข้อความในบันทึก

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ศึกษา หลักการความสำคัญ ประโยชน์ของการจดบันทึก ลักษณะการจดบันทึกและการใช้ภาษา รูปแบบการจดบันทึก ตลอดจนฝึกปฏิบัติจริงในการจดบันทึกเตือนความจำ บันทึกกิจวัตรประจำวัน บันทึกการเรียน บันทึกการเดินทาง บันทึกการใช้จ่าย บันทึกความดี ผู้เรียนแลกเปลี่ยนกันอ่านบันทึก แล้ววิเคราะห์ข้อความในบันทึก นำบันทึกมาจัดแสดงผลงาน ครูและผู้เรียนสรุปบทเรียนที่ผ่านมา

การวัดและประเมินผล

ทดสอบความรู้ : หลักการความสำคัญ ประโยชน์ของการจดบันทึก ลักษณะและรูปแบบการจดบันทึก การใช้ภาษาในการบันทึก

ตรวจ : ผลงานการบันทึก การวิเคราะห์ข้อความในบันทึก

สังเกต : การปฏิบัติจริงในการจดบันทึก
การแลกเปลี่ยนการอ่านบันทึก
การจัดแสดงผลงานบันทึก

**รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา พท12004 บันทึกไว้ได้ประโยชน์ จำนวน 1 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา**

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

การฟัง การดู

1. เห็นความสำคัญของการฟังและดู
2. สามารถจับใจความ และสรุปความจากเรื่องที่ฟังและดู
3. มีมารยาทในการฟังและดู

การพูด

1. เห็นความสำคัญ และลักษณะการพูดที่ดี
2. สามารถพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
3. มีมารยาทในการพูด

การอ่าน

1. เห็นความสำคัญของการอ่าน ทั้งการอ่านออกเสียงและอ่านในใจ
2. สามารถอ่านได้อย่างถูกต้อง และอ่านได้เร็ว เข้าใจความหมายของถ้อยคำ ข้อความ เนื้อเรื่องที่อ่าน
3. มีมารยาทในการอ่านและนิสัยรักการอ่าน

การเขียน

1. เห็นความสำคัญของการเขียนและประโยชน์ของการคัดลายมือ
2. สามารถเขียนคำ คำคล้องจอง ประโยค และเขียนบันทึกเรื่องราว สื่อสาร เหตุการณ์ในชีวิตประจำวันได้
3. มีมารยาทในการเขียนและนิสัยรักการเขียน

หลักการใช้ภาษา

1. สามารถสะกดคำ โดยนำเสียงและรูปอักษรไทยประสมเป็นคำอ่านและเขียนได้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา
2. สามารถใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้ถูกต้องและเหมาะสม
3. เข้าใจลักษณะของคำไทย คำภาษาถิ่น และคำภาษาต่างประเทศที่ใช้ในภาษาไทย

วรรณคดี วรรณกรรม

สามารถค้นคว้าเรื่องราว ประโยชน์และคุณค่าของนิทาน นิทานพื้นบ้าน วรรณกรรม และวรรณกรรมท้องถิ่น

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	หลักการ ความสำคัญและประโยชน์ของการบันทึก	อธิบายหลักการ ความสำคัญ และประโยชน์ของการบันทึก	1. หลักการ ความสำคัญ และประโยชน์ของการบันทึก 2. ลักษณะการจดบันทึกและการใช้ภาษาที่เหมาะสม - บันทึกส่วนตัว - บันทึกความรู้(เปิดเผยได้)	2 6
2	รูปแบบการบันทึก	บันทึกได้ถูกต้องตามรูปแบบการบันทึก	รูปแบบของการจดบันทึก - ใช้บัตรบันทึก (ขนาด 4" x 6") มุมบนขวาของบัตรเป็นเรื่องที่ค้นคว้า มีชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ และหน้า - ใช้สมุดบันทึก มีวัน เดือน ปี ที่บันทึก	4
3	การใช้ภาษาในการจดบันทึก	ใช้ภาษาในการจดบันทึกได้ถูกต้องเหมาะสม	1. ฝึกปฏิบัติการบันทึกและแลกเปลี่ยนกันอ่านบันทึก - เตือนความจำ - กิจกรรมประจำวัน - การเรียน - การเดินทาง - การใช้จ่าย - ความดี 2. ฝึกวิเคราะห์ข้อความในบันทึก แล้วนำบันทึก มาจัดแสดง นำเสนอผลงาน	24 4

คำอธิบายรายวิชา พค12004 ปัญหาพาเพลิน จำนวน 2 หน่วยกิต ระดับประถมศึกษา

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจำนวนและการดำเนินการ เศษส่วน ทศนิยม และ ร้อยละ การวัด เรขาคณิต สถิติและความน่าจะเป็นเบื้องต้น

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

การคิดคำนวณ การแก้ปัญหา การให้เหตุผล การบวก การลบ การคูณ การหาร จำนวนนับ เศษส่วน และทศนิยม ไม่เกิน 3 ตำแหน่ง การแก้ปัญหา การบวก การลบ การคูณ การหารระคนของจำนวนนับ เศษส่วน ทศนิยมไม่เกิน 3 ตำแหน่ง การแก้ปัญหาคูณ การหาร (บัญญัติไตรยางศ์) และการแก้ปัญหา ร้อยละในชีวิตประจำวัน อาทิ การคิดดอกเบี้ย การซื้อ การขาย กำไรขาดทุน การลดราคา และการคิดภาษี

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

จัดประสบการณ์หรือสถานการณ์ในชีวิตประจำวันให้ผู้เรียนได้ศึกษา ค้นคว้า โดยปฏิบัติจริง ทดลอง สรุปรายงาน เพื่อพัฒนาทักษะ/กระบวนการในการคิดคำนวณ การแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อ ความหมายทางคณิตศาสตร์ และนำประสบการณ์ด้านความรู้ ความคิด ทักษะกระบวนการที่ได้ไปใช้ในการ เรียนรู้สิ่งต่างๆ และใช้ในชีวิตประจำวันอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งเห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อคณิตศาสตร์ พร้อมทั้งตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบที่ได้ สามารถทำงานอย่างเป็นระบบระเบียบ มีความ รอบคอบ มีความรับผิดชอบ มีวิจารณญาณ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง

การวัดและประเมินผล

ใช้วิธีการที่หลากหลายตามสภาพความเป็นจริงให้สอดคล้องกับเนื้อหาและทักษะที่ต้องการวัด และประเมินผล เช่น การทำใบงาน การทดสอบย่อย การมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน การอภิปรายกลุ่ม และการนำเสนอผลงาน

**รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา พค12004 ปัญหาพาเพลิน จำนวน 2 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา**

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจำนวนและการดำเนินการ เศษส่วน ทศนิยม และร้อยละ การวัด เรขาคณิต สถิติและความน่าจะเป็นเบื้องต้น

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	การแก้ปัญหาคำอธิบายของ การบวก การลบ การคูณ การหารจำนวนนับ เศษส่วน ทศนิยม	สามารถวิเคราะห์โจทย์ หา คำตอบของการบวก การลบ การคูณ การหาร จำนวนนับ เศษส่วน ทศนิยม และ แสดงวิธีทำ พร้อมทั้งอธิบาย ได้อย่างสมเหตุสมผลของ คำตอบที่ได้	วิธีการแก้ปัญหาคำอธิบาย การบวก การคูณ การหาร จำนวนนับ เศษส่วน และทศนิยม ไม่เกิน 3 ตำแหน่ง	16
2	การแก้ปัญหาคำอธิบายของ การบวก การลบ การคูณ การหารระคนของ จำนวนนับ เศษส่วน ทศนิยม	วิเคราะห์โจทย์ หาคำตอบ การบวก การลบ การคูณ การหารระคนของ จำนวนนับ เศษส่วน ทศนิยม และแสดงวิธีทำ พร้อมทั้งอธิบายได้อย่างสม เหตุสมผลของคำตอบที่ได้	วิธีการแก้ปัญหาคำอธิบาย การบวก การคูณ การหาร จำนวนนับระคน เศษส่วนระคน และทศนิยมระคน ไม่เกิน 3 ตำแหน่ง	16
3	การแก้โจทย์ปัญหา การคูณ การหาร (บัญญัติไตรยางค์)	วิเคราะห์โจทย์หาคำตอบ การคูณ การหาร (บัญญัติไตรยางค์) และแสดงวิธีทำ พร้อมทั้ง อธิบายได้อย่างสมเหตุ สมผลของคำตอบที่ได้	วิธีการแก้ปัญหาคำอธิบายการคูณการหาร (บัญญัติไตรยางค์)	16
4	การแก้โจทย์ปัญหาร้อยละ ในชีวิตประจำวัน	สามารถวิเคราะห์โจทย์ หาคำตอบร้อยละ ในชีวิตประจำวัน	วิธีการแก้ปัญหาร้อยละ ในชีวิตประจำวัน (กำไร ขาดทุน การลดราคา ดอกเบี้ย และภาษี)	32

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		(กำไร ขาดทุน การลดราคา ดอกเบี้ย และภาษี) และ แสดงวิธีทำ พร้อมทั้งอธิบาย ได้อย่างสมเหตุสมผลของ คำตอบที่ได้		

สาระการประกอบอาชีพ

สาระการประกอบอาชีพ เป็นสาระเกี่ยวกับการมองเห็นช่องทาง และการตัดสินใจประกอบอาชีพ เรียนรู้ทักษะในอาชีพ การจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม และการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ ดังนี้

สาระทักษะการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 3.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ มองเห็นช่องทาง และตัดสินใจประกอบอาชีพได้ตามความต้องการ และศักยภาพของตนเอง

มาตรฐานที่ 3.2 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก

มาตรฐานที่ 3.3 มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม

มาตรฐานที่ 3.4 มีความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ในแต่ละมาตรฐาน

มาตรฐานที่ 3.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ มองเห็นช่องทาง และตัดสินใจประกอบอาชีพได้ตามความต้องการ และศักยภาพของตนเอง

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ วิเคราะห์ ลักษณะงาน ขอบข่ายงานอาชีพในชุมชน/สังคมประเทศ และโลกที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนเพื่อการเข้าสู่อาชีพ
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ วิเคราะห์ลักษณะงาน ขอบข่ายการงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และโลก เพื่อการเข้าสู่อาชีพได้ 2. อธิบายเหตุปัจจัย ความจำเป็นในการตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนได้ 3. ยอมรับและเห็นคุณค่าในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก 4. ปฏิบัติการวิเคราะห์ตัดสินใจเลือกอาชีพได้

มาตรฐานที่ 3.2 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	มีความรู้ ความเข้าใจทักษะในอาชีพที่ตัดสินใจเลือกบนพื้นฐานความรู้ กระบวนการผลิต กระบวนการตลาด ที่ใช้นวัตกรรม/เทคโนโลยีที่เหมาะสม
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. อธิบายทักษะที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิต กระบวนการตลาดที่ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ในอาชีพที่ตัดสินใจเลือกได้ 2. ยอมรับและเห็นคุณค่าในการฝึกทักษะการเข้าสู่อาชีพ 3. ปฏิบัติการวิเคราะห์ทักษะในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก

มาตรฐานที่ 3.3 มีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดทำแผนงานและโครงการธุรกิจ เข้าสู่ตลาดการแข่งขัน ตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการมีอยู่มีกิน
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. อธิบายความหมาย ความสำคัญของการจัดการอาชีพได้ 2. ดำเนินการจัดทำแผนธุรกิจด้านการจัดการการผลิตหรือการบริการ และด้านการจัดการ การตลาด และการขับเคลื่อนธุรกิจ ตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ 3. ยอมรับและเห็นคุณค่าในการจัดการเข้าสู่ธุรกิจอย่างมีคุณธรรม 4. ปฏิบัติการจัดทำแผนและโครงการเข้าสู่อาชีพได้

มาตรฐานที่ 3.4 มีความรู้ ความเข้าใจ ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาอาชีพให้มีผลิตภัณฑ์ / บริการ สร้างรายได้พอเพียง ต่อการดำรงชีวิต
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ ความจำเป็นในการพัฒนาอาชีพให้มีผลิตภัณฑ์หรือ งานบริการ สร้างรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต 2. วิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจ การตลาด การผลิตหรือการบริการ แผนธุรกิจ เพื่อสร้างธุรกิจ ให้มีอยู่มีกิน 3. ยอมรับและเห็นคุณค่าในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง 4. ปฏิบัติการทำแผนและโครงการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง

**สาระการประกอบอาชีพ
รายวิชาบังคับ**

มาตรฐานที่	ระดับประถมศึกษา			
	สาระ	รหัสรายวิชา	รายวิชาบังคับ	หน่วยกิต
3.1	การประกอบอาชีพ	อช11001	ช่องทางการเข้าสู่อาชีพ	2
3.2-3.3		อช11002	ทักษะการประกอบอาชีพ	4
3.4		อช11003	พัฒนาอาชีพให้มีอยู่มีกิน	2
			รวม	8

รายวิชาเลือก

มาตรฐานที่	ระดับประถมศึกษา			
	สาระ	รหัสรายวิชา	รายวิชาเลือก	หน่วยกิต
3.1-3.3	การประกอบอาชีพ	อช02026	ธุรกิจขายเครื่องดื่ม	2
			รวม	2

คำอธิบายรายวิชาบังคับ
และรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาบังคับ

คำอธิบายรายวิชา อช11001 ช่องทางการเข้าสู่อาชีพ จำนวน 2 หน่วยกิต ระดับประถมศึกษา

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ วิเคราะห์ลักษณะงาน ขอบข่ายงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และโลกที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนเพื่อการเข้าสู่อาชีพ

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

ความหมาย ความสำคัญและความจำเป็นของการประกอบอาชีพ วิเคราะห์ลักษณะของข่ายการงาน อาชีพ กระบวนการทำงาน การบริหารจัดการของอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน สังคม ประเทศ และโลกเพื่อการเข้าสู่อาชีพจากการงานอาชีพ ดังนี้

งานบ้าน เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับงานบ้านและชีวิตความเป็นอยู่ในบ้าน ฟ้าและเครื่องแต่งกาย อาหาร และโภชนาการ โดยเน้นการแก้ปัญหาในการทำงาน มีความรับผิดชอบ สะอาด มีระเบียบ ประหยัด อดออม อนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การสร้างงานอาชีพ

งานเกษตร เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และการประมง ตามกระบวนการผลิตและการจัดการผลผลิต มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มผลผลิต ปลูกฝังความรับผิดชอบ การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปสู่การสร้างงานอาชีพ

งานช่าง เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับการทำงานตามกระบวนการของงานช่าง ซึ่งประกอบด้วยการบำรุงรักษา การติดตั้ง การประกอบ การซ่อมและการผลิตเพื่อนำไปสู่การสร้างอาชีพ

งานประดิษฐ์ เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับการทำงานด้านการประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ที่เน้นความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้นความประณีต สวยงามตามกระบวนการงานประดิษฐ์และเทคโนโลยี การอนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ตามภูมิปัญญาท้องถิ่นและสากล เพื่อนำไปสู่การสร้างงานอาชีพ

งานธุรกิจ เป็นการวิเคราะห์งานหรือกิจกรรมที่เป็นการนำเอาทรัพยากรต่าง ๆ มาใช้ร่วมกันหรือเปลี่ยนสภาพเพื่อที่จะก่อให้เกิดคุณค่าที่สูงกว่าเดิม โดยที่ผู้ซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้จัดการหวังว่า สิ่งที่ทำนั้นจะยั่งยืน และเจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต โดยในงานหรือกิจกรรมทางธุรกิจจะกล่าวถึงงานการตลาด งานการผลิตหรือบริการ งานการเงินและบัญชี และงานทรัพยากรมนุษย์

ความหมาย ความจำเป็นในการมองเห็นช่องทางในการเข้าสู่อาชีพในชุมชน สังคม ที่เหมาะสมกับตนเอง วิเคราะห์ความเป็นไปได้ต่าง ๆ ได้แก่ การลงทุน การตลาด กระบวนการผลิต การขนส่ง การบรรจุหีบห่อ การแปรรูป และผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม ความรู้ความสามารถของตนเองต่ออาชีพนั้น ๆ การลำดับความสำคัญของอาชีพที่มีความเป็นไปได้ เพื่อนำข้อมูลทีวิเคราะห์ไว้นำไปปรึกษาผู้รู้ การตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง โดยวิเคราะห์ความพร้อมของตนเอง ความต้องการของตลาด เทคนิคความรู้ทักษะในอาชีพ และความรับผิดชอบต่อสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

เน้นการสำรวจอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และโลก แล้วนำมาวิเคราะห์ จัดกลุ่มอาชีพรวมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน แล้วสรุปเป็นองค์ความรู้ด้านอาชีพของชุมชน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตัดสินใจเข้าสู่อาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนเองได้

การวัดและประเมินผล

ประเมินจากสภาพจริง ผลงานปฏิบัติ สังเกตความสนใจ ความร่วมมือในกระบวนการเรียนรู้ ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน

**รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา อช11001 ช่องทางการเข้าสู่อาชีพ จำนวน 2 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา**

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีในงานอาชีพ วิเคราะห์ลักษณะงาน ขอบข่ายงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และ โลกที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนเพื่อการเข้าสู่อาชีพ

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	การทำงานอาชีพ	1. อธิบายความสำคัญ และ ความจำเป็น ในการ ประกอบอาชีพได้ 2. อธิบาย วิเคราะห์ลักษณะ ขอบข่ายกระบวนการ ผลิตงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และ โลก 3. อธิบายการจัดการอาชีพ ในชุมชน สังคม ประเทศ และ โลก	1. ความสำคัญ และความจำเป็น ในการประกอบอาชีพ 2. งานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และ โลก - งานบ้าน - งานเกษตร - งานช่าง - งานประดิษฐ์ - งานธุรกิจ ฯลฯ 3. การจัดการงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และ โลก 3.1 การจัดการการผลิต - การวางแผน - การจัดทำโครงการ - การใช้วัสดุอุปกรณ์ - การใช้แรงงาน - การใช้สถานที่ - การใช้ทุน ฯลฯ 3.2 การจัดการการตลาด - การกำหนดทิศทางการ ตลาด	50

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		4. อธิบายคุณธรรม จริยธรรมในการทำงานอาชีพ 5. อธิบายการอนุรักษ์พลังงาน และสิ่งแวดล้อมในการทำงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และโลก	- การหาความต้องการของตลาด - การขนส่ง - การขาย - การกำหนดราคาขาย - การทำบัญชีประเภทต่าง ๆ ฯลฯ 4. คุณธรรม จริยธรรม - ความรับผิดชอบ - การประหยัด - การอดออม - ความสะอาด - ความประณีต - ความขยัน - ความซื่อสัตย์ ฯลฯ 5. การอนุรักษ์พลังงาน และสิ่งแวดล้อมในการทำงานอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และโลก	
2	ช่องทางเข้าสู่อาชีพ	1. ความจำเป็นในการมองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง 2. ศึกษาอาชีพในชุมชน สังคม ประเทศ และโลก เพื่อวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการเข้าสู่อาชีพของตน	1. ความจำเป็นในการมองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ 2. ความเป็นไปได้ในการเข้าสู่อาชีพ - การลงทุน - การตลาด - กระบวนการผลิต - การขนส่ง - การบรรจุหีบห่อ	20

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		3. ลำดับอาชีพโดยพิจารณา ความเป็นไปได้ของอาชีพ จำนวน 3 อาชีพ พร้อมทั้ง ให้เหตุผลในการลำดับ อาชีพที่เลือก	- การแปรรูป - ผลกระทบต่อชุมชน และ สภาพแวดล้อม - ความรู้ความสามารถ ฯลฯ 3. การลำดับอาชีพและเหตุผล	
3	การตัดสินใจเลือกอาชีพ	1. ตัดสินใจเลือกอาชีพได้ เหมาะสมกับตนเอง	1. การตัดสินใจเลือกอาชีพ - ความพร้อม - ความต้องการของตลาด - ความรู้ ทักษะและเทคนิค ต่าง ๆ - ทรัพยากรธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม - สถานที่ - แรงงาน - เงินทุน ฯลฯ	10

คำอธิบายรายวิชา อช11002 ทักษะการประกอบอาชีพ จำนวน 4 หน่วยกิต ระดับประถมศึกษา

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

1. มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในอาชีพที่ตัดสินใจเลือกบนพื้นฐานความรู้ กระบวนการผลิต กระบวนการตลาด ที่ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสม
2. มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดทำแผนงานและโครงการธุรกิจ เข้าสู่ตลาดการแข่งขันตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการมีอยู่มีกิน

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

ความจำเป็นในการฝึกทักษะอาชีพ กระบวนการผลิต กระบวนการการตลาด ที่ใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี ความหมาย ความสำคัญของการจัดการอาชีพ และระบบการจัดการเพื่อการเข้าสู่อาชีพที่ตัดสินใจเลือก แหล่งเรียนรู้ในการฝึก การตัดสินใจเลือกแหล่งและวิธีการฝึก การบันทึกรายงานการฝึกทักษะการประกอบอาชีพ

การทำแผนธุรกิจ แผนธุรกิจเป็นแผนแม่บทในการประกอบอาชีพของทุกคนในครอบครัว ชุมชน ซึ่งเป็นกระบวนการในการระดมความคิดจากการวิเคราะห์ชุมชนที่กำหนดด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ รายได้ ค่านิยมของชุมชน ตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสู่การมีอยู่มีกินเป็นผลสำเร็จ โดยกำหนดเป้าหมาย และกลยุทธ์ การดำเนินงานที่จะดำเนินการไปตามแผนธุรกิจ

การจัดการการผลิตหรือการบริการ เป็นการจัดการเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพ การลดต้นทุนการผลิต หรือการบริการ

การจัดการการตลาด เป็นการนำผลผลิตเข้าสู่ตลาด ซึ่งดำเนินการโดยการโฆษณา การประชาสัมพันธ์ การจัดทำข้อมูลฐานลูกค้า และการกระจายสินค้าให้ถึงลูกค้า

ปฏิบัติการ จัดทำแผนงานและโครงการเข้าสู่ธุรกิจ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

สำรวจ วิเคราะห์ทักษะที่ต้องการฝึก แหล่งฝึกและวิธีการฝึก กระบวนการผลิต กระบวนการการตลาด ที่ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี การถอดบทเรียน การสร้างความพร้อมในการประกอบอาชีพ

เป็นการศึกษาปฏิบัติจริงด้วยการทำแผนธุรกิจของชุมชน หรือของผู้เรียนตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดการผลิต การจัดการการตลาด อาจสร้างสถานการณ์จำลองขึ้นมา เพื่อฝึกปฏิบัติและนำแผนปฏิบัติการต่างๆ เข้าสู่วิถีชีวิต หรือดำเนินการจริงตามวิถีชีวิต เพื่อผู้เรียนจะเกิดความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการธุรกิจอย่างแท้จริง

การวัดและประเมินผล

ประเมินจากสภาพจริงจากผลงานการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ การจัดทำแผน และโครงการประกอบอาชีพ

**รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา อช11002 ทักษะการประกอบอาชีพ จำนวน 4 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา**

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

1. มีความรู้ ความเข้าใจทักษะในอาชีพที่ตัดสินใจเลือกบนพื้นฐานความรู้ กระบวนการผลิต กระบวนการตลาด ที่ใช้นวัตกรรม/เทคโนโลยีที่เหมาะสม
2. มีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถจัดทำแผนงานและโครงการธุรกิจ เข้าสู่ตลาดการแข่งขันตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการมีอยู่มีกิน

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	ทักษะในการเข้าสู่อาชีพ	1. อธิบาย ความจำเป็นในการฝึกทักษะอาชีพ กระบวนการผลิต กระบวนการตลาดที่ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี 2. อธิบาย ความหมาย ความสำคัญของการจัดการอาชีพ และระบบการจัดการเพื่อเข้าสู่อาชีพ 3. สำรวจแหล่งเรียนรู้ และสถานที่ฝึกทักษะเพื่อเข้าสู่อาชีพ 4. วางแผนในการฝึกทักษะอาชีพ 5. ฝึกทักษะอาชีพตามแผนที่กำหนดไว้ได้โดย	1. ความจำเป็นในการฝึกทักษะอาชีพ กระบวนการผลิต กระบวนการตลาดที่ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี 2. ความหมาย ความสำคัญของการจัดการอาชีพ 3. แหล่งเรียนรู้ และสถานที่ฝึกอาชีพ 4. การวางแผนโดยกำหนดสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ - ความรู้และทักษะที่ต้องฝึก - วิธีการฝึก - แหล่งฝึก - วัน เวลาในการฝึก 5. การฝึกทักษะอาชีพ - การจดบันทึก	80

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		มีการบันทึกขั้นตอนการฝึกทุกขั้นตอน	- ปัญหาและการแก้ปัญหา - ข้อเสนอแนะ - ฯลฯ	
2	การทำแผนธุรกิจ เพื่อการเข้าสู่อาชีพ	1. วิเคราะห์ชุมชนโดยการระดมความคิดเห็นของคนในชุมชน และกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ รายได้ ค่านิยมของชุมชน เป้าหมาย และกลยุทธ์ ตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2. วางแผนปฏิบัติการ	1. การวิเคราะห์ชุมชน - จุดแข็ง - จุดอ่อน - โอกาส - อุปสรรค 2. การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ รายได้ ค่านิยม เป้าหมาย และกลยุทธ์ ในการกำหนดแผนธุรกิจของชุมชน 3. การวางแผนปฏิบัติการ	15
3	การจัดการการผลิตหรือการบริการ	1. จัดการเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพ 2. อธิบายวิธีการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีในการผลิต 3. อธิบายขั้นตอนการลดต้นทุนการผลิตหรือการบริการ 4. จัดทำแผนการจัดการการผลิตหรือการบริการ	1. การจัดการเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพ 2. การใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีในการผลิต 3. การลดต้นทุนการผลิตหรือการบริการ 4. การจัดทำแผนการจัดการการผลิตหรือการบริการ	15
4	การจัดการการตลาด	1. จัดการการตลาดเพื่อนำผลผลิตเข้าสู่ตลาด	1. การจัดการการตลาด - การโฆษณา - การประชาสัมพันธ์ - การวิจัยตลาด - การส่งเสริมการขาย	15

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		2. จัดทำแผนการจัดการ การตลาด	- การทำข้อมูลฐานลูกค้า - การกระจายสินค้า 2. การจัดทำแผนการจัดการ การตลาด	
5	การขับเคลื่อนสร้างธุรกิจ เพื่อเข้าสู่อาชีพ	1. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ ของแผนปฏิบัติการ 2. พัฒนาแผนปฏิบัติการ 3. อธิบายขั้นตอนการ ขับเคลื่อนสร้างธุรกิจ 4. อธิบายปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขที่เกิด จากการขับเคลื่อนธุรกิจ	1. การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ ของแผนปฏิบัติการ 2. การพัฒนาแผนปฏิบัติการ 3. ขั้นตอนการขับเคลื่อนการ สร้างธุรกิจ 4. ปัญหา อุปสรรค และแนวทาง แก้ไข	20
6	โครงการเข้าสู่อาชีพ	1. อธิบายความสำคัญของ การทำโครงการ ประกอบอาชีพ 2. เขียนโครงการ 3. เขียนแผนปฏิบัติการ 4. ตรวจสอบโครงการ ได้ถูกต้องและเหมาะสม	1. ความสำคัญของการทำ โครงการประกอบอาชีพ 2. ขั้นตอนการเขียนโครงการ 3. การเขียนแผนปฏิบัติการ 4. การตรวจสอบโครงการ	15

คำอธิบายรายวิชา อช11003 พัฒนาอาชีพให้มีอยู่มีกิน จำนวน 2 หน่วยกิต ระดับประถมศึกษา

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาอาชีพให้มีผลิตภัณฑ์ หรืองานบริการ สร้างรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

ความหมาย ความสำคัญ ความจำเป็นในการพัฒนาอาชีพ

ศักยภาพธุรกิจตนเอง ชุมชน ความจำเป็นและคุณค่าของการวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจ การวิเคราะห์ตำแหน่งธุรกิจ (ระยะเริ่มต้น ระยะสร้างตัว ระยะทรงตัว ระยะตกต่ำหรือสูงขึ้น) การวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจบนเส้นทางของเวลา

การจัดทำแผนพัฒนาการตลาด การกำหนดทิศทางการตลาด กำหนดเป้าหมายการตลาด การกำหนดกลยุทธ์สู่เป้าหมายบนพื้นฐานศักยภาพธุรกิจที่เป็นอยู่ การวิเคราะห์กลยุทธ์กำหนดกิจกรรมแผนการพัฒนาการตลาด

การจัดทำแผนพัฒนาการผลิตหรือการบริการ การกำหนดคุณภาพผลผลิตหรือการบริการ การวิเคราะห์ทุนปัจจัยการผลิตหรือการบริการ การกำหนดเป้าหมายการผลิต/บริการ การกำหนดแผนกิจกรรม พัฒนาระบบการผลิตหรือการบริการ

การพัฒนาธุรกิจเชิงรุก ความจำเป็นและคุณค่าของธุรกิจเชิงรุก การแทรกความนิยมเข้าสู่ความต้องการแท้จริงของผู้บริโภค ระบุลักษณะคุณภาพใหม่เพิ่มช่องทางการเข้าถึงลูกค้า

ปฏิบัติการ จัดทำแผน และโครงการพัฒนาอาชีพให้มีอยู่มีกิน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

เป็นการศึกษาปฏิบัติจริงด้วยการวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจ การจัดทำแผนพัฒนาการตลาด การจัดทำแผนพัฒนาการผลิตหรือการบริการ อาจสร้างสถานการณ์จำลองขึ้นมาหรือพาไปศึกษาของจริง เพื่อฝึกปฏิบัติและนำแผนปฏิบัติการต่างๆ เข้าสู่วิถีชีวิต หรือดำเนินการจริงตามวิถีชีวิต เพื่อผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สามารถพัฒนาอาชีพให้มีอยู่มีกิน

การวัดและประเมินผล

ประเมินจากสภาพจริงจากผลงานการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ การจัดทำแผน และโครงการพัฒนาอาชีพให้มีอยู่มีกิน

**รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา อช11003 พัฒนาอาชีพให้มีอยู่มีกิน จำนวน 2 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา**

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาอาชีพให้มีผลิตภัณฑ์หรืองานบริการ สร้างรายได้พอเพียงต่อการดำรงชีวิต

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	ศักยภาพธุรกิจ	1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ และความจำเป็นของการพัฒนาอาชีพเพื่อการมีอยู่มีกิน 2. อธิบายความจำเป็น และคุณค่าของการวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจ 3. วิเคราะห์ตำแหน่งธุรกิจในระยะต่างๆ 4. วิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจบนเส้นทางของเวลา	1. ความหมาย ความสำคัญ ความจำเป็นในการพัฒนาอาชีพ 2. ความจำเป็น และคุณค่าของการวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจ 3. การวิเคราะห์ตำแหน่งธุรกิจ - ระยะเริ่มต้น - ระยะสร้างตัว - ระยะทรงตัว - ระยะตกต่ำหรือสูงขึ้น 4. การวิเคราะห์ศักยภาพธุรกิจบนเส้นทางของเวลา	20
2	การจัดทำแผนพัฒนาการตลาด	1. กำหนดทิศทางการตลาด 2. กำหนดเป้าหมาย การตลาด 3. กำหนดกลยุทธ์สู่เป้าหมาย 4. วิเคราะห์กลยุทธ์ 5. กำหนดกิจกรรมและแผนการพัฒนาการตลาด	1. การกำหนดทิศทางการตลาด 2. การกำหนดเป้าหมายการตลาด 3. การกำหนดกลยุทธ์สู่เป้าหมาย 4. การวิเคราะห์กลยุทธ์ 5. กิจกรรมและแผนการพัฒนาการตลาด	15
3	การจัดทำแผนพัฒนาการผลิตหรือการบริการ	1. อธิบายการกำหนดคุณภาพผลผลิตหรือการบริการ 2. วิเคราะห์ทุนปัจจัยการผลิตหรือการบริการ	1. การกำหนดคุณภาพการผลิตหรือการบริการ 2. การวิเคราะห์ทุนปัจจัยการผลิตหรือการบริการ	15

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		3. กำหนดเป้าหมายการผลิตหรือการบริการ 4. กำหนดแผนกิจกรรมการผลิต 5. พัฒนาระบบการผลิตหรือการบริการ	3. การกำหนดเป้าหมายการผลิตหรือการบริการ 4. การกำหนดแผนกิจกรรมการผลิต 5. การพัฒนาระบบการผลิตหรือการบริการ	
4	การพัฒนาธุรกิจเชิงรุก	1. อธิบายความจำเป็น และคุณค่าของธุรกิจเชิงรุก 2. อธิบายการแทรกความนิยมเข้าสู่ความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างแท้จริง 3. อธิบายการสร้างรูปลักษณ์คุณภาพสินค้าใหม่ 4. อธิบายการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง	1. ความจำเป็น และคุณค่าของธุรกิจเชิงรุก 2. การแทรกความนิยมเข้าสู่ความต้องการของผู้บริโภค 3. การสร้างรูปลักษณ์คุณภาพสินค้าใหม่ 4. การพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง (พออยู่ พอกิน มีรายได้)	15
5	โครงการพัฒนาอาชีพให้มือผู้มีกิน	1. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแผนต่างๆ 2. เขียนโครงการการพัฒนาอาชีพ 3. ตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการพัฒนาอาชีพ 4. ปรับปรุงโครงการพัฒนาอาชีพ	1. การวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของแผนต่างๆ 2. การเขียนโครงการการพัฒนาอาชีพ 3. การตรวจสอบความเป็นไปได้ของโครงการ 4. การปรับปรุงแก้ไขโครงการพัฒนาอาชีพ	15

คำอธิบายรายวิชาเลือก
และรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาเลือก

คำอธิบายรายวิชา อช02026 ธุรกิจขายเครื่องดื่มน้ำ จำนวน 2 หน่วยกิต ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

- มาตรฐานที่ 3.1 มีความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่ดีในงานอาชีพ มองเห็นช่องทางและการตัดสินใจประกอบอาชีพได้ตามความต้องการและศักยภาพของตนเอง
- 3.2 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก
- 3.3 มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

ช่องทางและการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพขายเครื่องดื่ม การเลือกชนิดของเครื่องดื่มที่จะขาย รูปแบบการขาย การเลือกทำเลที่ตั้ง การจัดรายการเครื่องดื่ม การเลือกวัตถุดิบ และการเตรียมการ การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ในการทำเครื่องดื่ม การปรุงเครื่องดื่มและเทคนิค การตกแต่ง การให้บริการ การจัดการการตลาด การประเมินความพึงพอใจของลูกค้า การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม คุณธรรมในการประกอบอาชีพ ปัญหา อุปสรรค ในการประกอบอาชีพ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ดำเนินการสำรวจธุรกิจการขายเครื่องดื่ม วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการตัดสินใจเลือก ขายเครื่องดื่ม จัดหาแหล่งเรียนรู้ วางแผนการเรียนรู้ ศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ สรุปเป็นองค์ความรู้ ฝึกปฏิบัติการขายเครื่องดื่ม ประเมินความพึงพอใจในการขายเครื่องดื่ม

การวัดและประเมินผล

ประเมินจากสภาพจริงจากกระบวนการเรียนรู้

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา อช02026 ธุรกิจขายเครื่องดื่มน้ำ จำนวน 2 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

มาตรฐานที่ 3.1 มีความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่ดีในงานอาชีพ มองเห็นช่องทางและการตัดสินใจประกอบอาชีพได้ตามความต้องการและศักยภาพของตนเอง

3.2 มีความรู้ความเข้าใจ ทักษะในอาชีพที่ตัดสินใจเลือก

3.3 มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการอาชีพอย่างมีคุณธรรม

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	ช่องทางและการตัดสินใจประกอบอาชีพขายเครื่องดื่มน้ำ	อธิบายช่องทางและการตัดสินใจประกอบอาชีพขายเครื่องดื่มน้ำ	วิเคราะห์ความเป็นไปได้จากข้อมูลดังนี้ 1. ข้อมูลตนเอง 2. ข้อมูลทางวิชาการ 3. ข้อมูลทางสังคม สิ่งแวดล้อม	6
2	ประเภทของเครื่องดื่มน้ำ	อธิบายเหตุการณ์เลือกประเภทของเครื่องดื่มน้ำที่ต้องการประกอบอาชีพได้	1. เครื่องดื่มน้ำไม่มีแอลกอฮอล์ 2. เครื่องดื่มน้ำที่มีแอลกอฮอล์	10
3	รูปแบบการขาย	เลือกรูปแบบการขายเครื่องดื่มน้ำที่เหมาะสมได้	1. การขายส่ง 2. การขายปลีก 3. การขายตรง	6
4	การเลือกทำเล	อธิบายการเลือกทำเลที่เหมาะสมกับอาชีพได้	1. จำนวนผู้ประกอบการ 2. ปริมาณลูกค้า 3. การคมนาคมที่สะดวก	3
5	การจัดรายการเครื่องดื่มน้ำ	จัดรายการเครื่องดื่มน้ำได้อย่างเหมาะสม	หลักในการจัดรายการเครื่องดื่มน้ำ	3
6	การเลือกวัตถุดิบ และการเตรียม	สามารถเลือก และการเตรียมวัตถุดิบได้อย่างเหมาะสม	1. การเลือกวัตถุดิบ 2. การเตรียมวัตถุดิบ	3

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
7	การเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์	เลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ได้อย่างถูกต้อง	การเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์	3
8	การปรุ้งเครื่องดื่้ม และเทคนิค	ปรุ้งเครื่องดื่้มประเภทต่าง ๆ ได้ตามต้องการ และมีเทคนิคในการปรุ้งเครื่องดื่้ม	การปรุ้งเครื่องดื่้มและเทคนิคต่าง ๆ	13
9	การตกแต่ง	ตกแต่งเครื่องดื่้มให้ดูน่ารับประทานได้	ศิลปะการตกแต่งเครื่องดื่้ม	6
10	การให้บริการ	อธิบายการให้บริการที่ลูกค้าประทับใจได้	1. การมีมนุษยสัมพันธ์ 2. จิตวิทยาการบริหาร 3. มารยาทในการบริการ	3
11	การจัดการการตลาด	อธิบายกระบวนการตลาดได้	1. การวิเคราะห์การตลาด 2. ช่องทางการบริการ 3. การกำหนดราคาขาย 4. การกำหนดต้นทุนการผลิต 5. การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย	10
12	การประเมินความพึงพอใจลูกค้า	อธิบายวิธีการประเมินความพึงพอใจของลูกค้าได้	1. การศึกษาแนวโน้มความต้องการ 2. การสอบถามลูกค้า	6
13	การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม	อธิบายวิธีการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมได้	การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม	2
14	คุณธรรมในการประกอบอาชีพ	อธิบายคุณธรรมในการประกอบอาชีพ	1. ความรับผิดชอบ 2. ความซื่อสัตย์ สุจริต 3. ความขยัน อดทน ฯลฯ	3
15	ปัญหา อุปสรรคในการประกอบอาชีพ	อธิบายปัญหา อุปสรรคในการประกอบอาชีพ	ปัญหา อุปสรรคในการประกอบอาชีพ	3

สาระทักษะการดำเนินชีวิต

สาระทักษะการดำเนินชีวิต เป็นสาระเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สุขศึกษา พลศึกษา ความปลอดภัย ในการดำเนินชีวิต การมีศิลปะและสุนทรียภาพ ด้านทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์พื้นบ้าน ไทย และสากล

สาระทักษะการดำเนินชีวิต ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 4.1 มีความรู้ความเข้าใจ เจตคติที่ดีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถ ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐานที่ 4.2 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการดูแลส่งเสริมสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต

มาตรฐานที่ 4.3 มีความรู้ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับศิลปะ และสุนทรียภาพ

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ในแต่ละมาตรฐาน

มาตรฐานที่ 4.1 มีความรู้ความเข้าใจ เจตคติที่ดีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถ ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐาน การเรียนรู้ระดับ	รู้เข้าใจ ยอมรับเห็นคุณค่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถประยุกต์ใช้ในครอบครัว และมีภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตของตนเองและครอบครัวอย่างมีความสุข
ผลการเรียนรู้ ที่คาดหวัง	1. อธิบายแนวคิด หลักการ ความหมาย ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ 2. บอกแนวทางในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต 3. เห็นคุณค่าและปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง 4. แนะนำ ส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวเห็นคุณค่าและนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต

มาตรฐานที่ 4.2 มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการดูแล ส่งเสริมสุขภาพพลานามัย และความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	รู้ เข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม เจตคติที่ดี มีทักษะในการดูแลและสร้างเสริมการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดีปฏิบัติเป็นกิจนิสัยตลอดจนป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและดำรงชีวิตของตนเองและครอบครัวอย่างมีความสุข
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. อธิบายธรรมชาติการเจริญเติบโตและการพัฒนาการของมนุษย์ได้อย่างถูกต้อง 2. บอกหลักการดูแลและสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่ดีของตนเองและครอบครัว 3. ปฏิบัติตนในการดูแลและสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่ดีจนเป็นกิจนิสัย 4. ป้องกันและหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและความปลอดภัยด้วยกระบวนการทักษะชีวิต

มาตรฐานที่ 4.3 มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดี เกี่ยวกับศิลปะและสุนทรียภาพ

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	รู้ เข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม ชื่นชม เห็นคุณค่าความงาม ความไพเราะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ทางทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์พื้นบ้าน และสามารถวิเคราะห์วิพากษ์วิจารณ์ได้อย่างเหมาะสม
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. อธิบายความหมายของธรรมชาติ ความงามและความไพเราะของทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์ 2. อธิบายความรู้พื้นฐานของทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์พื้นบ้าน 3. สร้างสรรค์ผลงาน โดยใช้ความรู้พื้นฐาน ด้านทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์พื้นบ้าน 4. ชื่นชม เห็นคุณค่าของทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์พื้นบ้าน 5. วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ งานด้านทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์พื้นบ้าน 6. อนุรักษ์สืบทอดภูมิปัญญาด้านทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์พื้นบ้าน

สาระทักษะการดำเนินชีวิต
รายวิชาบังคับ

มาตรฐานที่	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			
	สาระ	รหัสรายวิชา	รายวิชาบังคับ	หน่วยกิต
4.1	ทักษะการดำเนินชีวิต	ทช 11001	เศรษฐกิจพอเพียง	1
4.2		ทช 11002	สุขศึกษา พลศึกษา	2
4.3		ทช 11003	ศิลปศึกษา	2
			รวม	5

รายวิชาเลือก

มาตรฐานที่	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			
	สาระ	รหัสรายวิชา	รายวิชาเลือก	หน่วยกิต
4.1	ทักษะการดำเนินชีวิต	ทช02001	บัญชีชาวบ้าน	1
4.2		ทช02005	ลีลาศเพื่อสุขภาพ	1
			รวม	2

คำอธิบายรายวิชาบังคับ
และรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาบังคับ

คำอธิบายรายวิชา ทช11001 เศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 1 หน่วยกิต ระดับประถมศึกษา

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

รู้ เข้าใจ ยอมรับ เห็นคุณค่า ประเมินของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถประยุกต์ใช้ในครอบครัว และ
มีภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตของตนเองและครอบครัวอย่างมีความสุข

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

แนวคิด หลักการ ความหมาย ความสำคัญ แนวทางการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
สำหรับตนเองและครอบครัว เพื่อให้เป็นคนมีเหตุผล พอประมาณ มีภูมิคุ้มกัน มีความรู้ และมีคุณธรรม
จริยธรรมในการดำเนินชีวิตของตนเองอย่างมีความสุข

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ศึกษาข้อมูลตนเอง ข้อมูลวิชาการ ข้อมูลสิ่งแวดล้อม วิเคราะห์ สังเคราะห์ เชื่อมโยงเข้ากับความรู้และ
ประสบการณ์ โดยศึกษาจากกรณีตัวอย่าง สภาพจริง สื่อทุกประเภท การอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง
ผู้เรียนและภูมิปัญญา นำมาทดลอง และฝึกปฏิบัติ ประเมินผลและวางแผนประยุกต์ใช้ในชีวิต

การวัดและประเมินผล

ประเมินความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น ชิ้นงาน ผลงาน โดยวิธีการทดสอบ สังเกต สัมภาษณ์
ตรวจสอบ ประเมินการปฏิบัติจริง และประเมินสภาพจริง

**รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา ทช11001 เศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 1 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา**

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

รู้ เข้าใจ ยอมรับ เห็นคุณค่าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถประยุกต์ใช้ในครอบครัว และมีภูมิคุ้มกันในการดำเนินชีวิตของตนเองและครอบครัวอย่างมีความสุข

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	ความพอเพียง	รู้เข้าใจประวัติ ความเป็นมา ความหมาย แนวคิด หลักการ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ประวัติ ความเป็นมา ความหมาย แนวคิด หลักการ ปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	5
2	ครอบครัวพอเพียง	1. อธิบายแนวทางในการ นำปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงไปประยุกต์ใช้ ในวิถีชีวิตของตนเอง ครอบครัว 2. ปฏิบัติตนตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง 3. วิเคราะห์สภาพรายรับ รายจ่ายของครอบครัวได้ 4. วางแผนการจัดทำบันทึก รายรับรายจ่ายของตนเอง และครอบครัวอย่างเป็น ระบบ 5. อธิบายวิธีการลดรายจ่าย และเพิ่ม รายได้ ของ ครอบครัว	1. แนวทางในการนำปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ ใช้ในวิถีชีวิตของตนเองและ ครอบครัว 2. การดำเนินชีวิตตามปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง 3. รายรับ - รายจ่ายของตนเองและ ครอบครัว 4. การวางแผนการใช้จ่ายของ ตนเองและครอบครัว 5. การลดรายจ่าย เพิ่มรายได้จาก กรณีต่าง ๆ เช่น - การประหยัด อดออม - การใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์ - การปฏิบัติตนเป็นผู้ผลิต และผู้บริโภค	35

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		6. ให้คำแนะนำ สมาชิกใน ครอบครัวเห็นคุณค่าและ นำไปประยุกต์ใช้การ ดำเนินชีวิตได้	6. หลักในการให้คำแนะนำสมาชิก ในครอบครัวเห็นคุณค่าของ การนำเอาหลักเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการดำเนินชีวิต	

คำอธิบายรายวิชา ทข11002 สุขศึกษา พลศึกษา จำนวน 2 หน่วยกิต ระดับประถมศึกษา

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

รู้ เข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม เจตคติที่ดี มีทักษะในการดูแลและสร้างเสริมการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี ปฏิบัติเป็นกิจนิสัยตลอดจนป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและดำรงชีวิตของตนเองและครอบครัวอย่างมีความสุข

ศึกษา และฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

สุขศึกษา พลศึกษา เรื่องเกี่ยวกับ ร่างกายของเรา การวางแผนของคนในครอบครัว และพัฒนาการทางเพศ หลักการดูแลสุขภาพ โรคติดต่อ ยาสามัญประจำบ้าน สารเสพติดอันตราย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ทักษะชีวิตเพื่อการตัดสินใจและแก้ปัญหา เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม มีเจตคติที่ดี สามารถดูแลสุขภาพ พลานามัย สร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพที่ดี มีสมรรถภาพทางกายและทางจิต ป้องกันโรคได้ ปฏิบัติเป็นกิจนิสัย ดำรงสุขภาพที่ดีและประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตของตนเองและครอบครัวได้อย่างเหมาะสม ปลอดภัยและมีความสุข

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ศึกษาเอกสาร สื่อทุกประเภท วิเคราะห์ อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษาจากสภาพจริง สาธิต ทดลอง ฝึกปฏิบัติ ค้นคว้า สรุป บันทึก ตรวจสอบ การประเมินตนเอง จัดทำชิ้นงาน/ผลงาน จัดแสดงนิทรรศการ ศึกษาดูงาน กิจกรรมค่าย ฯลฯ

การวัดและประเมินผล

ประเมินความรู้ ความเข้าใจ ชิ้นงาน ผลงาน โดยวิธีการ ทดสอบ สังเกต สัมภาษณ์ ตรวจสอบประเมิน การปฏิบัติจริง และประเมินสภาพจริง

**รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา ทช11002 สุขศึกษา พลศึกษา จำนวน 2 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา**

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

รู้ เข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม เจตคติที่ดี มีทักษะในการดูแลและสร้างเสริมการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดี ปฏิบัติเป็นกิจนิสัยตลอดจนป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพและดำรงชีวิตของตนเองและครอบครัวอย่างมีความสุข

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	ร่างกายของเรา	1. อธิบายวัฏจักรของชีวิตมนุษย์ได้อย่างถูกต้อง 2. อธิบายโครงสร้าง หน้าที่ และการทำงานของอวัยวะภายนอกและภายในที่สำคัญของร่างกายได้อย่างถูกต้อง 3. อธิบายวิธีการดูแลรักษาป้องกันความผิดปกติของอวัยวะสำคัญของร่างกายได้อย่างถูกต้อง	1. วัฏจักรของชีวิตมนุษย์ 2. โครงสร้าง หน้าที่ และการทำงานของอวัยวะสำคัญของร่างกาย - อวัยวะภายนอก ได้แก่ ผิวหนัง หู ตา คอ จมูก ฟัน ผม เล็บ ฯลฯ - อวัยวะภายใน ได้แก่ หัวใจ ปอด กระเพาะ ลำไส้ ตับ ไต ฯลฯ 3. การดูแล รักษาป้องกันความผิดปกติของอวัยวะสำคัญของร่างกาย	8
2	การวางแผนครอบครัวและพัฒนาการทางเพศ	1. วิเคราะห์ตนเอง และวางแผนการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม 2. อธิบายวิธีสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่าง	1. การวางแผนชีวิตและครอบครัว - การวางแผนชีวิต - การเลือกคู่ครอง - การปรับตัวในชีวิตสมรส - การตั้งครรภ์ การมีบุตร และการเลี้ยงดูบุตร 2. ปัญหาและสาเหตุความรุนแรงในครอบครัว	16

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		พ่อแม่ลูก และวิธีการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว 3. บอกพัฒนาการทางเพศในแต่ละช่วงวัย 4. บอกวิธีป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	3. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างพ่อแม่ลูก และคู่สามีภรรยา (การสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัว) 4. พัฒนาการทางเพศในแต่ละช่วงวัย 5. โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	
3	การดูแลสุขภาพ	1. วิเคราะห์และอธิบายเกี่ยวกับสารอาหาร 2. ปฏิบัติตนในการเลือกบริโภคอาหารตามหลักโภชนาการ 3. อธิบายหลักการดูแลสุขภาพเบื้องต้นได้ 4. อธิบายคุณค่าและประโยชน์ของการออกกำลังกายได้อย่างถูกต้อง 5. อธิบายหลักและวิธีการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพที่ถูกต้องและปลอดภัย	1. สารอาหารที่จำเป็นต่อร่างกาย - คาร์โบไฮเดรต - ไขมัน - โปรตีน - วิตามินและเกลือแร่ - น้ำ 2. หลักโภชนาการ - การเลือกบริโภคอาหารให้ครบ 5 หมู่ 3. หลักการดูแลสุขภาพเบื้องต้น - การรับประทานอาหาร - การพักผ่อน - การออกกำลังกาย - การจัดการอารมณ์ - การขับถ่าย - การตรวจสุขภาพประจำปี 4. คุณค่าและประโยชน์ของการออกกำลังกาย 5. หลักและวิธีการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ - อบอุ่นร่างกายและผ่อนคลาย - ระยะเวลาในการออกกำลังกาย	22

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		6. ปฏิบัติตนในการออกกำลังกาย รูปแบบต่าง ๆ ได้อย่าง เหมาะสมและเป็นประจำ สม่ำเสมอ 7. อธิบายประเภทและรูปแบบ ของกิจกรรมนันทนาการ ได้อย่างถูกต้อง	(นานเพียงพอและต่อเนื่อง) - จำนวนครั้งต่อสัปดาห์ - ความหนักในการออกกำลังกาย 6. กิจกรรมนันทนาการรูปแบบ ต่างๆ - กิจกรรมเข้าจังหวะ - ลีลาศ - อ่านหนังสือ - ปักดุนไม้ - ทักษะกีฬา ฯลฯ	
4	โรคติดต่อ	อธิบายเกี่ยวกับโรคติดต่อ สาเหตุอาการ การป้องกัน และการรักษาได้อย่างถูกต้อง	โรคติดต่อ สาเหตุ อาการ การป้องกันและการรักษา - โรคไข้หวัดใหญ่ - โรคตาแดง - โรคผิวหนัง - โรคฉี่หนู ฯลฯ	6
5	ยาสามัญประจำบ้าน	1. อธิบายถึงหลักและวิธีการ ใช้ยาสามัญประจำบ้าน ได้อย่างถูกต้อง 2. บอกถึงอันตรายจากการ ใช้ยาและความเชื่อที่ผิด เกี่ยวกับการใช้ยา	1. หลักและวิธีการใช้ยาสามัญ ประจำบ้าน 2. อันตรายจากการใช้ยา และ ความเชื่อที่ผิด	6
6	สารเสพติด	1. บอกความหมาย ประเภท และลักษณะของสารเสพติด	1. ประเภทของสารเสพติด - ประเภทกระบบประสาท	6

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		2. บอกถึงอันตรายจากสารเสพติดทั้งต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม	- ประเภทกระตุ้นระบบประสาท - ประเภทหลอนระบบประสาท 2. อันตราย และการป้องกันสารเสพติด	
7	ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	บอกอันตรายต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน พร้อมแนวทางป้องกันแก้ไข	อันตรายต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันและแนวทางป้องกันแก้ไข - อันตรายที่อาจเกิดขึ้นในบ้าน - อันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการเดินทาง - อันตรายจากภัยธรรมชาติ	6
8	ทักษะชีวิตเพื่อการคิด	1. บอกความหมายและความสำคัญของทักษะชีวิตได้ทั้ง 10 ประการ 2. บอกทักษะชีวิตที่จำเป็นได้อย่างน้อย 4 ประการ 3. ประยุกต์ใช้ทักษะชีวิตในชีวิตประจำวันของตนเอง ครอบครัวและการทำงาน 4. แนะนำผู้อื่นในการนำทักษะชีวิตมาประยุกต์ใช้กับครอบครัวและการทำงานในชีวิตประจำวัน	1. ความหมาย/ความสำคัญของทักษะชีวิต 2. ทักษะชีวิตที่จำเป็น 4 ประการ 2.1 ทักษะการคิดสร้างสรรค์ 2.2 ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ 2.3 ทักษะการตัดสินใจ 2.4 ทักษะการแก้ปัญหา	10

คำอธิบายรายวิชา ทช11003 ศิลปศึกษา จำนวน 2 หน่วยกิต ระดับประถมศึกษา

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

รู้ เข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม ชื่นชม เห็นคุณค่าความงาม ความไพเราะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ทางทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์พื้นบ้าน สามารถวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยได้อย่างเหมาะสม

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

ทัศนศิลป์พื้นบ้าน ความหมาย ความสำคัญ ความเป็นมา ทัศนศิลป์ในการดำเนินชีวิต ทัศนศิลป์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เป็นต้นกำเนิดของงานทัศนศิลป์พื้นบ้าน การวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัย การอนุรักษ์ ภูมิปัญญา ด้านวัฒนธรรม ประเพณี โบราณสถานของทัศนศิลป์ท้องถิ่น

ดนตรีพื้นบ้าน ความหมาย ความสำคัญ ความเป็นมา วิวัฒนาการของดนตรีประเภทต่าง ๆ คุณค่า ความงาม ความไพเราะของดนตรีพื้นบ้าน การวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัย การอนุรักษ์ภูมิปัญญา วัฒนธรรม ประเพณี ทางด้านดนตรีของท้องถิ่น

นาฏศิลป์พื้นบ้าน ความหมาย ความสำคัญ ความเป็นมา วิวัฒนาการ คุณค่า ความงามของนาฏศิลป์พื้นบ้าน การวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัย การอนุรักษ์ภูมิปัญญา วัฒนธรรม ประเพณีของท้องถิ่น

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ศึกษาจากเอกสาร จากธรรมชาติ สื่อ ทุกประเภท และแหล่งเรียนรู้ ฝึกจินตนาการ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัย สร้างสรรค์ ฝึกปฏิบัติ ทัศนศึกษา กิจกรรมค่าย ฯลฯ ให้เห็นคุณค่าและชื่นชมความงามของทัศนศิลป์ ดนตรี นาฏศิลป์ และการอนุรักษ์ภูมิปัญญา วัฒนธรรม ประเพณี สิ่งแวดล้อม ของทัศนศิลป์พื้นบ้าน

การวัดและประเมินผล

ประเมินความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น ชิ้นงาน ผลงาน โดยวิธีการทดสอบ สังเกต สัมภาษณ์

**รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา ทช11003 ศิลปศึกษา จำนวน 2 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา**

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

รู้ เข้าใจ มีคุณธรรม จริยธรรม ชื่นชม เห็นคุณค่าความงาม ความไพเราะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ทางทัศนศิลป์ ดนตรี และนาฏศิลป์พื้นบ้าน สามารถวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ได้อย่างเหมาะสม

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	ทัศนศิลป์พื้นบ้าน	- อธิบายความหมาย ความสำคัญ ความเป็นมาของทัศนศิลป์พื้นบ้าน - อธิบายรูปแบบในการนำจุด เส้น สี แสง - เงา รูปร่าง และรูปทรงมาจินตนาการสร้างสรรค์ ประกอบให้เป็นงานทัศนศิลป์พื้นบ้าน - อธิบายรูปแบบและวิวัฒนาการ ในเรื่องางานทัศนศิลป์พื้นบ้านต่าง ๆ - อธิบาย วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์รูปแบบและความงามของงานทัศนศิลป์พื้นบ้านที่เกิดจากความงามตามธรรมชาติ - สามารถจินตนาการ และอธิบายวิธีการนำความงามจากธรรมชาติให้ออกมา	- ความหมาย ความสำคัญ ความเป็นมาของทัศนศิลป์พื้นบ้าน - รูปแบบและวิธีการนำ จุด เส้น สี แสง - เงา รูปร่างและรูปทรงมาจินตนาการสร้างสรรค์ ประกอบให้เป็นงานทัศนศิลป์พื้นบ้าน - รูปแบบและวิวัฒนาการของงานทัศนศิลป์พื้นบ้านในด้าน - จิตรกรรม - ประติมากรรม - สถาปัตยกรรม - ภาพพิมพ์ - รูปแบบและความงามของทัศนศิลป์พื้นบ้านกับความงามตามธรรมชาติที่เกี่ยวกับรูปร่าง รูปทรง เส้น สี แสง-เงาและจุดของต้นไม้ ดอกไม้ กิ่งไม้ ใบไม้ เปลือกไม้ ดอกไม้ ทะเล แม่น้ำ ลำธาร ภูเขา กรวด หิน ดิน - ความงามและความซาบซึ้งของงานทัศนศิลป์พื้นบ้านที่เกิดจากเส้น สี จุด แสงเงา รูปร่าง และ	30

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		เป็นความงามทางทัศนศิลป์ พื้นบ้านอย่างง่าย ๆ 6. อธิบาย วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์รูปแบบและคุณค่าของงานทัศนศิลป์พื้นบ้านในเรื่องต่าง ๆ - ความงามที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ที่นำวัตถุหรือสิ่งของต่าง ๆ เข้ามาเสริมแต่งร่างกายมนุษย์ - ความงามของที่อยู่อาศัยและสถานที่สิ่งแวดล้อมที่นำวัตถุ หรือวัสดุสิ่งของต่าง ๆ เข้ามาตกแต่ง 7. อธิบายคุณค่า ความสำคัญ ความดีงามของวัฒนธรรม ประเพณีและความสวยงามของโบราณวัตถุ และโบราณสถานของท้องถิ่น	รูปทรง ที่เกิดจากการเลียนแบบ ลอกแบบมาจากธรรมชาติ 6. รูปแบบและความงามของงานทัศนศิลป์พื้นบ้านที่เกิดจาก - ความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ที่นำวัตถุหรือวัสดุสิ่งของต่าง ๆ เข้ามาเสริมแต่งร่างกายมนุษย์ - ความคิดสร้างสรรค์ที่นำวัตถุหรือวัสดุสิ่งของต่าง ๆ มาตกแต่งที่อยู่อาศัย สถานที่และสิ่งแวดล้อม 7. คุณค่าความสำคัญของความดีงามทางวัฒนธรรม ประเพณีและความสวยงามของโบราณวัตถุและโบราณสถานในท้องถิ่นที่เราเกิด	
2	ดนตรีพื้นบ้าน	1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของเครื่องดนตรีพื้นบ้านชนิดต่าง ๆ 2. อธิบายลักษณะและประเภทของเครื่องดนตรีพื้นบ้านประเภทต่าง ๆ	1. ความหมาย ความสำคัญ ความเป็นมาและวิวัฒนาการของเครื่องดนตรีพื้นบ้านประเภทต่าง ๆ 2. ลักษณะและประเภทของเครื่องดนตรีพื้นบ้านประเภทต่าง ๆ	20

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		3. อธิบาย วิเคราะห์ วิพากษ์ วิเคราะห์คุณค่าของความงาม และความไพเราะของ ดนตรีและเพลงพื้นบ้าน 4. อธิบาย ประวัติ ความเป็นมาของ ภูมิปัญญาทางดนตรีและเพลงพื้นบ้าน 5. อธิบาย วิเคราะห์ วิพากษ์ วิเคราะห์คุณค่าของความรัก และความหวัง ตลอดจนร่วมสืบสาน การถ่ายทอดของภูมิปัญญา ท้องถิ่นทางดนตรีพื้นบ้าน	3. คุณค่าของความงามและความ ไพเราะของเครื่องดนตรีและ เพลงพื้นบ้าน 4. ประวัติความเป็นมาของ ภูมิปัญญาทางดนตรีและเพลง พื้นบ้าน 5. คุณค่า ความรักหวังเห่นและ ตัวอย่างภูมิปัญญาตลอดจน การร่วมกิจกรรมถ่ายทอดของ ภูมิปัญญาทางดนตรีและเพลง พื้นบ้าน	
3	นาฏศิลป์พื้นบ้าน	1. อธิบายความหมาย ความ สำคัญ ความเป็นมาและ วิวัฒนาการของการแสดง นาฏศิลป์พื้นบ้านของ ภาคต่าง ๆ 2. แสดงความคิดเห็นและ ความรู้สึกเกี่ยวกับการ แสดงพื้นบ้านประเภท ต่าง ๆ 3. อธิบายวิธีการเลือกชม การแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้าน ที่น่าสนใจ เพื่อสร้าง ความสุขและประโยชน์ ในชีวิตได้อย่างเหมาะสม 4. อธิบาย วิเคราะห์ วิพากษ์ วิเคราะห์ลักษณะและการ แสดงของนาฏศิลป์พื้นบ้าน เบื้องต้น	1. ความหมาย ความสำคัญ ความเป็นมา และวิวัฒนาการ ของนาฏศิลป์พื้นบ้านภาค ต่าง ๆ 2. ความคิดเห็นและความรู้สึก เกี่ยวกับการแสดงนาฏศิลป์ พื้นบ้านประเภทต่าง ๆ 3. วิธีเลือกชมการแสดงนาฏศิลป์ พื้นบ้าน เพื่อสร้างความสุข และประโยชน์ต่อตนเอง 4. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะ และการแสดงของนาฏศิลป์ พื้นบ้าน	30

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		5. ฝึกปฏิบัติขั้นพื้นฐานในการนำภาษาท่าทางและนาฏยศัพท์ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเอง 6. อธิบาย วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่าความสำคัญของนาฏศิลป์พื้นบ้านของภาคต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณี 7. อธิบายแนวทางการอนุรักษ์ นาฏศิลป์พื้นบ้าน วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	5. ภาษา ท่าทาง และนาฏยศัพท์ 6. คุณค่าความสำคัญของนาฏศิลป์พื้นบ้านของภาคต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณี 7. การอนุรักษ์นาฏศิลป์พื้นบ้านของภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี	

คำอธิบายรายวิชาเลือก
และรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาเลือก

**คำอธิบายรายวิชา ทช02001 บัญชีชาวบ้าน จำนวน 1 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย**

มาตรฐานที่ 4.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

ความหมาย ประโยชน์ หลักการ แนวคิด รูปแบบและวิธีการทำบัญชีชาวบ้าน วิเคราะห์รายรับ-รายจ่าย ให้สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวทางการจัดทำบัญชีครัวเรือน การวางแผนการประยุกต์ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับตนเอง ครอบครัว

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ศึกษาข้อมูล ตนเอง ข้อมูลวิชาการ เชื่อมโยงกับประสบการณ์เข้ากับความรู้และประสบการณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์และตัดสินใจในการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้โดยศึกษาจากกรณีตัวอย่างที่สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สื่อทุกประเภท การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ภูมิปัญญา และวางแผนการนำบัญชีชาวบ้านไปประยุกต์ใช้ในชีวิต

การวัดและประเมินผล

ประเมินความรู้ ความเข้าใจ ประเมินแผนปฏิบัติการ โดยสังเกต สัมภาษณ์ ตรวจสอบ ประเมินการปฏิบัติจริง และประเมินสภาพจริง

**รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา ทข02001 บัญชีชาวบ้าน จำนวน 1 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย**

มาตรฐานที่ 4.1 มีความรู้ ความเข้าใจและเจตคติที่ดีเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	บัญชีชาวบ้านง่ายนิดเดียว	- อธิบายความหมายประโยชน์ และวิเคราะห์แนวคิด หลักการของบัญชีชาวบ้าน ได้	1. ความหมาย ประโยชน์ของการทำบัญชีชาวบ้าน 2. หลักการ แนวคิด การทำบัญชีชาวบ้าน 3. รูปแบบและวิธีการทำบัญชีชาวบ้าน (บัญชีในครัวเรือนกับการประกอบอาชีพ)	10
2	บัญชีชาวบ้านกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	1. อธิบายแนวคิด หลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2. วิเคราะห์บัญชีชาวบ้านให้สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	1. แนวคิด หลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2. บัญชีชาวบ้านตามหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	10
3	บัญชีชาวบ้านในครัวเรือน	1. วิเคราะห์รายรับ-รายจ่าย และทำบัญชีตนเอง บัญชีครัวเรือนได้ 2. ตระหนักเห็นคุณค่าและนำหลักการและวิธีการทำบัญชีไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างต่อเนื่อง	1. วิธีการวิเคราะห์รายรับ-รายจ่าย 2. วิธีการทำบัญชีรับ-จ่าย ของตนเองและครอบครัว 3. แนวทางการทำบัญชีครัวเรือน และการประกอบอาชีพอย่างง่าย 4. การวางแผนการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย เพื่อการประยุกต์ใช้ในครัวเรือนทางการประกอบอาชีพ	10
4	การลดรายจ่ายเพิ่มรายได้	- กำหนดมาตรการควบคุมค่าใช้จ่ายของตนเองและครัวเรือนให้สอดคล้องกับรายรับสามารถลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้	1. แนวคิดการกำหนดมาตรการควบคุมค่าใช้จ่าย 2. การลดรายจ่าย - การวิเคราะห์ รายรับ รายจ่าย - แนวทางการลดรายจ่าย	10

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
			3. การเพิ่มรายได้และแนวทางการเพิ่มรายได้ 4. การวางแผนการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ของตนเองและครอบครัว	

**คำอธิบายรายวิชา ทช02005 ลีลาศเพื่อสุขภาพ จำนวน 1 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย**

มาตรฐานที่ 4.2 มีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดี และมีทักษะเกี่ยวกับการดูแล ส่งเสริม สุขภาพอนามัยและความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

ประวัติความเป็นมาของลีลาศ ประโยชน์ของลีลาศเพื่อสุขภาพและฝึกลีลาศจังหวะต่าง ๆ ตามความสนใจ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ศึกษา ค้นคว้าจากเอกสารและสื่อทุกประเภทต่าง ๆ สรุป อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้และฝึกทักษะจัดทำชิ้นงาน โครงการ

การวัดและประเมินผล

ประเมินความรู้ ความเข้าใจ ตรวจสอบชิ้นงาน/ผลงาน และประเมินการปฏิบัติจริง โดยวิธีการทดสอบ สังเกต สัมภาษณ์ ประเมินตามสภาพจริง

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา ทช02005 ลีลาศเพื่อสุขภาพ จำนวน 1 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย

มาตรฐานที่ 4.2 มีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดี และมีทักษะเกี่ยวกับการดูแล ส่งเสริม สุขภาพอนามัยและ
 ความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	ลีลาศเพื่อสุขภาพ	1. บอกความเป็นมาของลีลาศได้อย่างถูกต้อง	1. ความเป็นมาของลีลาศ	2
		2. อธิบายประโยชน์ของลีลาศเพื่อสุขภาพได้	2. ประโยชน์ของลีลาศเพื่อสุขภาพ	2
		3. แนะนำผู้อื่นเกี่ยวกับประโยชน์ของลีลาศเพื่อสุขภาพได้		
		4. ลีลาศเพื่อสุขภาพได้อย่างน้อย 2 จังหวะ	3. จังหวะลีลาศเบื้องต้น - ซ่า ซ่า ซ่า - กวลาซ่า - ไจวฟี	12 12 12

สาระการพัฒนาสังคม

สาระการพัฒนาสังคม เป็นสาระเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี หน้าที่พลเมือง และการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม

สาระการพัฒนาสังคม ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 5.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง สามารถนำมาปรับใช้ในการดำรงชีวิต

มาตรฐานที่ 5.2 มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่า และสืบทอดศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

มาตรฐานที่ 5.3 ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย มีจิตสาธารณะ เพื่อความสงบสุขของสังคม

มาตรฐานที่ 5.4 มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญของหลักการพัฒนา และสามารถพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ในแต่ละมาตรฐาน

มาตรฐานที่ 5.1 มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมืองการปกครอง สามารถนำมาปรับใช้ในการดำรงชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครองในท้องถิ่นประเทศและนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตเพื่อความมั่นคงของชาติ
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	- อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครองที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศไทย - ระบุสภาพความเปลี่ยนแปลงด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง และกฎหมายที่มีผลกระทบต่อวิถีชุมชนท้องถิ่นชีวิตของตน สังคม และประเทศไทย - เกิดความตระหนัก และสามารถนำความรู้ทางด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง และกฎหมายไปประยุกต์ใช้ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงกับสภาพชุมชน สังคม เพื่อความมั่นคงของชาติ

มาตรฐานที่ 5.2 มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่าและสืบทอดศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่าและสืบทอดศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ของท้องถิ่น และประเทศไทย
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. อธิบายประวัติ หลักคำสอนและการปฏิบัติตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ 2. เห็นความสำคัญของวัฒนธรรม ประเพณี และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น 3. ปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี 4. ยอมรับและปฏิบัติตาม เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคม ที่มีความหลากหลายทางศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี

มาตรฐานที่ 5.3 ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยมีจิตสาธารณะเพื่อความสงบสุขของสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	มีความรู้ ความเข้าใจ ดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย กฎหมายเบื้องต้น กฎระเบียบของชุมชน สังคม และประเทศ
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. บอกสิทธิเสรีภาพ บทบาท และหน้าที่ตามกฎหมายของการเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2. เห็นคุณค่าของการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามกฎหมาย 3. มีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

มาตรฐานที่ 5.4 มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญของหลักการพัฒนา และสามารถพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน/สังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ	มีความรู้ ความเข้าใจ หลักการพัฒนาชุมชน สังคม และวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนาตนเองครอบครัว ชุมชน สังคม
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	1. มีความรู้ ความเข้าใจหลักการพัฒนาชุมชน สังคม 2. มีความรู้ ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของข้อมูล ตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม 3. วิเคราะห์ข้อมูล ตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม เพื่อใช้ในการจัดทำแผนชีวิต และชุมชน สังคม 4. เกิดความตระหนัก และมีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคมของชุมชน 5. นำผลที่ได้จากการประชาคมไปเพื่อใช้ในการชีวิตประจำวัน

**สาระการพัฒนาสังคม
รายวิชาบังคับ**

มาตรฐานที่	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			
	สาระ	รหัสรายวิชา	รายวิชาบังคับ	หน่วยกิต
5.1	การพัฒนาสังคม	สค11001	สังคมศึกษา	3
5.2 - 5.3		สค11002	ศาสนา และหน้าที่พลเมือง	2
5.4		สค11003	การพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม	1
รวม				6

รายวิชาเลือก

มาตรฐานที่	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			
	สาระ	รหัสรายวิชา	รายวิชาเลือก	หน่วยกิต
5.1	การพัฒนาสังคม	สค12010	ประชาธิปไตยในชุมชน	1
รวม				1

คำอธิบายรายวิชาบังคับ
และรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาบังคับ

คำอธิบายรายวิชา สค11001 สังคมศึกษา จำนวน 3 หน่วยกิต ระดับประถมศึกษา

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนัก เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครองในท้องถิ่น ประเทศ และนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อความมั่นคงของชาติ

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

1. ลักษณะทางภูมิศาสตร์กายภาพ และผลกระทบของภูมิศาสตร์กายภาพต่อวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ในชุมชน ท้องถิ่น ของประเทศไทย
2. ความหมาย ความสำคัญ และผลกระทบทางประวัติศาสตร์ ที่มีต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศ
3. ความหมาย ความสำคัญของเศรษฐศาสตร์ระดับครอบครัว ชุมชน
4. ความหมาย ความสำคัญ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระดับท้องถิ่น และประเทศ

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. จัดให้มีการสำรวจสภาพภูมิศาสตร์กายภาพ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครอง ของชุมชน จัดกลุ่มอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สืบค้นข้อมูลทางกายภาพ จากแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา ฯลฯ และสรุปผลการเรียนรู้ นำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ
2. จัดให้มีการศึกษาจากสื่อการเรียนรู้ เช่น เอกสาร ตำรา CD แหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญา สถานที่สำคัญ
3. จัดให้มีการสืบค้นรวบรวมข้อมูล โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การศึกษาดูงาน การเก็บข้อมูล จากองค์กร ฟังการบรรยายจากผู้รู้ จัดกลุ่มอภิปราย การวิเคราะห์ เสนอแนวคิด ทางเลือก
4. จัดกิจกรรมการศึกษาจากสภาพจริง การเล่าประสบการณ์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การค้นคว้าจากผู้รู้ แหล่งการเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยี สื่อเอกสาร การจำลองเหตุการณ์ การอภิปราย การวิเคราะห์ สรุปผลการเรียนรู้ และนำเสนอ ในรูปแบบที่หลากหลาย

การวัดและประเมินผล

ประเมินจากการทดสอบ การสังเกต การประเมินการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและการตรวจ ผลงาน ฯลฯ

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา สค11001 สังคมศึกษา จำนวน 3 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนัก เกี่ยวกับภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การเมือง การปกครองในท้องถิ่น ประเทศ และนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อความมั่นคงของชาติ

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	ภูมิศาสตร์กายภาพ ประเทศไทย	1. มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับ ภูมิศาสตร์กายภาพ ชุมชน ท้องถิ่น และภูมิศาสตร์ กายภาพ ประเทศไทย 2. ตระหนักในความสำคัญ เกี่ยวกับภูมิศาสตร์กายภาพ ชุมชน ท้องถิ่น และ ภูมิศาสตร์กายภาพ ประเทศไทย 3. สามารถนำความรู้เกี่ยวกับ ภูมิศาสตร์กายภาพ ชุมชน ท้องถิ่นตนเอง และของ ประเทศไทยมาปรับใช้ใน การดำรงชีวิตเพื่อความมั่นคง ของชาติ 4. ตระหนักถึงความสำคัญใน การอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติในชุมชน ท้องถิ่น ของตน และของประเทศ	1. ลักษณะทางภูมิศาสตร์ กายภาพของ ชุมชน ท้องถิ่น - ที่ตั้ง อาณาเขต - ภูมิประเทศ - ภูมิอากาศ 2. ลักษณะทางภูมิศาสตร์ กายภาพของประเทศไทย - ที่ตั้ง อาณาเขต - ภูมิประเทศของภาคต่าง ๆ - ภูมิอากาศของภาคต่าง ๆ 3. การใช้ข้อมูลภูมิศาสตร์ กายภาพชุมชน ท้องถิ่น และประเทศ เพื่อใช้ใน การดำรงชีวิต และความ มั่นคงของชาติ - การเลือกที่อยู่ และ การประกอบอาชีพ - การป้องกันตนจาก ภัยพิบัติ - การรักษาอาณาเขตของ ประเทศ 4.1 ทรัพยากรธรรมชาติใน ชุมชน - ดิน หิน แร่ธาตุ - ป่าไม้ ภูเขา	40

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
			- แม่น้ำ หนอง คลอง บึง ทะเล - ชายฝั่ง - สัตว์ป่า - สัตว์ทะเล สัตว์น้ำจืด - เปลือกหอย ปะการัง - อื่น ๆ 4.2 ทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทย - ภาคเหนือ - ภาคกลาง - ภาคตะวันออก - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ - ภาคใต้ - กรณีตัวอย่างความสูญเสียจากการไม่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 4.3 วิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ - กรณีตัวอย่างการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	
2	ประวัติศาสตร์ชาติไทย	1. อธิบายความเป็นมาของประวัติศาสตร์ ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศไทยได้ 2. ระบุเหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลงในประวัติศาสตร์ของประเทศไทย	1.1 ความหมาย ความสำคัญของประวัติศาสตร์ 1.2 ข้อมูล หลักฐานทางประวัติศาสตร์ 2.1 วิธีการทางประวัติศาสตร์ 2.2 ประวัติความเป็นมาของชนชาติไทย - ก่อนสุโขทัย - สุโขทัย - อยุธยา	30

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		3. ตระหนัก และสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาประวัติศาสตร์ ชุมชน และของไทย มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์เหตุการณ์ปัจจุบัน และเสนอทางเลือกที่เป็นทางออกของวิกฤติสังคมในแต่ละช่วง	- ธนบุรี - รัตนโกสินทร์ 3.1 การศึกษาประวัติศาสตร์ชุมชนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ 3.2 ศึกษาเหตุการณ์สำคัญของประวัติศาสตร์ชุมชนในแต่ละช่วงที่แสดงถึงทางเลือกที่เป็นทางออกของวิกฤติสังคม	
3	เศรษฐศาสตร์	1. รู้และเข้าใจ ความหมาย ความสำคัญของเศรษฐศาสตร์ 2. นำหลักการทางเศรษฐศาสตร์ไปใช้ในครอบครัวและชุมชนได้ 3. เข้าใจ และเห็นความสำคัญของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีต่อตนเอง ชุมชน 4. ตระหนักในผลกระทบที่เกิดจากกิจกรรมทางด้านการผลิต การบริโภค การแลกเปลี่ยน และการกระจายรายได้ ที่มีต่อประชากรในชุมชน	1. ความหมาย ความสำคัญของเศรษฐศาสตร์ 2.1 เศรษฐศาสตร์ในครอบครัวและชุมชน 2.2 พฤติกรรมการบริโภคในครอบครัว 3. กิจกรรมทางเศรษฐกิจ - การผลิต - การบริโภค - การแลกเปลี่ยน - การกระจายรายได้ 4.1 ปัจจัยการผลิต - ทุน - ที่ดิน - แรงงาน - ผู้ประกอบการ 4.2 การบริโภค การแลกเปลี่ยน และการกระจายรายได้ 4.3 ผลกระทบที่เกิดจากการผลิต การบริโภค การแลกเปลี่ยน	30

ที่	หัวข้อเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		5. เห็นความสำคัญของการนำคุณธรรมมาใช้ในการบริหาร การจัดการทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด 6. ใช้ข้อมูลในท้องถิ่นและชุมชนในการจัดการทรัพยากรการผลิต	และการกระจายรายได้ (กรณีตัวอย่าง) 5. มีคุณธรรมของ - ผู้ผลิต - ผู้บริโภค - การแลกเปลี่ยน - การกระจายรายได้ (กรณีศึกษาคุณธรรมของกิจกรรมเศรษฐกิจ) 6.1 ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นและชุมชน 6.2 แหล่งทุนในหมู่บ้าน และชุมชน เช่น กองทุนหมู่บ้าน สหกรณ์ในชุมชน	
4	การเมืองการปกครอง	1. รู้และเข้าใจความหมาย ความสำคัญของการเมือง การปกครอง 2. รู้และเข้าใจ การปกครองระบอบประชาธิปไตย 3. เข้าใจและสามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจนิติบัญญัติ กับอำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ 4. มีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองในระดับท้องถิ่น และระดับประเทศ	1. ความหมาย ความสำคัญของการเมืองการปกครอง 2.1 อำนาจอธิปไตย 2.2 โครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น 3. ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร อำนาจตุลาการ 4. การมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระดับท้องถิ่น และระดับประเทศ	20

คำอธิบายรายวิชา สค11002 ศาสนาและหน้าที่พลเมือง จำนวน 2 หน่วยกิต ระดับประถมศึกษา

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

1. มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่า และสืบทอดศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ท้องถิ่นและประเทศไทย
2. มีความรู้ ความเข้าใจดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตยโดยกฎหมายเบื้องต้นกฎระเบียบของชุมชน สังคม และประเทศ

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

1. ความหมาย ความสำคัญของศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี
2. พุทธประวัติ และประวัติศาสตร์ของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย
3. หลักธรรม และการปฏิบัติตามหลักธรรมของแต่ละศาสนา
4. บุคคลตัวอย่างที่ใช้หลักธรรมทางศาสนาในการดำเนินชีวิต
5. วัฒนธรรมประเพณี ค่านิยมที่พึงประสงค์ของชุมชน สังคมในท้องถิ่นและสังคมไทย
6. สิทธิเสรีภาพ บทบาทหน้าที่ของพลเมืองในสังคมประชาธิปไตย
7. ปัญหาและสถานการณ์การเมือง การปกครองที่เกิดขึ้นในชุมชน
8. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามกฎหมาย
9. กฎหมายในชีวิตประจำวัน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

จัดให้มีการค้นคว้าหาความรู้ จากสื่อเอกสาร ตำรา สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ภูมิปัญญา ผู้รู้ สถาบันทางศาสนา การฝึกปฏิบัติ การทำโครงการ การจัดกลุ่มอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวิเคราะห์ สถานการณ์จำลอง การสรุปผลการเรียนรู้ และนำเสนอในรูปแบบต่างๆ

การวัดและประเมินผล

ประเมินจากการทดสอบ การสังเกต การประเมินการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและการตรวจผลงาน ฯลฯ

**รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา สค11002 ศาสนาและหน้าที่พลเมือง จำนวน 2 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา**

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

1. มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นคุณค่า และสืบทอดศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นและประเทศไทย
2. มีความรู้ความเข้าใจดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตยกฎหมายเบื้องต้นกฎระเบียบของชุมชน สังคม และประเทศ

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี	1. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ ความหมายความสำคัญของ ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ในประเทศไทย 2. มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ พุทธประวัติ และประวัติ ศาสดาของศาสนาต่าง ๆ 3.1 มีความรู้ ความเข้าใจใน หลักธรรม และการปฏิบัติ ธรรมแต่ละศาสนา 3.2 ตระหนักถึงคุณค่า และ เห็นความสำคัญในการนำ หลักธรรมมาใช้ในการ ดำรงชีวิต 4. มีทักษะในการปฏิบัติตน ตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ	1. ความหมายความสำคัญของ ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี 2. พุทธประวัติ และประวัติ ศาสดาของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย - ประวัติพระเยซู - ประวัติพระมุฮัมมัด - ฯลฯ 3.1 หลักธรรมสำคัญของ ศาสนาพุทธ - เบญจศีล เบญจธรรม - ทศพิธราชธรรม - พรหมวิหาร 4 - หลักธรรมสำคัญของศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ศาสนาฮินดู 4.1 การปฏิบัติตนตามหลัก ศาสนา - พุทธ - คริสต์ - อิสลาม - ฮินดู	20

ที่	หัวข้อ	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
		5. สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลที่ต่างความเชื่อทางศาสนาในสังคมได้อย่างสันติสุข 6. มีความรู้ ความเข้าใจในวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน ท้องถิ่น และของประเทศ 7. ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมประเพณีของชุมชน ท้องถิ่น และของประเทศ 8. มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น 9. นำค่านิยมที่พึงประสงค์ของสังคม ชุมชน มาประพฤติปฏิบัติจนเป็นนิสัย	4.2 บุคคลตัวอย่างที่ใช้หลักธรรมทางศาสนาในการดำเนินชีวิต 5. การแก้ปัญหาความแตกแยกของบุคคล สังคม ชุมชน เพราะความแตกต่างความเชื่อศาสนา และสังคมด้วยสันติวิธี (กรณีตัวอย่าง) - จากพุทธประวัติ - จากประสบการณ์ของผู้เรียน 6. วัฒนธรรมประเพณีในชุมชน ท้องถิ่น ภาคต่าง ๆ ของประเทศไทย - ภาษา การแต่งกาย อาหาร ฯลฯ ของภาคต่าง ๆ - ประเพณีของแต่ละชุมชน ท้องถิ่น ภาค เช่น แห่เทียนพรรษา, บุญเดือนสิบ, ลอยกระทง, ประเพณีวิ่งควาย, ยี่เป็ง 8. การอนุรักษ์ และสืบสานวัฒนธรรมประเพณีของภาคต่าง ๆ (กรณีตัวอย่าง) 9. การประพฤติปฏิบัติตนเพื่อการอนุรักษ์ และสืบสานวัฒนธรรมประเพณี ค่านิยมที่พึงประสงค์ของชุมชน สังคมไทย	20

คำอธิบายรายวิชา สค11003 การพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม จำนวน 1 หน่วยกิต ระดับประถมศึกษา

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจหลักการพัฒนาชุมชน สังคม และวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

1. ความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์ ของการพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม
2. วิธีการจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลชุมชนอย่างง่าย
3. การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม
4. การนำผลที่ได้จากการวางแผนพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

จัดให้ผู้เรียนฝึกทักษะการจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การจัดแผนพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม โดยการเข้าร่วมสังเกตการณ์ สร้างสถานการณ์จำลอง จัดทำเวทีประชาคม และการศึกษาดูงาน

การวัดและประเมินผล

ผลงาน และมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ของการจัดทำแผนพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม

**รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา สค11003 การพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม จำนวน 1 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา**

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจหลักการพัฒนาชุมชน สังคม และวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	พัฒนาตนเอง	1. มีความรู้ ความเข้าใจ หลักการ พัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม 2. มีความรู้ ความเข้าใจ และ เห็นความสำคัญของข้อมูล ตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม 3. วิเคราะห์และอธิบายข้อมูล	1. หลักการพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม 2. ความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์ ของข้อมูลด้าน - ภูมิศาสตร์ - ประวัติศาสตร์ - เศรษฐศาสตร์ - การเมือง การปกครอง - ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี - หน้าที่พลเมือง - ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม - สาธารณสุข - การศึกษา 3. วิธีการจัดเก็บ วิเคราะห์ ข้อมูลอย่างง่าย และเผยแพร่ ข้อมูล	20
		4. เกิดความตระหนัก และมี ส่วนร่วมในการจัดทำแผน พัฒนาชุมชน สังคม 5. นำแนวทางการพัฒนา ชุมชน สังคม ไปประยุกต์ใช้กับ ตนเอง และครอบครัว	4. การมีส่วนร่วมในการ วางแผนพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม 5. การนำผลที่ได้จากการ วางแผนไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตประจำวัน	20

คำอธิบายรายวิชาเลือก
และรายละเอียดคำอธิบายรายวิชาเลือก

คำอธิบายรายวิชา สค12010 ประชาธิปไตยในชุมชน จำนวน 1 หน่วยกิต ระดับประถมศึกษา

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย กฎหมายเบื้องต้น กฎระเบียบของชุมชน สังคม และประเทศ

ศึกษาและฝึกทักษะเกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

1. ความหมายของประชาธิปไตยในชุมชน
2. รูปแบบของประชาธิปไตยในชุมชน/ท้องถิ่น
3. ประชาธิปไตยที่ตนเองมีต่อชุมชน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

จัดให้มีการอภิปรายความหมาย ความสำคัญของประชาธิปไตยในชุมชน จัดนิทรรศการ รูปแบบประชาธิปไตยในชุมชน/ท้องถิ่นของตนเองพร้อม ให้ผู้เรียนจัดทำรายงาน และนำเสนอในรูปแบบที่หลากหลาย

การวัดและประเมินผล

จากการสังเกต ใบงาน การอภิปราย การมีส่วนร่วม การทดสอบ

**รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา สค12010 ประชาธิปไตยในชุมชน จำนวน 1 หน่วยกิต
ระดับประถมศึกษา**

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ

มีความรู้ ความเข้าใจดำเนินชีวิตตามวิถีประชาธิปไตย กฎหมายเบื้องต้น กฎระเบียบของชุมชน สังคม และประเทศ

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)
1	ประชาธิปไตยในชุมชน	1. อธิบายความหมาย ความสำคัญ ของประชาธิปไตยใน ชุมชนได้ 2. อธิบายเกี่ยวกับรูปแบบ ประชาธิปไตยในชุมชน/ ท้องถิ่นได้ 3. บอกประเภทของประชาธิปไตย ได้ 4. บอกประเภทของการเลือกตั้ง ได้ 5. อธิบายเกี่ยวกับการมีจิต สาธารณะได้	1. ความหมาย ความสำคัญ ของประชาธิปไตยใน ชุมชน 2. รูปแบบประชาธิปไตยใน ชุมชน/ท้องถิ่น 3. ประเภทของประชาธิปไตย 3.1 ประชาธิปไตยทางตรง 3.2 ประชาธิปไตยทางอ้อม 4. การเลือกตั้ง 4.1 การเลือกตั้ง สส. 4.2 การเลือกตั้ง สว. 4.3 การเลือกตั้งผู้ว่าฯ 4.4 การเลือกตั้งแบบ ท้องถิ่น 5. การมีจิตสาธารณะ	40

แผนการลงทะเบียนเรียน ระดับประถมศึกษา

ที่	สารการเรียนรู้	ภาคเรียนที่ 1		ภาคเรียนที่ 2		ภาคเรียนที่ 3			ภาคเรียนที่ 4				
		รหัส	รายวิชา	นค.	รหัส	รายวิชา	นค.	รหัส	รายวิชา	นค.	รหัส	รายวิชา	นค.
วิชาบังคับ													
1	ทักษะการเรียนรู้	ทร11001	ทักษะการเรียนรู้	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	ความรู้พื้นฐาน	พท11001	ภาษาไทย	3	พค11001	คณิตศาสตร์	3	พค11001	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน	3			
		พว11001	วิทยาศาสตร์	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	การประกอบอาชีพ	อช11001	ช่องทางการเข้าสู่อาชีพ	2	อช11002	ทักษะการประกอบอาชีพ	4	อช11003	พัฒนาอาชีพให้ยั่งยืน	2	-	-	-
4	ทักษะการดำเนินชีวิต	ทช11001	เสริมธุรกิจพอเพียง	1	ทช11002	สู่ศึกษา พลศึกษา	2	-	-	-	ทช 11003	ศิลปศึกษา	2
5	การพัฒนาสังคม	-	-	-	สค11001	สังคมศึกษา	3	สค11102	ศาสนา และหน้าที่พลเมือง	2	-	-	-
								สค11003	การพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม	1	-	-	-
วิชาเลือก													
1	ทักษะการเรียนรู้	-	-	-	พร02005	การรู้จักตนเอง	1	พร02006	โครงการเพื่อพัฒนา ทักษะการเรียนรู้	3	-	-	-
2	ความรู้พื้นฐาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	พท12004	บันทึกไว้ ได้ประโยชน์	1
								-	-	-	พค12004	ปัญหาพาลิน	2
3	การประกอบอาชีพ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	อช02026	ธุรกิจของเครื่องดื่ม	2
4	ทักษะการดำเนินชีวิต	-	-	-	-	-	-	ทช02001	บัญชีชาวบ้าน	1	ทช02005	ศิลปะเพื่อสุขภาพ	1
5	การพัฒนาสังคม	-	-	-	-	-	-	สค12010	ประชาธิปไตยในชุมชน	1	-	-	-
			รวม	14		รวม	13		รวม	13		รวม	8

วิธีการจัดการเรียนรู้

การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่

1. **การเรียนรู้ด้วยตนเอง** เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนกำหนดแผนการเรียนรู้ของตนเอง ตามรายวิชาที่ลงทะเบียนเรียน โดยมีครูเป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำในการการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ภูมิปัญญา ผู้รู้ และสื่อต่าง ๆ
2. **การเรียนรู้แบบพบกลุ่ม** เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดให้ผู้เรียนมาพบกัน โดยมีครูเป็นผู้ดำเนินการให้เกิดกระบวนการกลุ่ม เพื่อให้มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และหาข้อสรุปร่วมกัน
3. **การเรียนรู้แบบทางไกล** เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ โดยที่ผู้เรียนและครูจะสื่อสารกันทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นส่วนใหญ่ หรือถ้ามีความจำเป็นอาจพบกันเป็นครั้งคราว
4. **การเรียนรู้แบบชั้นเรียน** เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สถานศึกษากำหนดรายวิชา เวลาเรียนและสถานที่ ที่ชัดเจน ซึ่งวิธีการจัดการเรียนรู้เหมาะสำหรับผู้เรียนที่มีเวลาเข้ามาเข้าชั้นเรียน
5. **การเรียนรู้ตามอัธยาศัย** เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความต้องการ และความสนใจ จากสื่อเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือจากการฝึกปฏิบัติตามแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ แล้วนำความรู้และประสบการณ์มาเทียบโอนเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
6. **การเรียนรู้จากการทำโครงการ** เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนกำหนดเรื่องโดยสมัครใจ ตามความสนใจ ความต้องการ หรือสภาพ ปัญหา ที่จะนำไปสู่การศึกษาค้นคว้า ทดลอง ลงมือปฏิบัติจริง และมีการสรุปผลการดำเนินการตามโครงการ โดยมีครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา แนะนำ อำนวยความสะดวก ในการเรียนรู้ และกระตุ้นเสริมแรงให้เกิดการเรียนรู้
7. **การเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ** สถานศึกษาสามารถออกแบบวิธีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบ อื่น ๆ ได้ตามความต้องการของผู้เรียน

วิธีการจัดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง สถานศึกษาและผู้เรียนร่วมกันกำหนดวิธีเรียนโดยเลือกเรียนวิธีใดวิธีหนึ่ง หรือหลายวิธีก็ได้ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของเนื้อหา และสอดคล้องกับวิถีชีวิต และการทำงานของ ผู้เรียน โดยขณะเดียวกันสถานศึกษาสามารถจัดให้มีการสอนเสริมได้ทุกวิธีเรียน เพื่อเติมเต็มความรู้ให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้

การจัดกระบวนการเรียนรู้

การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนรู้ ตามปรัชญาพื้นฐานของการศึกษานอกโรงเรียน “คิดเป็น” โดยเน้นพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ ประยุกต์ใช้ความรู้ และสร้างองค์ความรู้สำหรับตนเอง และชุมชน สังคม จึงกำหนดรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ กศน. หรือ ONIE MODEL ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบตามปรัชญา “คิดเป็น” ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นกำหนดสภาพ ปัญหา ความต้องการในการเรียนรู้ (O : Orientation)
2. ขั้นแสวงหาข้อมูลและจัดการเรียนรู้ (N : New ways of learning)
3. ขั้นปฏิบัติและนำไปประยุกต์ใช้ (I : Implementation)
4. ขั้นประเมินผลการเรียนรู้ (E : Evaluation)

ขั้นที่ 1 กำหนดสภาพ ปัญหา ความต้องการในการเรียนรู้ (O : Orientation)

เป็นการเรียนรู้จากสภาพ ปัญหา หรือความต้องการของผู้เรียน และชุมชน สังคม โดยให้เชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิม และสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร

ขั้นตอนการเรียนรู้

1. ครูและผู้เรียนร่วมกันกำหนดสภาพ ปัญหา ความต้องการในการเรียนรู้ ซึ่งอาจจะได้มาจากสถานการณ์ในขณะนั้น หรือเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง หรือเป็นประเด็นที่กำลังขัดแย้ง และกำลังอยู่ในความสนใจของชุมชน ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนกระตือรือร้นที่จะหาทางออกของปัญหา หรือความต้องการนั้น ๆ
2. ทำความเข้าใจกับสภาพ ปัญหา ความต้องการในสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ โดยดึงความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน เน้นการมีส่วนร่วม มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สะท้อนความคิดและอภิปราย โดยให้เชื่อมโยงกับความรู้ใหม่
3. วางแผนการเรียนรู้ที่เหมาะสม โดยกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดสามารถเห็นแนวทางในการค้นพบความรู้หรือคำตอบได้ด้วยตนเอง

ขั้นที่ 2 ค้นหาข้อมูลและจัดการเรียนรู้ (N : New ways of learning)

การค้นหาข้อมูลและจัดการเรียนรู้ โดยศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ และรวบรวมข้อมูลของตนเอง ข้อมูลของชุมชน สังคม และข้อมูลทางวิชาการ จากสื่อและแหล่งความรู้ที่หลากหลายมีการระดมความคิดเห็น วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และสรุปเป็นความรู้

ขั้นตอนการเรียนรู้

1. ผู้เรียนแสวงหาความรู้ตามแผนการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ กระบวนการกลุ่ม ศึกษาจากผู้รู้/ภูมิปัญญา และวิธีอื่น ๆ ที่เหมาะสม
2. ครูและผู้เรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสรุปความรู้เบื้องต้น โดยใช้คำถามปลายเปิดในการชวนคิด ชวนคุย เป็นเครื่องมือ ด้วยกระบวนการการระดมสมอง สะท้อนความคิดและอภิปราย ซึ่งจะได้ความรู้ใหม่ ๆ เพื่อใช้ปฏิบัติและนำไปประยุกต์ใช้
3. ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ไปตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อประเมินความเป็นไปได้โดยวิธีต่าง ๆ เช่น การทดลอง การทดสอบ การตรวจสอบกับผู้รู้

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติและนำไปประยุกต์ใช้ (I : Implementation)

นำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติ และประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ เหมาะสมกับวัฒนธรรม และสังคม

ขั้นตอนการเรียนรู้

1. ผู้เรียนนำความรู้ไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตโดยสังเกตปรากฏการณ์ จดบันทึกผลการนำไปใช้
2. ปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่อง สรุป จัดทำรายงานและรวบรวมไว้ในแฟ้มสะสมงาน

ขั้นที่ 4 การประเมินผลการเรียนรู้ (E : Evaluation)

ประเมิน ทบทวน แก้ไขข้อบกพร่อง ผลจากการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้แล้วสรุปเป็นความรู้ใหม่ พร้อมกับเผยแพร่ผลงาน

ขั้นตอนการเรียนรู้

1. ครู และผู้เรียนนำแฟ้มสะสมงาน และผลงานที่ได้จากการปฏิบัติมา สรุปเป็นองค์ความรู้ ใช้เป็นสารสนเทศ เพื่อนำเสนอต่อสาธารณชน โดยประเมินคุณภาพการเรียนรู้ ได้แก่ ประเมินผลการเรียนรู้ กระบวนการปฏิบัติงาน แหล่งเรียนรู้ และสารสนเทศที่นำมาใช้

2. ครู และผู้เรียนร่วมกันสร้างเกณฑ์การประเมินคุณภาพการเรียนรู้

3. ครู ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้องร่วมกันประเมิน พัฒนาการเรียนรู้ให้เป็นไปตามเกณฑ์คุณภาพการเรียนรู้

ทั้ง 4 ขั้นตอนดังกล่าวข้างต้น เป็นวงจรของกระบวนการเรียนรู้ ตามปรัชญาคิดเป็น ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำหลักการ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ทั้ง 4 ขั้นตอน ใช้เป็นหลักในการจัดแผนการเรียนรู้โดยปรับใช้ ขั้นตอนการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมตามสภาพของรายวิชา หรือเงื่อนไขอื่น ๆ ตามความต้องการของผู้เรียน

สื่อการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้เน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อบุคคล ภูมิปัญญา แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชน และแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ผู้เรียน ครู สามารถพัฒนาการเรียนรู้ขึ้นเอง หรือนำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่ใกล้ตัว และข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการเรียนรู้ โดยใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อต่าง ๆ ซึ่งจะส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม เข้าใจง่าย เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลา

การเทียบโอน

สถานศึกษาต้องจัดให้มีการเทียบโอนผลการเรียนหรือเทียบโอนความรู้ประสบการณ์ของผู้เรียน ให้เป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยสถานศึกษาต้องจัดทำระเบียบหรือแนวปฏิบัติการเทียบโอนให้สอดคล้องกับ แนวทางการเทียบโอนที่สำนักงาน กศน. กำหนด

การวัดและประเมินผลการเรียน

การวัดผลและประเมินผลการเรียน เป็นกระบวนการที่ให้ได้ว่าซึ่งข้อมูลสารสนเทศที่แสดงถึง การพัฒนา ความก้าวหน้า ความสำเร็จ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา และเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพ เกิดทักษะกระบวนการและค่านิยมที่พึงประสงค์ ซึ่งสถานศึกษาในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษา จะต้องจัดทำระเบียบ และแนวทางปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน และเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน

1. การวัดและประเมินผลรายวิชา เป็นการประเมินผลการเรียนรายวิชา สถานศึกษาต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะ

กระบวนการ คุณธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ อันเป็นผลเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพียงใดและต้องมีการประเมินผลรวมเพื่อทราบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนบรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้หรือไม่อย่างไร ดังนั้น การวัดและประเมินผลจึงต้องใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2. การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการประเมินสิ่งที่ผู้เรียนปฏิบัติเพื่อการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม โดยพิจารณาทั้งเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรมและผลจากการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

3. การประเมินคุณธรรม เป็นการประเมินสิ่งที่ต้องการปลูกฝังในตัวผู้เรียนโดยประเมินจากกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งด้านการพัฒนาตน การพัฒนางาน การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การพัฒนาคุณภาพชีวิต การเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ และกิจกรรมในลักษณะอื่น ๆ ที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

4. การประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนเข้ารับการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ ในภาคเรียนสุดท้ายของทุกระดับการศึกษาในสาระการเรียนรู้ที่สำนักงาน กศน. กำหนดการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบผลการเรียนของผู้เรียนสำหรับนำไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษานอกระบบต่อไป การประเมินดังกล่าว ไม่มีผลต่อการได้หรือตกของผู้เรียน

การจบหลักสูตร

ผู้จบการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในแต่ละระดับการศึกษา ต้องผ่านเกณฑ์การจบหลักสูตร ดังนี้

1. ผ่านการประเมิน และได้รับการตัดสินผลการเรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดทั้ง 5 สาระการเรียนรู้ และได้ตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดตามโครงสร้างหลักสูตร
2. ผ่านกระบวนการประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตไม่น้อยกว่า 100 ชั่วโมง
3. ผ่านกระบวนการประเมินคุณธรรม
4. เข้ารับการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

เอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด สถานศึกษาทุกแห่งต้องใช้เอกสารหลักฐานการศึกษาเหมือนกันเพื่อประโยชน์ในการสื่อความเข้าใจที่ตรงกันและการส่งต่อ ได้แก่

1. ระเบียบแสดงผลการเรียน
2. หลักฐานแสดงวุฒิการศึกษา (ประกาศนียบัตร)
3. แบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา

เอกสารหลักฐานการศึกษาอื่น ๆ สถานศึกษาต้องพิจารณาจัดทำ เพื่อใช้ประกอบการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตามที่เห็นสมควร เช่น แบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ. 2546. **แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับกลุ่มเป้าหมายการศึกษานอกระบบ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. 2539. **การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ อลิอันเพลส.
- ธำรง บัวศรี. 2531. **ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร: เอรวิณการพิมพ์.
- ราชกิจจานุเบกษา. 2550. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550**. กรุงเทพฯ: มปท.
- วิชัย คิสสระ. 2535. **การพัฒนาหลักสูตรและการสอน**. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปลาปาก. 2553. **บริบทพื้นฐาน**. (อัครา) สมนึก ธาตุทอง และนุชนาถ ธาตุทอง. 2545. **การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: เพชรเกษมการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ม.ป.ป. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: พรินทวนกราฟฟิค.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. 2551. **พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551**. กรุงเทพฯ : มปท.
- _____. 2552. **หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : มปท.
- _____. 2553 ก. **คู่มือการดำเนินงาน**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: พับบลิก เอ็ดดูเคชั่น.
- _____. 2553 ข. **แนวทางการจัดการเรียนรู้**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: พับบลิก เอ็ดดูเคชั่น.
- _____. 2553 ค. **แนวทางการเทียบโอนผลการเรียน**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : พับบลิก เอ็ดดูเคชั่น.
- _____. 2553 ง. **แนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : พับบลิก เอ็ดดูเคชั่น.
- _____. 2553 จ. **มาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ : รัชนีการพิมพ์.
- _____. 2553 ฉ. **สาระการประกอบอาชีพ**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: พับบลิก เอ็ดดูเคชั่น.
- _____. 2553 ช. **สาระการพัฒนาสังคม**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: พับบลิก เอ็ดดูเคชั่น.
- _____. 2553 ซ. **สาระความรู้พื้นฐาน**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: พับบลิก เอ็ดดูเคชั่น.
- _____. 2553 ฌ. **สาระทักษะการดำเนินชีวิต**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: พับบลิก เอ็ดดูเคชั่น.
- _____. 2553 ฎ. **สาระทักษะการเรียนรู้**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: พับบลิก เอ็ดดูเคชั่น.
- เสาวพร เมืองแก้ว. 2538. **การพัฒนาหลักสูตรครุศาสตร**. กรุงเทพมหานคร: หจก. พี. เอ็นท์. การพิมพ์.
- อำภา บุญช่วย. 2537. **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- อุทัย บุญประเสริฐ. 2543. **การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน**. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. 2545. **การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกสารและสิ่งอ้างอิง (ต่อ)

- Beauchamp, G. A. 1975. **Curriculum Theory**. (3 rd ed.). Wilmette, Illinois: The Kage Press.
- Cheng, Y.C. 1996. **School Effectiveness and School-Based Management: A Mechanism for Development**. London: the Farmer Press.
- David, J. L. 1996. “The Who, What, and Why of Site- Based Management”. **Educational Leadership**. 53,4 (December 1995-January 1996): 4-9.
- Good, C. V. 1973. **Dictionary of Education**. (3 rd ed.). New York: McGraw-Hill Book.
- Saylor, J. G. and W. M. Alexander. 1974. **Planning Curriculum for Schools**. New York: Holt, Rhinehart and Winston.
- Taba, H. 1962. **Curriculum Development: Theory and Practice**. New York: Harcourt, Brace & Word.
- Tyler, R. W. 1949. **Basic Principles of Curriculum and Instruction**. Chicago: The University of Chicago Press.

กระทรวงมหาดไทย. ข้อมูลจังหวัด อำเภอ ในประเทศไทย

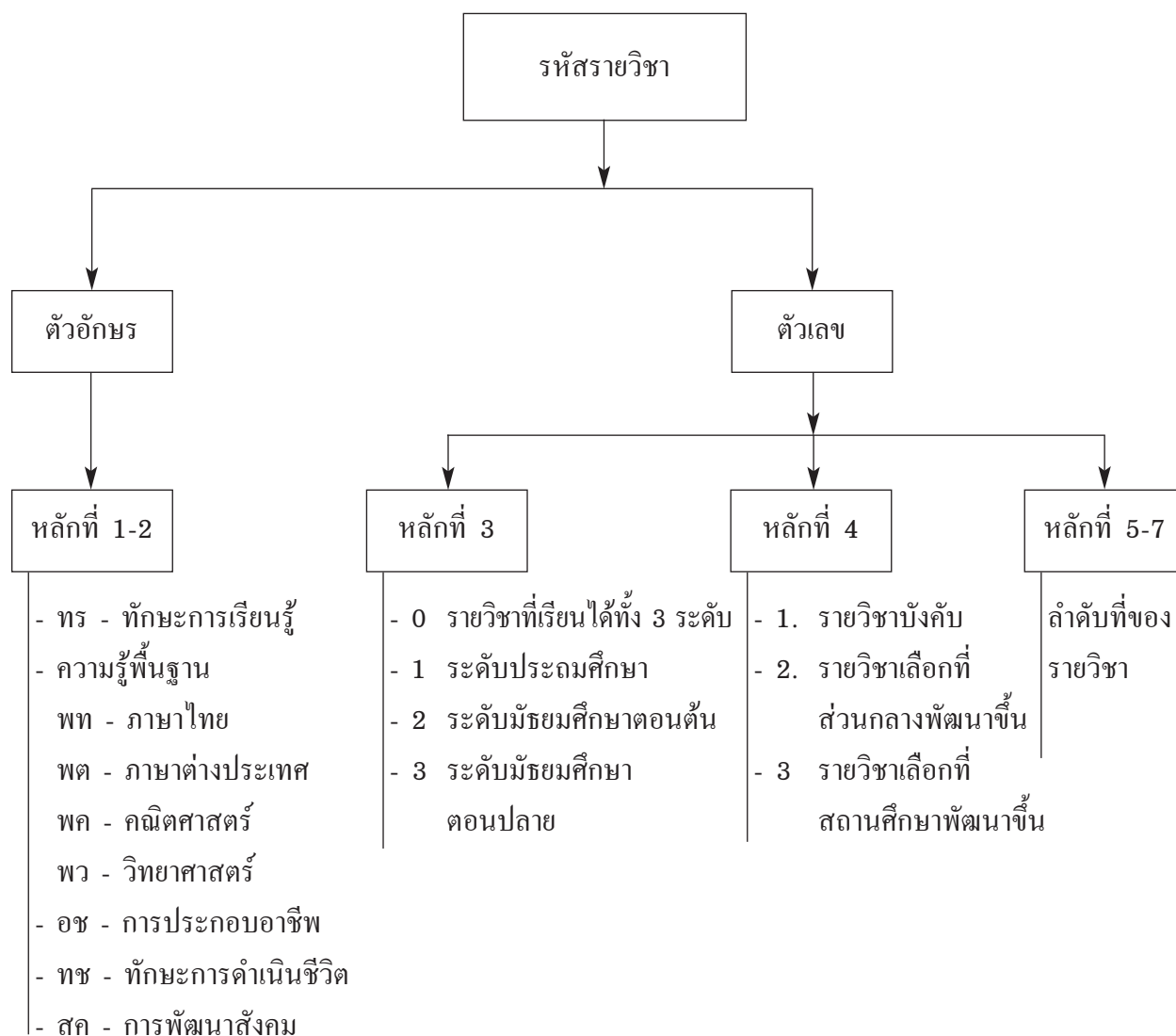
http://www.moi.go.th/portal/page?_pageid=33,162297&_dad=portal&_schema=PORTAL

<http://www.amphoe.com/main.php>

ภาคผนวก

การกำหนดรหัสรายวิชา

การกำหนดรหัสรายวิชาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยกำหนดเป็นตัวอักษร 2 หลัก และตัวเลข 5 หลัก ดังนี้ คือ

การกำหนดรหัสรายวิชาบังคับกำหนดให้มี 7 หลัก ดังนี้คือ

หลักที่ 1 และ 2 เป็นตัวอักษร แทน 5 สารคดีผังข้างบน

หลักที่ 3 หมายถึง ระดับการศึกษา ตัวเลข 1, 2 และ 3 แทนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามลำดับ สำหรับเลข 0 หมายถึง รายวิชา ที่เรียนได้ทั้ง 3 ระดับ

หลักที่ 4 หมายถึง ประเภทของรายวิชา ตัวเลข 1 หมายถึง รายวิชาบังคับ และตัวเลข 2 หมายถึง รายวิชาเลือกที่ส่วนกลางพัฒนาขึ้น สำหรับ เลข 3 ให้เป็นประเภทของรายวิชาที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้นเอง

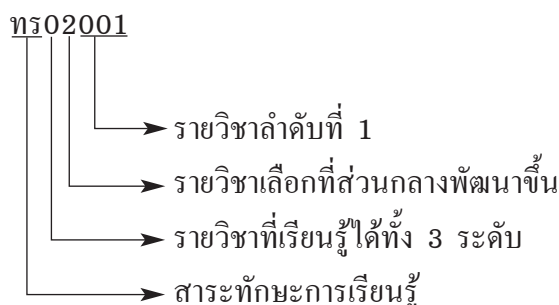
หลักที่ 5-7 หมายถึง ลำดับที่ของรายวิชาตามสาระต่าง ๆ

ตัวอย่าง

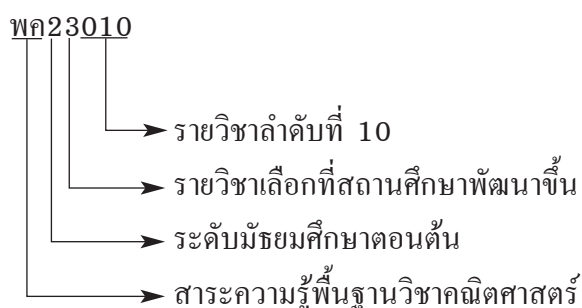
ตัวอย่างที่ 1 รายวิชา “ทักษะการเรียนรู้” เป็นรายวิชาบังคับในสาระทักษะการเรียนรู้ ระดับประถมศึกษา

ตัวอย่างที่ 2 รายวิชา “วิจัยในชุมชน” เป็นรายวิชาเลือกในสาระทักษะการเรียนรู้ สามารถเรียนได้ทั้ง 3 ระดับ

ตัวอย่างที่ 3 รายวิชา “การคิดดอกเบี้ย” เป็นรายวิชาเลือกที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้น ในสาระความรู้พื้นฐาน วิชาคณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเลือก

จากโครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้ง 3 ระดับ คือ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย มีรายวิชาที่ให้เลือกรเรียน จำนวน 12, 16 และ 32 หน่วยกิต ตามลำดับในส่วนรายวิชาที่ให้เลือกนั้น ผู้เรียนสามารถเลือกได้ตามความต้องการ หรือตามปัญหาของสังคม หรือของผู้เรียนในขณะนั้นโดยรายวิชาเลือกเหล่านี้ อาจจะได้มาจากที่สำนักงาน กศน. หรือที่สถานศึกษาพัฒนาขึ้น โดยการกำหนดเป็นคำอธิบายรายวิชาและรายละเอียดคำอธิบายรายวิชา

คำอธิบายรายวิชา และรายละเอียดคำอธิบายรายวิชา

ความหมายของคำอธิบายรายวิชา

คำอธิบายรายวิชา หมายถึง ข้อมูลรายละเอียดของแต่ละรายวิชา ประกอบด้วย รหัสรายวิชา ชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต ระดับการศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางที่ครูใช้ในการวางแผน และออกแบบการเรียนรู้

หลักการจัดทำคำอธิบายรายวิชา

1. เป็นรายวิชาที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ชั้น ๆ มีเนื้อหาจบในตัวเอง และมีประโยชน์ต่อผู้เรียน ชุมชน สังคม
2. เขียนให้กระชับระบุว่าต้องศึกษาเรื่องอะไร หรือต้องปฏิบัติอย่างไรบ้าง มีการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้เพื่อให้ได้อะไร เมื่อเรียนจบรายวิชานี้แล้ว มีขั้นตอนการวัดและประเมินผลอย่างไร โดยเน้น การประเมินตามสภาพจริง
3. ในการพัฒนาหลักสูตร จำเป็นจะต้องมีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน คือ ข้อมูลทางด้านความต้องการ ความจำเป็นและปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ตลอดจนนโยบายทางการศึกษา ของรัฐ ข้อมูลทางด้านจิตวิทยา ปรัชญาการศึกษา ความต้องการของผู้เรียน
4. การกำหนดเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน เพื่อความสมบูรณ์ให้ได้วิชาความรู้ที่ถูกต้องเหมาะสม จึงมีการจัดลำดับเนื้อหาเหล่านั้นว่า เนื้อหาสาระใดควรเป็นพื้นฐานของเนื้อหาใดบ้าง ควรให้เรียนอะไรก่อน อะไรหลัง ตามหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ ในการเขียนคำอธิบายรายวิชาให้เขียนเป็นวลีและกระชับ
5. การประเมินผลหลักสูตร เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหลักสูตรว่าเมื่อนำหลักสูตรไปใช้ แล้วนั้น ผู้ที่จบหลักสูตรนั้นๆ ไปแล้ว มีคุณสมบัติ มีความรู้ความสามารถที่หลักสูตรกำหนดไว้หรือไม่

ขั้นตอนการจัดทำคำอธิบายรายวิชา

1. ครู ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้องร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลที่จะนำมาจัดทำหลักสูตร รายวิชาเลือก เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน และชุมชน สังคม
2. การจัดทำคำอธิบายรายวิชา จะต้องมีส่วนร่วมจัดทำ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญเนื้อหา ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผล
3. รูปแบบการเขียนคำอธิบายรายวิชา ใช้แบบฟอร์มที่ปรากฏในหน้าต่อไป

รูปแบบการกำหนดคำอธิบายรายวิชา

รหัสรายวิชา.....ชื่อรายวิชา.....จำนวน.....หน่วยกิต
ระดับ.....

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ.....
.....
.....
.....
.....

ศึกษาและฝึกทักษะ
.....
.....
.....
.....
.....
.....

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้
.....
.....
.....
.....
.....
.....

การวัดและประเมินผล
.....
.....
.....
.....
.....
.....

การเขียนคำอธิบายรายวิชาตามแบบที่กำหนด ดังนี้

3.1 กำหนดรหัสและชื่อรายวิชา โดยครู ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาเนื้อหาที่จะมาทำหลักสูตรรายวิชาเลือก แล้วกำหนดรหัสรายวิชาและชื่อรายวิชาให้ครอบคลุมเนื้อหาที่จะนำมาจัดทำเป็นหลักสูตร

3.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ เมื่อได้ชื่อรายวิชาแล้ว ให้เปิดเอกสารสาระการเรียนรู้ว่าชื่อรายวิชาตามข้อ 3.1 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ใด เช่น การทำนาเกษตรอินทรีย์ อยู่ในสาระการประกอบอาชีพ สอดคล้องกับ มาตรฐานที่ 3.2 และ 3.3

3.3 กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ระดับ พิจารณาสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดในข้อ 3.2 ว่ารายละเอียดเนื้อหาในรายวิชาเลือกจะสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ระดับใด ดูได้จากเอกสารสาระการเรียนรู้ เช่น การทำนาเกษตรอินทรีย์ ระดับประถมศึกษา จากสาระการประกอบอาชีพมาตรฐานที่ 3.2 และ 3.3 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ระดับใด

1. มีความรู้ความเข้าใจทักษะในอาชีพที่ตัดสินใจเลือกบนพื้นฐานความรู้ กระบวนการผลิต กระบวนการตลาดที่ใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีที่เหมาะสม

2. มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถจัดทำแผนงาน และโครงการธุรกิจเข้าสู่ตลาดการแข่งขันตามแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการมีอยู่มีกิน

3.4 การศึกษาและฝึกทักษะ ในหัวข้อนี้ให้ใส่เนื้อหา ว่ามีเนื้อหาใดบ้างที่ต้องเรียนรู้ และเรื่องใดบ้างที่ต้องนำไปปฏิบัติ หรือสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ก็ให้กำหนดไว้โดยให้เขียนเป็นคำอธิบายดังตัวอย่าง เช่น

งานเกษตร เป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์และการประมงตามกระบวนการผลิต และการจัดการผลผลิต มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเพิ่มผลผลิต ปลูกฝังความรับผิดชอบ การอนุรักษ์พลังงาน และสิ่งแวดล้อมเพื่อนำไปสู่การสร้างงานอาชีพ

3.5 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จากเนื้อหาที่เป็นความรู้ ทักษะ เพื่อให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เช่น

เน้นการสำรวจอาชีพในชุมชน ประเทศ และโลก เพื่อพิจารณาสิ่งที่ต้องพัฒนาแล้วนำมาวิเคราะห์ รวมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สรุปเป็นองค์ความรู้ในสิ่งที่ต้องพัฒนา

ดังนั้น ชิ้นงานที่เกิดจากการจัดประสบการณ์นำมาใช้เป็นคะแนนเก็บระหว่างภาคได้ เช่น ผลการสำรวจ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์

3.6 การวัดและประเมินผล สามารถวัดและประเมินผลจากการจัดประสบการณ์ได้ เช่น รายงาน แบบบันทึก ผลการสังเกต

3.7 จำนวนหน่วยกิต เป็นเวลาทั้งหมดที่ใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ว่าใช้เวลากี่ชั่วโมง และให้เทียบค่า 40 ชั่วโมง มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

ขั้นตอนการจัดทำรายละเอียดคำอธิบายรายวิชา

รายละเอียดคำอธิบายรายวิชา เป็นการนำคำอธิบายรายวิชามาเขียนรายละเอียด เพื่อให้ครูนำไปจัดแผนการเรียนรู้ หรือใช้ในการเทียบโอนผลการเรียน หรือไปจัดหาสื่อ โดยใช้รูปแบบตามแบบฟอร์มข้างล่าง

รูปแบบการกำหนดรายละเอียดคำอธิบายรายวิชา

รหัสรายวิชา.....ชื่อรายวิชา.....จำนวน.....หน่วยกิต
ระดับ.....

มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ.....

ที่	หัวเรื่อง	ตัวชี้วัด	เนื้อหา	จำนวน (ชั่วโมง)

ขั้นตอนการกำหนดรายละเอียดคำอธิบายรายวิชา มีดังนี้

1. ให้นำรหัสรายวิชาและชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต ระดับการศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้ระดับ จากคำอธิบายรายวิชามาใส่ให้เหมือนกัน

2. หัวเรื่อง หมายถึง เนื้อหาจากขั้นตอน “การศึกษาและฝึกทักษะ” ในคำอธิบายรายวิชา มาพิจารณาว่ามีหัวเรื่องอะไรบ้าง มาบรรจุลงในตารางตามลำดับการเรียนรู้

3. ตัวชี้วัด หมายถึง ตัวแปรประกอบหรือองค์ประกอบที่มีค่าแสดงถึงลักษณะหรือปริมาณของ สถานภาพที่ต้องการศึกษา ณ จุดเวลา หรือช่วงเวลาหนึ่ง ค่าของตัวชี้วัด แสดง/ระบุ บ่งบอกถึงสภาพที่ต้องการ ศึกษาเป็นองค์รวมกว้างๆ แต่มีความชัดเจนเพียงพอ ที่จะใช้ในการประเมินสภาพที่ต้องการศึกษาได้ หรือใช้ในการเปรียบเทียบระหว่างจุดเวลาที่ต่างกัน เพื่อให้ทราบถึงเปลี่ยนแปลง เป็นการกำหนดตัวชี้วัดจาก หัวเรื่อง ดังตัวอย่าง

หัวเรื่อง การจัดการการผลิต

- ตัวชี้วัด
1. จัดการเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพ
 2. อธิบายวิธีการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีในการผลิต บริการ
 3. อธิบายขั้นตอนการลดต้นทุนการผลิต บริการ
 4. จัดทำแผนการผลิต บริการ

4. เนื้อหา ให้เป็นการกำหนดเนื้อหาย่อย ๆ ตามตัวชี้วัด ดังตัวอย่าง

1. การจัดการเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพ
2. การใช้นวัตกรรม เทคโนโลยีในการผลิต บริการ
3. การลดต้นทุนการผลิต บริการ
4. การจัดทำแผนการผลิต บริการ

5. จำนวน (ชั่วโมง) หมายถึง จำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่บรรจุตัวชี้วัดที่กำหนดในแต่ละหัวเรื่อง จำนวนชั่วโมงนี้เป็นการกำหนดสำหรับผู้เรียนทั่วไป เพื่อให้ครูใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างคร่าว ๆ แต่เมื่อจัดการเรียนรู้จริง จำนวนชั่วโมงที่กำหนดในแต่ละหัวเรื่องอาจเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน

รายวิชาบังคับ
หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2551

มาตรฐาน ที่	ระดับประถมศึกษา			ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย		
	รหัส รายวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	รหัส รายวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต	รหัส รายวิชา	รายวิชา	หน่วย กิต
สาระทักษะการเรียนรู้									
1.1-1.5	ทร11001	ทักษะการเรียนรู้	5	ทร21001	ทักษะการเรียนรู้	5	ทร31001	ทักษะการเรียนรู้	5
สาระความรู้พื้นฐาน (ภาษาไทย)									
2.1	พท11001	ภาษาไทย	3	พท21001	ภาษาไทย	4	พท31001	ภาษาไทย	5
สาระความรู้พื้นฐาน (ภาษาต่างประเทศ)									
2.1	พค11001	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน	3	พค21001	ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน	4	พค31001	ภาษาอังกฤษเพื่อชีวิตและสังคม	5
สาระความรู้พื้นฐาน (คณิตศาสตร์)									
2.2	พค11001	คณิตศาสตร์	3	พค21001	คณิตศาสตร์	4	พค31001	คณิตศาสตร์	5
สาระความรู้พื้นฐาน (วิทยาศาสตร์)									
2.2	พว11001	วิทยาศาสตร์	3	พว21001	วิทยาศาสตร์	4	พว31001	วิทยาศาสตร์	5
สาระการประกอบอาชีพ									
3.1	อช11001	ช่องทางการเข้าสู่อาชีพ	2	อช21001	ช่องทางการพัฒนาอาชีพ	2	อช31001	ช่องทางการขยายอาชีพ	2
3.2-3.3	อช11002	ทักษะการประกอบอาชีพ	4	อช21002	ทักษะการพัฒนาอาชีพ	4	อช31002	ทักษะการขยายอาชีพ	4
3.4	อช11003	พัฒนาอาชีพให้มีความเข้มแข็ง	2	อช21003	พัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง	2	อช31003	พัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง	2
สาระทักษะการดำเนินชีวิต									
4.1	ทช11001	เศรษฐกิจพอเพียง	1	ทช21001	เศรษฐกิจพอเพียง	1	ทช31001	เศรษฐกิจพอเพียง	1
4.2	ทช11002	สุศึกษา พลศึกษา	2	ทช21002	สุศึกษา พลศึกษา	2	ทช31002	สุศึกษา พลศึกษา	2
4.3	ทช11003	ศิลปศึกษา	2	ทช21003	ศิลปศึกษา	2	ทช31003	ศิลปศึกษา	2
สาระการพัฒนาสังคม									
5.1	สค11001	สังคมศึกษา	3	สค21001	สังคมศึกษา	3	สค31001	สังคมศึกษา	3
5.2-5.3	สค11002	ศาสนา และหน้าที่พลเมือง	2	สค21002	ศาสนา และหน้าที่พลเมือง	2	สค31002	ศาสนา และหน้าที่พลเมือง	2
5.4	สค11003	การพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม	1	สค21003	การพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม	1	สค31003	การพัฒนาตนเอง ชุมชน สังคม	1

การลงทะเบียนเรียนรายวิชา

การลงทะเบียนเรียนตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2551 ให้ลงทะเบียนเรียนเป็นรายวิชาและตามจำนวนหน่วยกิตในแต่ละภาคเรียนดังนี้

1. **ระดับประถมศึกษา** ลงทะเบียนเรียนทั้งหมด ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต ให้ลงทะเบียนเรียนได้ภาคเรียนละไม่เกิน 14 หน่วยกิต
2. **ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น** ลงทะเบียนเรียนทั้งหมด ไม่น้อยกว่า 56 หน่วยกิต ให้ลงทะเบียนเรียนได้ภาคเรียนละไม่เกิน 16 หน่วยกิต
3. **ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย** ลงทะเบียนเรียนทั้งหมด ไม่น้อยกว่า 76 หน่วยกิต ให้ลงทะเบียนเรียนได้ภาคเรียนละไม่เกิน 20 หน่วยกิต

มาตรฐานการศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
ศูนย์การศึกษาจากระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ/เขต
จำนวน 6 มาตรฐาน 27 ตัวบ่งชี้

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้
มาตรฐานที่ 1 ปรัชญาวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ และแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา	1.1 ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ การดำเนินงานสอดคล้องกัน 1.2 แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีครอบคลุมทุกพันธกิจ 1.3 การกำกับ ติดตามการดำเนินงานเป็นไปตามแผนและนำไปใช้ในการพัฒนา
มาตรฐานที่ 2 การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	2.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2.2 การพัฒนาสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน 2.3 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2.4 ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักการจัดการศึกษานอกระบบ 2.5 คุณภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษา 2.6 คุณภาพของพนักงานราชการ ครูอัตราจ้างและครูสอนเสริม 2.7 คุณภาพของผู้เรียน/ผู้สำเร็จ/ผู้สำเร็จการศึกษานอกระบบ
มาตรฐานที่ 3 การจัดการศึกษานอกระบบประเภทการศึกษาต่อเนื่อง	3.1 การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น 3.2 สื่อและแหล่งการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน 3.3 ครูและผู้สอนมีความสามารถในการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตร 3.4 คุณภาพครูและผู้สอน 3.5 คุณภาพของผู้เรียน/ผู้รับบริการเป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนด
มาตรฐานที่ 4 การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย	4.1 สื่อและแหล่งการเรียนรู้มีหลากหลายเพียงพอและตอบสนองกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้
	4.2 กระบวนการจัดการมีคุณภาพเอื้อต่อการเรียนรู้ 4.3 คุณภาพของบุคลากรในการจัดการศึกษา 4.4 ความพึงพอใจของผู้รับบริการ
มาตรฐานที่ 5 การบริหาร จัดการ	5.1 ผู้บริหารมีสมรรถนะในการบริหารองค์กร 5.2 คุณภาพของการบริหารจัดการ 5.3 คุณภาพของการพัฒนาบุคลากร 5.4 คุณภาพการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนางานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 5.5 ระบบประกันคุณภาพภายใน 5.6 การจัดระบบข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ

ตัวอย่างบริบทพื้นฐาน

ประวัติความเป็นมาของจังหวัดนครพนม

จังหวัดนครพนมเป็นจังหวัดที่เก่าแก่จังหวัดหนึ่งทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีประวัติสืบทอดกันมานานหลายร้อยปี ซึ่งเดิมพื้นที่จังหวัดนครพนมเคยเป็นมหานครของอาณาจักรศรีโคตรบูรณที่รุ่งเรืองในอดีตประมาณราวต้นพุทธศตวรรษที่ 12 เป็นอาณาจักรอิสระไม่ขึ้นกับใคร มีอาณาจักรร่วมสมัยคือ อาณาจักรทวารวดี อาณาจักรละโว้ และอาณาจักรศรีวิชัย เป็นต้น ซึ่งอาณาจักรต่าง ๆ ได้ผลัดเปลี่ยนกันมีอำนาจเหนืออาณาจักรอื่นประมาณพุทธศตวรรษที่ 16 อาณาจักรศรีโคตรบูรณ ได้เสื่อมอำนาจลง ตกอยู่ภายใต้การปกครองของอาณาจักรขอม ต่อมาในราวพุทธศตวรรษที่ 18 ชื่อของ **ศรีโคตรบูรณ** ได้ปรากฏขึ้นอีกครั้งในนาม **เมืองโคตรบูรณ** เป็นเมืองในอาณาจักรล้านช้าง มีฐานะเป็นเมืองลูกหลวง โดยพระเจ้ากรุงศรีสัตนาคนหุตล้านช้างทรงสร้างเมืองที่ปากห้วยหินบูรณ (ปากห้วยบรรจบลำน้ำโขงฝั่งซ้ายตรงข้ามอำเภอท่าอุเทน เหนือเมืองนครพนม) ให้ชื่อเมืองใหม่ว่า ศรีโคตรบูรณ สืบราชสมบัติมาได้หลายองค์ ต่อมาย้ายเมืองมาตั้งที่ป่าไม้รวกห้วยศรีมั่ง ริมแม่น้ำโขงฝั่งซ้าย (คือเมืองเก่าได้เมืองท่าแขกในปัจจุบัน)

ถึงปี พ.ศ. 2297 มีพระนครานุรักษ์ ครองเมืองศรีโคตรบูรณ มีความเห็นว่าเมืองมิได้ตั้งอยู่ที่ปากห้วยหินบูรณแล้ว จึงได้เปลี่ยนนามเมืองใหม่ว่า **เมืองมรุกขนคร** เพราะถือว่าสร้างขึ้นในดงไม้รวก นามเมืองศรีโคตรบูรณ จึงได้เปลี่ยนไปตั้งแต่นั้น

ปี พ.ศ. 2330 ย้ายเมืองมาตั้งทางฝั่งขวาแม่น้ำโขงที่ปากห้วยบังฮวก บรรจบกับแม่น้ำโขง (ปัจจุบันอยู่ระหว่างบ้านคอนนางหงส์ท่า ตำบลคอนนางหงส์ อำเภอธาตุพนม เลยลงไปถึงบ้านธาตุน้อยศรีบุญเรือง ตำบลพระกลางทุ่ง อำเภอธาตุพนม) เมืองมรุกขนคร เมื่อย้ายมาตั้งที่ปากห้วยบังฮวก โดยประมาณ 20 ปี น้ำได้กัดเซาะตลิ่งพังลงมามาก จึงได้ย้ายเมืองมาตั้งที่บ้านหนองจันทร์ (ห่างจากตัวเมืองนครพนมปัจจุบันไปทางทิศใต้ประมาณ 4 กิโลเมตร) ตั้งชื่อเมืองใหม่ว่า **นครบุรีราชธานี**

ปี พ.ศ. 2337 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนนามเมืองเสียใหม่ว่า **เมืองนครพนม** ขึ้นตรงต่อกรุงเทพฯ การที่พระราชทานนามว่า **เมืองนครพนม** สันนิษฐานได้ว่าอาจจะเนื่องด้วยแต่เดิมเมืองนี้เป็นเมืองลูกหลวงมาก่อน เป็นเมืองที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ จึงให้ใช้คำว่า **นคร** หรืออีกนัยหนึ่งคำว่า **นคร** นี้ อาจรักษาชื่อเมืองเดิมคือเมืองนครบุรีราชธานีไว้ ส่วนคำว่า **พนม** อาจจะเนื่องด้วยจังหวัดนี้มีองค์พระธาตุพนมประดิษฐานอยู่ หรืออาจจะเนื่องจากเดิมมีอาณาเขตกินไปถึงดินแดนฝั่งซ้ายของแม่น้ำโขง คือบริเวณเมืองท่าแขก ซึ่งมีภูเขาสลับซับซ้อนมากมายไปถึงดินแดนของประเทศเวียดนาม จึงใช้คำว่า **พนม** เพราะแปลว่า **ภูเขา**

จังหวัดนครพนม มีองค์พระธาตุพนมเจดีย์อันศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมืองมาแต่โบราณกาล เป็นศูนย์รวมศรัทธาของพุทธศาสนิกชนทั่วไปทั้งชาวไทยและชาวลาว มีงานเฉลิมฉลององค์พระธาตุพนมในระหว่างวันเพ็ญเดือนสามของทุกปี

นโยบายพัฒนาของจังหวัดนครพนม

วิสัยทัศน์ : “เมืองน่าอยู่ คู่สัมพันธ์อินโดจีน”

มีพันธกิจ 4 ด้าน คือ

1. ด้านสังคม : ประชาชนมีสุขภาพดี มีการศึกษา มีอาชีพและชีวิตมั่นคง โดยใช้หลักศาสนา วัฒนธรรมท้องถิ่น และมีความพอเพียงในการดำเนินชีวิต
2. ด้านเศรษฐกิจ : สร้างความมั่งคั่งอย่างยั่งยืน ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
3. ด้านความมั่นคง : ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติสุข สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพ และทรัพยากรที่ยั่งยืน พื้นที่ชายแดนมีความมั่นคง และปลอดภัย
4. ด้านการบริหารจัดการ : ประชาชนมีส่วนร่วมพัฒนาธรรมาภิบาล และองค์กร ภาครัฐ มีขีดสมรรถนะและระบบที่ทันสมัยพึงพอใจการให้บริการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์จังหวัด ระยะ 4 ปี ประกอบด้วย ประเด็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ 5 ประเด็น ดังนี้

- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : การพัฒนาการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : การพัฒนาการค้าชายแดน
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : บ้านเมืองน่าอยู่
- ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 : การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : การพัฒนาการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร

เป้าประสงค์

- 1.1 เพิ่มขีดความสามารถในการวิจัยและพัฒนา ออกแบบผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ในท้องถิ่น
- 1.2 การปรับโครงสร้างระบบการผลิตทางการเกษตร/อุตสาหกรรมเกษตร
- 1.3 พัฒนาระบบตลาดกลางสินค้าเกษตร
- 1.4 ส่งเสริมพัฒนา การวิจัยปลูกพืชทดแทนพลังงาน
- 1.5 สนับสนุนการรวมกลุ่มเกษตรกร และองค์กรเกษตรกรให้มีความสามารถในการแข่งขัน
- 1.6 ส่งเสริมความร่วมมือด้านการเกษตรกับประเทศเพื่อนบ้าน

กลยุทธ์ที่ 1 : ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย

กลยุทธ์ที่ 2 : ป้องกันและแก้ไขปัญหาทางด้านการเกษตร

กลยุทธ์ที่ 3 : พัฒนาระบบการผลิต และผลิตภัณฑ์

กลยุทธ์ที่ 4 : พัฒนาช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน

กลยุทธ์ที่ 5 : พัฒนาผู้ประกอบการและเครือข่าย

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : การพัฒนาการค้าชายแดน

เป้าประสงค์

- 2.1 ผลักดันกลุ่มจังหวัดให้มี “เขตเศรษฐกิจชายแดน เขตปลอดอากร และศูนย์กระจายสินค้า”

2.2 ส่งเสริมผู้ประกอบการค้า การลงทุนในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน

2.3 การพัฒนาเชื่อมโยงเมืองคู่แฝด แผลดสาม และ 3 ประเทศ 8 จังหวัด

กลยุทธ์ที่ 1 : เพิ่มมูลค่าการค้าชายแดน

กลยุทธ์ที่ 1 : ส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการด้านโลจิสติกส์

กลยุทธ์ที่ 3 : ส่งเสริมการลงทุน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว

เป้าประสงค์

3.1 ส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศ และอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง

3.2 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และแหล่งการเรียนรู้ ประวัติศาสตร์ ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม และ
ธรรมชาติ

3.3 ส่งเสริมด้านการตลาด และการประชาสัมพันธ์ท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 1 : ส่งเสริมฟื้นฟูองค์ความรู้ทางศาสนาและศิลปวัฒนธรรม

กลยุทธ์ที่ 2 : พัฒนามาตรฐานการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ที่ 3 : ประชาสัมพันธ์ และสร้างตลาดเชิงรุก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ประเด็นยุทธศาสตร์เมืองน่าอยู่

เป้าประสงค์

4.1 เมืองที่สงบสุข สะดวก สะอาด สวยงามและปลอดภัย

4.2 สังคมที่เข้มแข็งภายใต้การดำรงชีวิตแบบ ศก.พอเพียง

กลยุทธ์ที่ 1 : ส่งเสริมให้ประชาชนดำรงชีวิตบนพื้นฐานหลักศาสนาและวัฒนธรรมท้องถิ่น

กลยุทธ์ที่ 2 : ส่งเสริมให้ประชาชนได้รับสวัสดิการสังคมอย่างทั่วถึงและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

กลยุทธ์ที่ 3 : พัฒนาการให้บริการประชาชน

กลยุทธ์ที่ 4 : อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและพลังงาน

กลยุทธ์ที่ 5 : พัฒนาระบบป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

กลยุทธ์ที่ 6 : รักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

กลยุทธ์ที่ 7 : ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

กลยุทธ์ที่ 8 : สร้างความมั่นคงตามแนวชายแดน

กลยุทธ์ที่ 9 : ส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ ICT เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและการบริการ

กลยุทธ์ที่ 10 : ส่งเสริมให้ประชาชนดำรงชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 11 : ส่งเสริมให้ประชาชนมีงานทำ มีศักยภาพและมีความมั่นคงในการทำงาน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

เป้าประสงค์

5.1 ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความรู้คู่คุณธรรม

5.2 พัฒนาขีดความสามารถของสถาบันการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 1 : ส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพดี

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมให้ประชาชนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม และมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กลยุทธ์ที่ 3 : ส่งเสริมให้ประชาชนมีงานทำ มีการประกอบอาชีพ มีรายได้

กลยุทธ์ที่ 4 : ส่งเสริมให้มีหลักประกันความมั่นคงในการทำงาน

ข้อมูลอำเภอปลาปาก

สภาพภูมิศาสตร์

สภาพโดยทั่วไปของอำเภอปลาปากเป็นที่ราบลุ่มสลับกับดอนป่าไม้เบญจพรรณ ซึ่งมีป่าประมาณ 40% ของพื้นที่ ลักษณะของดินเป็นลูกรังปนดินเหนียว ป่าเบญจพรรณนี้เป็นที่หาของป่าของชาวบ้าน อาทิ ผักหวาน ดอกกระเจียว ไข่มดแดง แมงแคง จักจั่นและเห็ดป่าหลายชนิด เช่น เห็ดเผาะหนั่ง เห็ดบด เห็ดระโงก เป็นต้น ซึ่งเกิดตามฤดูกาลต่าง ๆ สามารถเก็บของป่าดังกล่าวไปขายสร้างอาชีพและรายได้ให้กับราษฎรในพื้นที่ได้อีกทางหนึ่ง ผู้คนจึงมีค่านามนปลาปากว่าเป็น ดินอุดมแห่งเห็ดป่า ดอกกระเจียว ไข่มดแดง แมงแคง และจักจั่น

ประวัติความเป็นมาของอำเภอปลาปาก

สถานที่ตั้งรกรากของชาวปลาปาก มีความเป็นมาของบรรพบุรุษของชาวปลาปากเดิมมีถิ่นที่อยู่ในเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวที่เมืองมหาชัย(อยู่ในแขวงคำม่วน) ในยุคสมัยเมื่อพระยาแก้วเป็นเจ้าเมือง ได้ถูกพวกจีนฮ่อรุกราน เจ้าเมืองมหาชัยจึงได้นิมนต์พระหลวงพ่อดมและพระน้อยชายชื่อเพียรหาญ อพยพพลเมืองจำนวนหนึ่งข้ามมาฝั่งขวาของแม่น้ำโขง ในเขตแดนของประเทศไทย การเดินทางครั้งนั้นได้มาขออาศัยอยู่กับเจ้าพรหมมา ซึ่งเป็นเจ้าเมืองนครพนมในขณะนั้น เจ้าพรหมมานี้เป็นบุตรของเจ้าเมืองมหาชัย เมื่ออพยพมาถึงบริเวณที่เรียกว่า ทามแคม ซึ่งเป็นบริเวณห้วยบังขนงในปัจจุบัน เห็นว่าเป็นสถานที่อุดมสมบูรณ์ ด้วยเหือก มัน กลอย ปลาและมีแหล่งน้ำเหมาะสม บริบูรณ์ สำหรับการทำการหาเลี้ยงชีพ ทั้งทำเลก็กว้างขวาง จึงได้พากันสำรวจ และตั้งที่พักอาศัย แต่เนื่องจากทามแคมเป็นที่ลุ่มน้ำท่วมในฤดูฝน จึงอพยพผู้คนขึ้นไปสร้างบ้านเรือนและวัดอยู่บนที่เนินสูงใกล้เคียงกับทามแคมนั้น ซึ่งต่อมามีหลักฐานพบว่าบริเวณนั้นเป็นบ้านเรือนร้างว่างเปล่าไม่มีผู้อาศัยอยู่ วัดก็ทรุดโทรมเก่าแก่มากมีสภาพปรักหักพัง มีพระทองสัมฤทธิ์ และพระพุทธรูปเก่าแก่องค์เล็ก ๆ จำนวนหนึ่ง ซึ่งยังหลงเหลือมาจนถึงปัจจุบันนี้ และในวัดก็มีป้ายเป็นตัวอักษรลาวเขียนด้วยสีคำอ่านแล้วแปลความได้ว่า “วัดบ้านนาบุงทุ่งปลาแก้ว”

วัดบ้านนาบุงทุ่งปลาแก้วนี้ ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นวัดศรีบุญเรืองเนื่องจากประชาชนได้มากราบไหว้บูชาพระทองสัมฤทธิ์ศักดิ์สิทธิ์ทำให้วัดนาบุงทุ่งปลาแก้วมีความเจริญรุ่งเรืองขึ้น และต่อมาในสมัยพระอาจารย์มหาแผลงดำรงตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอเมืองนครพนม จึงได้เปลี่ยนชื่อวัดศรีบุญเรืองเป็นวัดคณิตศรธรรมการามในปัจจุบัน

พระทองสัมฤทธิ์ที่กล่าวถึงในตำนานนี้มีอยู่จริง และประดิษฐานอยู่ที่วัดคณิตศรธรรมการาม

คำว่า “แก้ว” นี้เป็นภาษาท้องถิ่นซึ่งความหมายก็คือ พุด ตำนานเกี่ยวกับ ปลาแก้ว มีประวัติความเป็นมาว่าบริเวณนี้ในฤดูฝนมีน้ำหลาก จึงทำให้มีปลาชนิดหนึ่งลักษณะคล้ายปลาตะเพียนทองมารวมอยู่เป็นจำนวนมาก และส่งเสียงร้องอึงคะนึงคล้ายเสียงคนพูดกัน ชาวบ้านจึงพากันเรียกขานบริเวณแห่งนี้ว่า ปลาแก้ว (ปลาพุด) คำว่า “ปาก” นี้ในภาษาถิ่นอีสานเป็นคำกริยาหมายถึง พุด ดังนั้น ปลาปากก็คือ ปลาพุด หรือ ปลาแก้วนั่นเอง ชาวบ้านจึงได้ตั้งชื่อว่า ปลาปากตั้งแต่นั้นมา

ประวัติการตั้งเป็นอำเภอปลาปาก

ปลาปากเดิมเป็นตำบลหนึ่งขึ้นอยู่กับอำเภอเมืองนครพนม ต่อมาเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2507 ทางราชการได้ยกฐานะขึ้นเป็นกิ่งอำเภอ ประกอบด้วย 3 ตำบล คือ ตำบลปลาปาก ตำบลหนองฮีและตำบลกุดาไ้ได้แต่งตั้งร้อยโทวิชัย บุญรัตนผลิน รักษาการในฐานะปลัดอำเภอหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอปลาปาก ต่อมาเมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2514 จึงได้รับการยกฐานะเป็นอำเภอปลาปาก ประกอบด้วย 8 ตำบล ตำบลปลาปาก ตำบลหนองฮี ตำบลกุดาไ้ ตำบลนามะเขือ ตำบลโคกสูง ตำบลมหาชัย ตำบลโคกสว่าง และตำบลหนองเทาใหญ่ (ตำบลหนองเทาใหญ่ยกฐานะขึ้นเป็นตำบลเมื่อปี 2521)

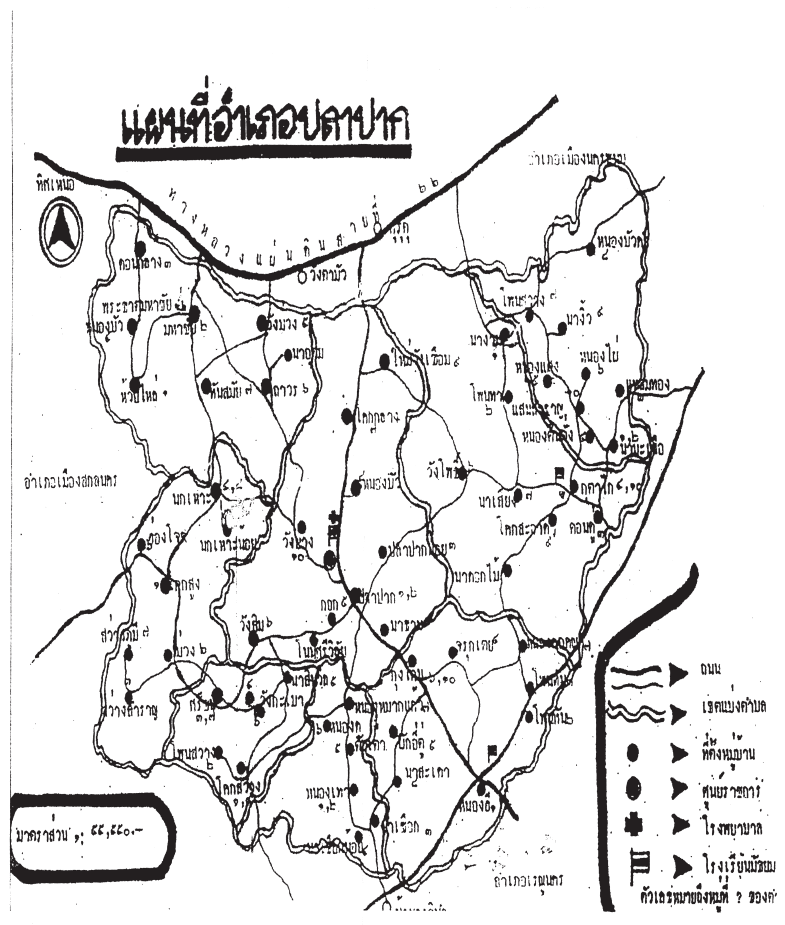
ตำแหน่งที่ตั้ง

อำเภอปลาปากเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดนครพนม ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกเฉียงใต้ของอำเภอเมืองนครพนม ห่างจากจังหวัดประมาณ 44 กิโลเมตร และห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 675 กิโลเมตร

อาณาเขต

อำเภอปลาปากมีเนื้อที่ทั้งสิ้น ประมาณ 547 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 36,875 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ	ติดเขตอำเภอเมืองนครพนม
ทิศตะวันตก	ติดเขตอำเภอกุสุมาลย์ และอำเภอโพนนาแก้วจังหวัดสกลนคร
ทิศใต้	ติดเขตอำเภอนาแก อำเภอวังยางและอำเภอปลาปาก
ทิศตะวันออก	ติดเขตอำเภอเมืองนครพนมและอำเภอปลาปาก

ลักษณะภูมิอากาศ

ภูมิอากาศในเขตอำเภอปลาปาก แบ่งออกเป็น 3 ฤดู คือ

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม - พฤษภาคม มีอากาศร้อนอบอ้าว

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน - กันยายน มีฝนตกชุก

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคม - กุมภาพันธ์ อากาศหนาวเย็นถึงหนาวจัด แห้งแล้ง และมีลมพัดแรง

การปกครอง

อำเภอปลาปาก แบ่งการปกครองออกเป็น 8 ตำบล 85 หมู่บ้าน ดังนี้

1. ตำบลปลาปาก	16	หมู่บ้าน
2. ตำบลหนองฮี	12	หมู่บ้าน
3. ตำบลกุตาไก้	12	หมู่บ้าน
4. ตำบลนามะเขือ	11	หมู่บ้าน
5. ตำบลโคกสูง	10	หมู่บ้าน
6. ตำบลมหาชัย	8	หมู่บ้าน
7. ตำบลโคกสว่าง	8	หมู่บ้าน
8. ตำบลหนองเทาใหญ่	8	หมู่บ้าน

การปกครองส่วนท้องถิ่น

1. เทศบาลตำบล 1 แห่ง คือ เทศบาลตำบลปลาปาก
2. องค์การบริหารส่วนตำบล 8 แห่ง คือ
 - 1) องค์การบริหารส่วนตำบลปลาปาก
 - 2) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองฮี
 - 3) องค์การบริหารส่วนตำบลกุตาไก้
 - 4) องค์การบริหารส่วนตำบลนามะเขือ
 - 5) องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสูง
 - 6) องค์การบริหารส่วนตำบลมหาชัย
 - 7) องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง
 - 8) องค์การบริหารส่วนตำบลหนองเทาใหญ่

4.2 ลักษณะประชากร

อำเภอปลาปากมีประชากรรวมทั้งสิ้น 99,434 คน แยกเป็นชาย 49,602 คน หญิง 49,832 คน (ข้อมูล ณ เดือน กันยายน 2551)

4.3 สภาพเศรษฐกิจ การประกอบอาชีพ

ราษฎรชาวอำเภอปลาปากส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักทางการเกษตร คือ การทำนา ทำไร่ ปลูกผัก และเลี้ยงสัตว์ ปัจจุบันทางราชการกำลังส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกยางพารา นอกจากนี้ยังประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป รายได้เฉลี่ยของประชากรประมาณ 27,676 บาท ต่อปี (ข้อมูล ณ เดือนมกราคม 2550)

4.4 สภาพทางสังคมและวัฒนธรรมสิ่งสำคัญและสิ่งโดดเด่นในชุมชน

ชาวปลาปากส่วนใหญ่ยังคงปฏิบัติตามประเพณี “ฮีดลีสองครองลีสี่” เช่น การสืบทอดประเพณี การเลี้ยงผีปู่ตา ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา การรดน้ำดำหัวญาติผู้ใหญ่ในประเพณีสงกรานต์ ประเพณีเหย้า ประเพณีลงแขก บุญมหาชาติ บุญแจกข้าว บุญข้าวประดับดิน ทำบุญตักบาตรในวันขึ้นปีใหม่ การส่งเสริม การละเล่นพื้นบ้าน ดนตรีพื้นเมือง คณะกลองยาวและการได้เป็นตัวแทนรำศรีโคตรบูรณไปรำบูชาพระธาตุพนม ในช่วงวันออกพรรษาของทุกปี

ข้อมูลสถานศึกษา กศน. อำเภอปลาปาก

ชื่อสถานศึกษา

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปลาปาก ตั้งอยู่ เลขที่ 193 หมู่ที่ 1 ตำบล ปลาปาก อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม รหัสไปรษณีย์ 48160 โทรศัพท์ 042 - 589095 โทรสาร 042 - 589095 เว็บไซต์ :

E-mail :

ประวัติความเป็นมาของสถานศึกษา

เมื่อ ปี พ.ศ. 2530 เดิมศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอปลาปาก เป็นศูนย์ประสานงาน เริ่มก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2530 โดยอาศัยเช่าบ้านของชาวบ้านในเขตบ้านปลาปาก หมู่ที่ 2 ตำบล ปลาปาก อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม เป็นอาคารสำนักงาน โดยมีนายวีระกุล อริยุเมฆมา ทำหน้าที่ ผู้ประสานงานอำเภอปลาปากและมีครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนครบพื้นที่ คือ 8 คน 8 ตำบล

ปี พ.ศ. 2535-2536 ศูนย์ประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอปลาปาก ได้ย้ายจากบ้านเช่า มาตั้งสำนักงานอยู่ที่อาคารห้องพัสดุที่ว่าการอำเภอปลาปาก จนถึงปี พ.ศ. 2536 ราวประมาณเดือนกรกฎาคม ได้งบประมาณก่อสร้างห้องสมุดประชาชนอำเภอ

ปี พ.ศ. 2537 เดือนมิถุนายน ได้ย้ายจากอาคารพัสดุที่ว่าการอำเภอมาอยู่อาคารห้องสมุดประชาชน จนถึงปี พ.ศ. 2540 โดยมีนายภักดี คงปาน มาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอปลาปาก

ปี พ.ศ. 2540 ได้รับงบบริจาคจากนักเรียน-นักศึกษา ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า บริจาคสมทบทุนก่อสร้าง อาคารสำนักงาน ภายในบริเวณเดียวกันกับห้องสมุดประชาชน

ปี พ.ศ. 2541 ได้ย้ายเอกสารสำนักงานลงมาอยู่อาคารที่สำนักงานจนถึงปัจจุบัน โดยมีนายภักดี คงปาน ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอปลาปาก

ปี พ.ศ. 2548 นายปราชญ์ แขวงเมือง ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอปลาปาก และในวันที่ 4 มีนาคม 2551 เปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยอำเภอปลาปาก

วันที่ 12 ตุลาคม 2552 นางพิชญ์สินี ปาพรหม ย้ายมาดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปลาปาก จนถึงปัจจุบัน

สังกัด

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปลาปาก สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครพนม สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

ครูและบุคลากร

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอปลาปาก มีบุคลากรผู้ปฏิบัติงานการศึกษานอกโรงเรียน ดังนี้

1. ผู้บริหารและข้าราชการครู	2 คน
2. บรรณารักษ์	1 คน
3. พนักงานราชการ	4 คน
4. ครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	15 คน
รวมทั้งสิ้น	22 คน

ที่	ชื่อ - สกุล	วุฒิการศึกษา	ตำแหน่ง
1	นางพิชญ์สินี ปาพรหม	กศ.ม. บริหารการศึกษา	ผอ.กศน.อ.ปลาปาก
2	นางหงษา ปีกสังคะเนย์	กศ.ม. บริหารการศึกษา	ครูชำนาญการ
3	นางกัญยารัตน์ แก้วนามไชย	อนุปริญญา	จพ.ห้องสมุดชำนาญงาน
4	นายอาคเนย์ อินาลา	ค.บ.	ครูอาสาสมัครฯ
5	นายประยูร ยตะโคตร	ค.บ.	ครูอาสาสมัครฯ
6	นางอักษร คำดา	ศศ.บ.	ครูอาสาสมัครฯ
7	นางนภััสสร วรรณขามป้อม	ค.บ.	ครูอาสาสมัครฯ
8	นายศิริชัย เหลืองศิริ	ค.บ.	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
9	นางจินตนา วาชัยยุง	ค.บ.	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
10	นายพูลสวัสดิ์ คำดา	ศศ.บ.	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
11	นายสาวิตรบุรพา พ่อตาแสง	ค.บ.	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
12	นางสาววิไลพร พระราจัน	บธ.บ.	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
13	นางสาวอารยา สมสวัสดิ์	ค.บ.	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
14	นางสาวรัศมี มาแพง	ค.บ.	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
15	นายวัลลภ จวงจันทร์	ค.บ.	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
16	นายอภิรักษ์ คำเหิน	กศ.บ.	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
17	นายโกเมศ โกพลรัตน์	ค.บ.	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
18	นางสาวปณัญญา สัพโส	ศศ.บ.	รัฐประศาสนศาสตร์
19	นางสาวจิราอร บัวสาย	ค.บ.	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
20	นางสาวขวัญฤดี กิมาลี	บธ.บ.	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
21	นางปิยาสัก เทพคำดี	ศศ.บ.	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
22	นางสาววิญญูภักษ์ เห็นหลอด	บธ.บ.	ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

รายชื่อคณะกรรมการสถานศึกษา

1. นายชวณณ เกตุสระ	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านความมั่นคง	ประธานกรรมการ
2. พระครูภาวนาสุตากรณ์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม	กรรมการ
3. นายตระกูล สุขรี	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพัฒนาสังคม ชุมชน และสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
4. นายวันดี ศรีสุธรรม	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเมือง การปกครอง	กรรมการ
5. นายสุรพล มีหนองหว้า	ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา	กรรมการ
6. นายพยาทัย บัวชุม	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสารสนเทศ	กรรมการ
7. นายเหลือ แสงผา	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	กรรมการ
8. นายไพโรจน์ คำหาญ	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสาธารณสุข	กรรมการ
9. ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอปลาปาก		กรรมการและ เลขานุการ
10. นางกันยารัตน์ แก้วนามไชย		ผู้ช่วยเลขานุการ

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีจำนวน 16 แห่ง ดังนี้

ที่	ชื่อศูนย์การเรียนรู้ชุมชน	ที่ตั้ง
1	กศน.ตำบลปลาปาก	บ.ปลาปาก หมู่ 2 ต.ปลาปาก อ.ปลาปาก
2	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านวังลิ้ม	บ.วังลิ้ม หมู่ 6 ต.ปลาปาก อ.ปลาปาก
3	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านปลาปากน้อย	บ.ปลาปากน้อย หมู่ 3 ต.ปลาปาก อ.ปลาปาก
4	กศน.ตำบลโคกสว่าง	บ.วังกะเบา หมู่ 4 ต.โคกสว่าง อ.ปลาปาก
5	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านโพนสว่าง	บ.โพนสว่าง หมู่ 2 ต.โคกสว่าง อ.ปลาปาก
6	กศน.ตำบลโคกสูง	บ.โคกสูง หมู่ 1 ต.โคกสูง อ.ปลาปาก
7	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านนกเหาะ	บ.นกเหาะ หมู่ 8 ต.โคกสูง อ.ปลาปาก
8	กศน.ตำบลมหาชัย	บ.ตันสมัย หมู่ 7 ต.มหาชัย อ.ปลาปาก
9	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านห้วยไหล่	บ.มหาชัย หมู่ 2 ต.มหาชัย อ.ปลาปาก
10	กศน.ตำบลนามะเขือ	บ.แสนสำราญ หมู่ 10 ต.นามะเขือ อ.ปลาปาก
11	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านหนองบัวคำ	บ.หนองบัวคำ หมู่ 8 ต.นามะเขือ อ.ปลาปาก
12	กศน.ตำบลกุดาไ้	บ.กุดาไ้ หมู่ 4 ต.กุดาไ้ อ.ปลาปาก
13	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านคอนคู้	บ.คอนคู้ หมู่ 3 ต.กุดาไ้ อ.ปลาปาก
14	กศน.ตำบลหนองฮี	บ.หนองฮี หมู่ 12 ต.หนองฮี อ.ปลาปาก
15	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านผักอีตู๋	บ.ผักอีตู๋ หมู่ 5 ต.หนองฮี อ.ปลาปาก
16	กศน.ตำบลหนองเทาใหญ่	บ.หนองเทาน้อย หมู่ 2 ต.หนองเทาใหญ่

จำนวนแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในชุมชนมี จำนวน 25 แห่ง

ที่	ชื่อแหล่งเรียนรู้	สถิติการใช้แหล่งเรียนรู้ (จำนวนครั้ง / ผู้ใช้บริการ/ปี)
1	ห้องสมุดประชาชนอำเภอปลาปาก	360/22,600
2	กศน.ตำบลปลาปาก	75/310
3	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านวังลิ้ม	65/265
4	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านปลาปากน้อย	63/165
5	กศน.ตำบลโคกสว่าง	80/180
6	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านโพนสว่าง	50/120
7	กศน.ตำบลโคกสูง	53/120
8	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านนกเหาะ	56/378
9	กศน.ตำบลมหาชัย	122/681
10	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านห้วยไหล่	50/120
11	กศน.ตำบลนามะเขือ	48/245
12	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านหนองบัวคำ	51/182
13	กศน.ตำบลกุดไกร	90/170
14	ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านดอนคู่	60/170
15	กศน.ตำบลหนองฮี	25/284
16	กศน.ตำบลหนองเทาใหญ่	43/120
17	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง	16/240
18	ศูนย์ฝึกอาชีพช่างเงินช่างทอง	12/120
19	วัดหลวงปู่วน	52/104
20	วัดพระธาตุมหาชัย	99/260
21	ศูนย์ศิลปาชีพบ้านต้นสมัย	60/168
22	โครงการพระราชดำริหนองปลาเคื่อเก่า	15/225
23	ฟาร์มตัวอย่างบ้านวังกะเบา-นาสีนวล	32/184
24	โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่	50/600
25	วัดป่าอรัญญคาม (วัดป่ามหาชัย)	45/800

การวิเคราะห์ SWOT ของสถานศึกษา

การวิเคราะห์หาจุดแข็งและจุดอ่อนของสถานศึกษาโดยใช้วิธีการ SWOT ใน การตรวจสอบ เพื่อหาวิธีการที่จะทำงานให้ไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ตลอดจนหาหนทางในการควบคุมจุดอ่อน ไม่ให้เกิดขึ้น หรือเกิดขึ้นน้อยที่สุดซึ่งจะช่วยให้สถานศึกษามีทิศทางในการทำงานและมีความมั่นใจมากขึ้น

ปัจจัยภายในสถานศึกษา	
จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
ความสอดคล้องของปรัชญา พันธกิจ กลยุทธ์ กับ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และนโยบายของต้นสังกัด การจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของชุมชน ผู้บริหารและบุคลากร มีความตั้งใจ ทุ่มเท ในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารและบุคลากรมีความพร้อมที่จะทำงาน ผู้บริหารและบุคลากร สามารถปฏิบัติงาน ทำงาน กับหน่วยงานชุมชน เครือข่ายทุกภาคส่วน ได้อย่างกลมกลืน บุคลากรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จัดกิจกรรมสร้างขวัญ และกำลังใจ ในโอกาสต่าง ๆ ได้ไปศึกษาดูงาน เรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ มีสื่อ เอกสาร อุปกรณ์ และสื่อเทคโนโลยี สนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ มีการบริหารแบบมีส่วนร่วม และมีระบบ มีระบบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีต่อเนื่อง มีการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ มีการทำงานร่วมกับเครือข่าย มีการกำหนดบทบาท หน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจน มีการนำเทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ระบบการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษายังไม่ค่อยต่อเนื่อง สถานศึกษาขาดการประเมินผลการใช้หลักสูตรในการพัฒนาผู้เรียนเพื่อการประกันคุณภาพของหลักสูตรที่เป็นมาตรฐาน ครูขาดทักษะเฉพาะด้าน ในการทำหลักสูตร เทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การทำแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ การวัดผล ประเมินผล การจัดทำแบบทดสอบ การออกแบบการเรียนรู้ การออกแบบใบงาน และการทำวิจัยในชั้นเรียน บุคลากรรู้สึกไม่มั่นคงในอาชีพ เพราะเป็นตำแหน่งลูกจ้างชั่วคราว และมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี ระบบสารสนเทศบางงานดำเนินการไม่ต่อเนื่อง อัตรากำลังของบุคลากรไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และไม่เป็นไปตามโครงสร้าง บุคลากรมีบทบาทหน้าที่ ภารกิจที่หลากหลายงานด้านธุรการ การประสานงานในพื้นที่ร่วมกับชุมชนและเครือข่าย และจัดกิจกรรมในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และชุมชน ส่งผลให้การปฏิบัติไม่สอดคล้องกับเป้าหมายและระยะเวลาที่กำหนด
ปัจจัยภายนอกสถานศึกษา	
โอกาส (O)	อุปสรรค (T)
ชุมชน และองค์กรชุมชนเห็นความสำคัญของการศึกษา มีผู้สนับสนุนที่หลากหลายจากภาครัฐ ภาคเอกชน และศิษย์เก่า การคมนาคมและการติดต่อสื่อสารที่สะดวก และเป็นเมืองผ่านไปทางภาคใต้ ภาคกลาง	ผู้ปกครองและนักศึกษาเห็นความสำคัญของการศึกษาในระบบมากกว่าศึกษานอกระบบ นโยบายของต้นสังกัดเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ นโยบายปรับลดอัตราของภาครัฐทำให้สถานศึกษาขาดแคลนบุคลากร

มีทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวและเป็นเอกลักษณ์ ด้านประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี รัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ พ.ร.บ.การศึกษา พ.ศ. 2542 กระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมองเห็นความสำคัญ และจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นมากขึ้น	กลุ่มเป้าหมายไม่มีเวลาที่จะเรียนต่อในเวลา ยาวนาน เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพที่แน่นอนและไม่เป็นหลักแหล่ง ต้องหาเช้ากินค่ำ จึงไม่มีเวลาที่จะมาเรียน มาฝึกปฏิบัติทักษะอาชีพได้นานๆ เพราะต้องหารายได้ในการครองชีพแต่ละวัน
--	--

เป้าหมายการจัดการศึกษานอกระบบขั้นพื้นฐาน กศน. อำเภอปลาปาก

1. ให้ผู้เรียนมีศักยภาพ ด้านการคิด วิเคราะห์ และบูรณาการให้สอดคล้องกับชีวิต ชุมชน และสังคมได้
2. ให้ผู้เรียนมีศักยภาพเพียงพอต่อการศึกษาต่อ
3. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถในการผลิตด้านการเกษตร ให้มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค และอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม
4. พัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะการดำเนินชีวิตที่ดี และสามารถจัดการกับชีวิต ชุมชน สังคมได้อย่างมีความสุข ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยอนุรักษ์และสืบสานความเป็นไทยของท้องถิ่นให้คงไว้

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายอภิชาติ	จิระวุฒิ	เลขาธิการ กศน.
นายวิมล	จำนงบุตร	รองเลขาธิการ กศน.
ดร. ทองอยู่	แก้วไทรชะ	ที่ปรึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตร
ดร. ชัยยศ	อัมสุวรรณ	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการพัฒนาหลักสูตร
นางพรทิพย์	กล้ารบ	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน

คณะทำงาน

นางคุษฎี	ศรีวัฒนาโรทัย	นักวิชาการศึกษานำนานการพิเศษ	ประธานคณะทำงาน
นางพรทิพย์	แจ่มทอง	นักวิชาการศึกษานำนานการพิเศษ	คณะทำงาน
นางสาวสมถวิล	ศรีจันทร์วิโรจน์	นักวิชาการศึกษานำนานการพิเศษ	คณะทำงาน
นางสาวผณินทร์แซ่อึ้ง		นักวิชาการศึกษานำนานการพิเศษ	คณะทำงาน
นายกิตติพงศ์	จันทวงศ์	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ	คณะทำงาน
นางสาวชาลิณี	ธรรมธิดา	นักวิชาการศึกษา	คณะทำงาน
ดร. รุ่งอรุณ	ไสยโสภณ	นักวิชาการศึกษานำนานการพิเศษ	คณะทำงานและเลขานุการ

ผู้เขียนและเรียบเรียง

ดร. รุ่งอรุณ	ไสยโสภณ	นักวิชาการศึกษานำนานการพิเศษ	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
--------------	---------	------------------------------	-------------------------------

ผู้รับผิดชอบ

นางคุษฎี	ศรีวัฒนาโรทัย	นักวิชาการศึกษานำนานการพิเศษ	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
ดร. รุ่งอรุณ	ไสยโสภณ	นักวิชาการศึกษานำนานการพิเศษ	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน

ออกแบบปก

นายวิวัฒน์ไชย	จันทน์สุคนธ์	นักวิชาการศึกษานำนานการพิเศษ	กลุ่มพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
---------------	--------------	------------------------------	-------------------------------

